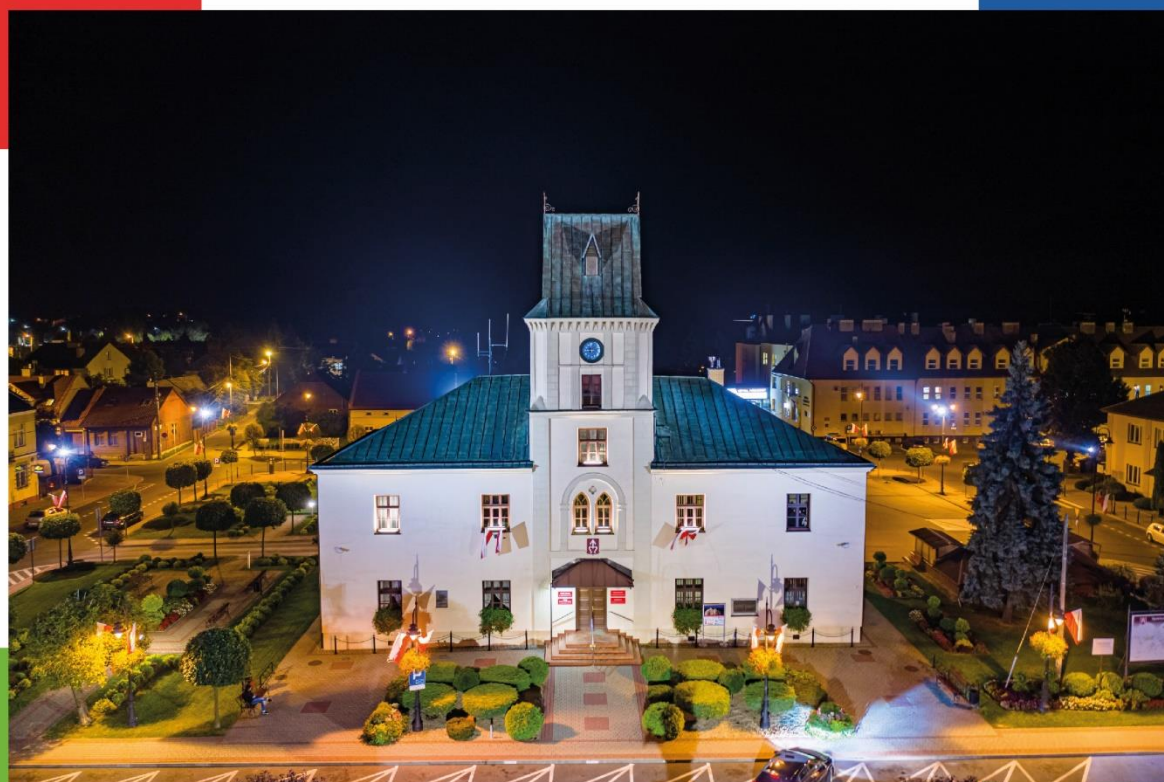

Strategia Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030

AKTUALIZACJA

Sędziszów Małopolski
2020-2022

Opracowanie:

Spis treści

I Wprowadzenie	4
I.1 Podstawa prawna	5
I.2 Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	6
I.3 OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy	14
II Wnioski z diagnozy strategicznej i badań społecznych – analiza SWOT	19
III Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	23
IV Strategiczne założenia rozwojowe.....	27
IV.1 Misja i wizja rozwoju	28
IV.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	30
IV.3 Kierunki działań – schemat interwencji	33
IV.4 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych wraz z zakresami interwencji.....	34
IV.5 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy	36
V System zarządzania strategią	37
V.1 System wdrażania.....	37
V.2 Monitoring i ewaluacja	39
V.3 Rezultaty planowanych działań	40
V.4 Aktualizacja oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	42
V.5 Finansowanie strategii.....	43
V.6 Ewaluacja ex-ante.....	44
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	47
Analiza danych zastanych	47
Gmina Sędziszów Małopolski oczami mieszkańców – wyniki badania ankietowego	54
Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Sędziszów Małopolski	71
Załącznik nr 3 Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego	77

I Wprowadzenie

„Strategia Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030 - aktualizacja” stanowi nadrzędny dokument planistyczny i jest podstawową deklaracją i zobowiązaniem samorządu. W dokumencie sformułowano misję i wizję w długookresowej perspektywie wraz z określeniem podstawowych kierunków rozwoju. Wypracowane założenia oraz zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia skupiają się na poprawie jakości życia mieszkańców oraz rozwiązaniu problemów i wyzwań zidentyfikowanych w gminie.

Przedmiotowe opracowanie jest aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030, przyjętej uchwałą nr XXVI/268/20 Rady Miejskiej w Sędziszowie Małopolskim z dnia 24 listopada 2020 r. Konieczność aktualizacji dokumentu wynika ze zmiany przepisów, mianowicie wprowadzeniem nowelizacji¹ zapisów ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, będącymi podstawą do opracowania strategii rozwoju. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079) wskazano obowiązkowe elementy, które muszą zawierać strategie rozwoju gmin. Dodatkowo, nowością, która wynika ze zmian legislacyjnych jest odniesienie do obszarów strategicznej interwencji, przedstawionych w strategii rozwoju województwa, jak również szerokie uwzględnienie w dokumencie komponentu przestrzennego m.in. za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Aktualizacja dokumentu jest wynikiem zmieniających się uwarunkowań prawnych oraz chęcią posiadania strategii rozwoju, będącej w pełni zgodnej z obowiązującymi przepisami oraz spójnej z dokumentami szczebla regionalnego oraz krajowego.

Strategia składa się z trzech zasadniczych części: diagnostycznej, planistycznej i wdrożeniowej. Część diagnostyczna opiera się na analizie danych zastanych oraz analizie wyników badania ankietowego, z którego wynikają główne potrzeby społeczności lokalnej. Drugi, najważniejszy element stanowi część planistyczna, wskazująca kluczowe cele i kierunki rozwoju gminy w perspektywie 2030 roku. Uzupełnieniem i dopełnieniem kwestii przedstawionych w przedmiotowym dokumencie jest system realizacji strategii, skupiający się na opisie procesu wdrażania, monitorowania i ewaluacji, jak również finansowania zadań zaplanowanych do realizacji.

Dokument ma charakter kompleksowy, stanowi odpowiedź na zidentyfikowane w gminie problemy i wyzwania oraz wspomaga zarządzanie gminą. Umożliwia również ubieganie się o środki finansowe w ramach Funduszy Europejskich dla Podkarpacia 2021-2027.

---

¹Ustawa o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw weszła w życie 13 listopada 2020 r.

I.1 Podstawa prawna

Niniejsze opracowanie opiera się na znowelizowanych zapisach ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079), według których strategia rozwoju gminy obejmuje wnioski z diagnozy i określa przede wszystkim:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834) wraz z zakresem planowanych działań,
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Przedmiotowa strategia zawiera wszystkie wskazane w ustawie komponenty, uwzględniając przy tym gospodarcze i społeczne, a także przestrzenne aspekty rozwoju gminy Sędziszów Małopolski. Oprócz określenia celów i kierunków rozwoju gminy, w dokumencie zobrazowano treści również za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Uzupełnieniem części przestrzennej są ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Ponadto, zgodnie z art. 10f. 1. ustawy o samorządzie gminnym „Rada gminy, w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju”. Zgodnie z przytoczonym zapisem, obowiązującym elementem procesu opracowania strategii jest przeprowadzenie konsultacji m.in. z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi czy mieszkańcami. Dodatkowo, proces opiniowania Strategii prowadzony jest w celu uzyskania opinii odnośnie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w ramach kształtowania i przeprowadzenia polityki przestrzennej w województwie zawartych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa (art. 10f. ust. 2. ustawy o samorządzie gminnym).

I.2 Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Rozdział odnosi się do przepisu „Art. 10f. 2. Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa” zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Niniejszy dokument jest spójny z dokumentami planistycznymi obowiązującymi na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Integralność z nadrzędnymi dokumentami ma zapewnić komplementarność działań podejmowanych w ramach realizacji ich ustaleń.

Wśród kluczowych dokumentów, z którymi spójna jest niniejsza Strategia, wymienia się:

- **Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – która jest kluczowym, obowiązującym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jej celem nadrzędnym jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.
- **Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030** – będącą podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa. Dokument przedstawia istotne cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, do których realizacji powinien dążyć rząd oraz samorządy: wojewódzkie, powiatowe, gminne, a także inne podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategii. KSRR 2030 określa systemowe ramy polityki regionalnej, w tym relacje rządu z samorządami oraz relacje wewnątrzregionalne. Jednym z głównych celów tej strategii jest dążenie do zrównoważonego i spójnego rozwoju, z tego względu wskazano w niej obszary strategicznej interwencji (OSI), które mają otrzymać szczególne wsparcie. KSRR jest punktem odniesienia do tworzenia strategii rozwoju województw.
- **Strategię rozwoju województwa - Podkarpackie 2030** – która jest istotnym dokumentem strategicznym na poziomie województwa podkarpackiego. Zgodnie z przepisami obejmuje okres niewykraczający poza ten objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju. Strategia wojewódzka stanowi kluczowe odniesienie dla tworzenia strategii rozwoju powiatów i gmin.
- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030** – który definiuje uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju województwa,

a także jego strukturę przestrzenną. Jest podstawowym dokumentem planistycznym wyznaczającym cele strategiczne województwa podkarpackiego w układzie przestrzennym. Stanowi zintegrowany element planowania strategicznego.

- **Strategię Rozwoju Powiatu Ropczycko – Sędziszowskiego na lata 2021-2030** – której celem głównym jest efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz poprawa jakości życia mieszkańców dla zrównoważonego rozwoju powiatu.
- **Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2014 – 2025** – będący kluczowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i umożliwiającym kompleksowe działania rewitalizacyjne. Jego celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego określonych obszarów zdegradowanych, które mają ważne znaczenie dla rozwoju gminy.

Ze względu na zmiany w ustawach wzrosła rola strategii wojewódzkiej. Istotne jest zatem odwołanie się do zapisów Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030. Główny cel zdefiniowano w dokumencie jako „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endo- i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. W dokumencie określono także główne kierunki rozwoju w czterech obszarach: gospodarka i nauka, kapitał ludzki i społeczny, infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska oraz dostępność usług. Wojewódzka strategia wyznacza również obszary wymagające szczególnego wsparcia, tj. obszary strategicznej interwencji (OSI), które opisano w dalszej części opracowania.

Dokumenty planistyczne z zakresu gospodarki wodnej

Strategie rozwoju gmin realizują również zapisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, 2368, z 2022 r. poz. 88, 258, 855), wskazującej dokumenty planistyczne z zakresu planowania w gospodarowaniu wodami, które powinny zostać uwzględnione w przedmiotowym dokumencie. Wśród nich wymienia się plany gospodarowania wodami, zarządzania ryzykiem powodziowym i plany przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Gmina Sędziszów Małopolski znajduje się na obszarze dorzecza Wisły, konkretniej w regionie wodnym Górnej Wisły (według projektu II aktualizacji Planu, gmina znajduje się w regionie wodnym Górnej- Wschodniej Wisły).

W planie gospodarowania wodami, będącym jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. W sytuacji gdy jednolita część wód osiągnęła już pożądany stan, celem jest nie pogorszenie tego stanu. W tabeli 1. przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPD) wraz z dedykowanymi im celami środowiskowymi, które zlokalizowane są na terenie gminy.

Program wodno-środowiskowy kraju

Program wodno-środowiskowy kraju jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w zakresie ochrony, zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami w Polsce. Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju opracowywana była przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. W programie uwzględniony został podział na poszczególne obszary dorzeczy oraz na kategorie jednolitych części wód, mianowicie, powierzchniowe, podziemne oraz obszary chronione. Efektem przeprowadzonych analiz jest przedstawienie uporządkowanego zbioru działań dla poszczególnych części wód (powierzchniowych i podziemnych). Działania w odniesieniu do poszczególnych części wód występujących na terenie gminy Sędziszów Małopolski, przedstawiono w poniższej tabeli.

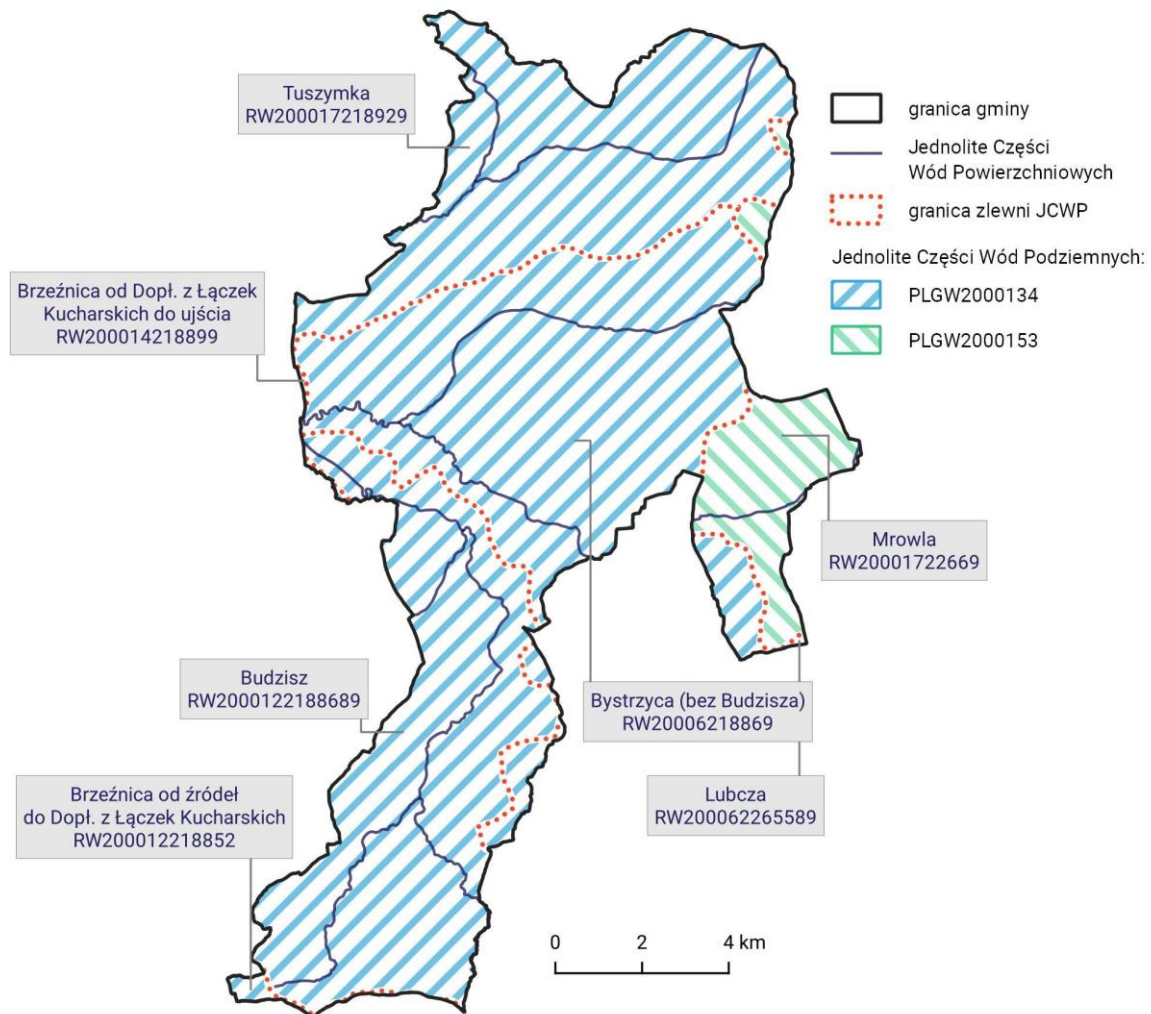
Tabela 1 Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy wraz z przypisanymi działaniami wskazanymi w aPWŚK

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW/status	Stan ogólny	Stan/potencjał ekologiczny i chemiczny	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
RW200012218852	Brzeźnica od źródeł do Dopt. z Łączek Kucharskich	potok fliszowy/silnie zmieniona część wód	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny	<ul style="list-style-type: none"> budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata regularny wywóz nieczystości płynnych
RW200062265589	Lubcza	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnopłynnym na lessach i lessopodobnych/silnie zmieniona część wód	zły	słaby potencjał ekologiczny	<ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Sędziszów Młp. regularny wywóz nieczystości płynnych
RW2000122188689	Budzisz	potok fliszowy/silnie zmieniona część wód	zły	słaby potencjał ekologiczny/dobry stan chemiczny	<ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata regularny wywóz nieczystości płynnych
RW200014218899	Brzeźnica od Dopt. z Łączek Kucharskich do ujścia	mała rzeka fliszowa/naturalna	zły	słaby stan ekologiczny/dobry stan chemiczny	<ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata regularny wywóz nieczystości płynnych
RW200017218929	Tuszymka	potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny/stan chemiczny poniżej dobrego	<ul style="list-style-type: none"> budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących regularny wywóz nieczystości płynnych
RW20001722669	Mrowla	potok nizinny piaszczysty/silnie zmieniona część wód	zły	umiarkowany potencjał ekologiczny/stan chemiczny poniżej dobrego	<ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata regularny wywóz nieczystości płynnych
RW20006218869	Bystrzyca (bez Budzisz)	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnopłynnym na lessach i lessopodobnych/silnie zmieniona część wód	zły	słaby potencjał ekologiczny	<ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata regularny wywóz nieczystości płynnych
Numer JCWPD		Stan ogólny/ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW2000134		dobry/niezagrożone	dobry	dobry	<ul style="list-style-type: none"> coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia

				<ul style="list-style-type: none"> wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródłądowych (GZWP)
PLGW2000152	dobry/niezagrożone	dobry	dobry	<ul style="list-style-type: none"> coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia
PLGW2000153	dobry/niezagrożone	dobry	dobry	<ul style="list-style-type: none"> wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródłądowych (GZWP)

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGWWP KZGW.

Rysunek 1 Mapa jednolitych części wód na terenie gminy Sędziszów Małopolski

Źródło: opracowanie własne.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Nadrzędnym celem planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), jest zminimalizowanie możliwych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, a także środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Wskazano w nim trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Poniżej przedstawiono działania wyodrębnione w projekcie aktualizacji PZRP dla obszaru gminy Sędziszów Małopolski oraz w Programie Planowanych Inwestycji Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:

- Rozbudowa wałów cofkowych potoku Tuszymka Duża - lewy wał w km 0+000-0+606 i wał prawy w km 0+000-0+857 w miejscowości Cierpisz, gm. Sędziszów Małopolski, powiat ropczycko-sędziszowski (działania techniczne),
- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego "Góra Ropczycka" na rzece Budzisz, na terenie m. Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Zagorzycze, gm. Sędziszów Małopolski woj. podkarpackie,
- Budowa zbiornika nr 1 na lewym dopływie Budziska o ujściu w km 17+310 oraz Budowa zbiornika nr 2 na prawym dopływie Budziska o ujściu w km 18+310 w ramach zadania pn.: Budowa trzech suchych zbiorników w Zagorzyczach : na Dopływie z Bud, na lewym dopływie Budziska o ujściu w km 17+310, na prawym dopływie Budziska o ujściu w km 18+310.

Według map zagrożenia powodziowego, zagrożenie powodziowe jest możliwe w niewielkiej, zachodniej części gminy na odcinku rzeki Budzisz. Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego przedstawia załącznik nr 3.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy opracowywany jest na okres 6 lat – 2021-2027. Celem głównym, jak sama nazwa wskazuje, jest przeciwdziałanie skutkom suszy, której konsekwencje widoczną są zarówno w środowisku, gospodarce, a także mają wpływ na społeczeństwo.

Do celów szczegółowych zidentyfikowanych we wskazanym dokumencie, zalicza się:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,

- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Gmina Sędziszów Małopolski znajduje się na obszarze, który został zakwalifikowany w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy I – słabo zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy III – silnie zagrożone, a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone. Według klas łącznego zagrożenia suszą, tereny gminy Sędziszów Małopolski zaklasyfikowano do umiarkowanie zagrożonych suszą.

I.3 OSI w strategii rozwoju województwa a zakres planowanych działań gminy

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1834), wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. ust. 3. pkt. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2030 wyróżnia obszary strategicznej interwencji, przez które rozumie się obszary, na których występują określone czynniki mające charakter problemowy bądź stanowiące istotny potencjał rozwojowy. Strategia wojewódzka wskazuje również OSI krajowe takie jak: Wschodnia Polska, obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. **Gmina Sędziszów Małopolski naturalnie wpisuje się w OSI krajowe Wschodnia Polska**, tak jak całe województwo podkarpackie. W strategii wojewódzkiej definiuje się cztery regionalne obszary strategicznej interwencji:

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego
- 7.2. Funkcje metropolitalne Rzeszowa oraz jego obszaru funkcjonalnego
- 7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Gmina Sędziszów Małopolski wpisuje się w dwa typy OSI:

- 7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego
- 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

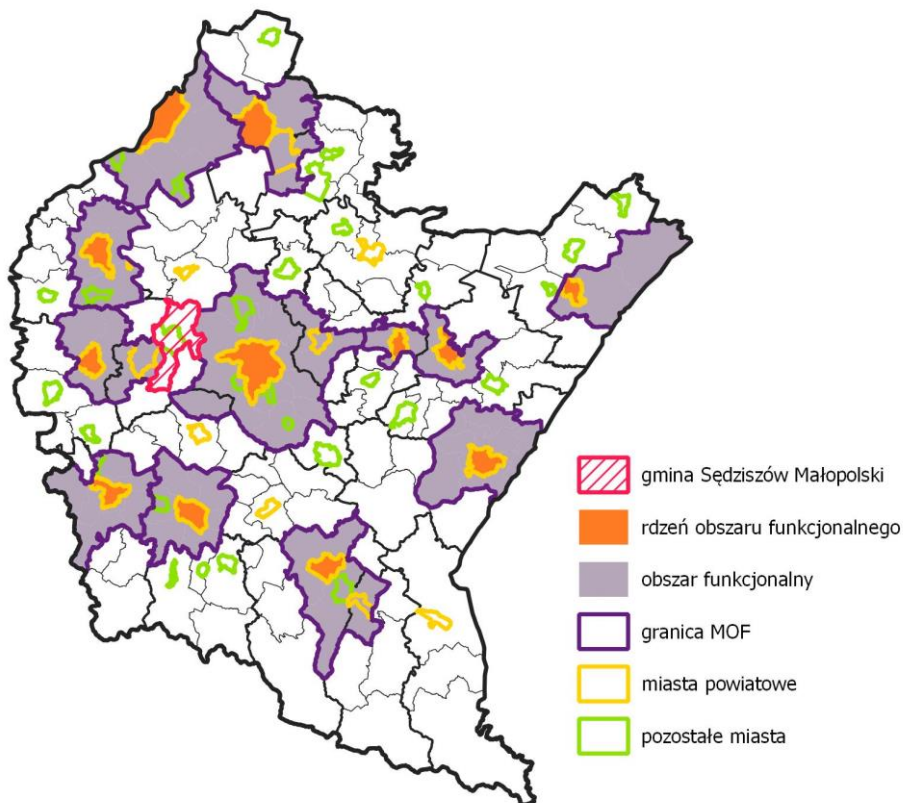
Obszar strategicznej interwencji	Uzasadnienie wskazania obszaru interwencji	Kierunek interwencji
7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego	Gmina Sędziszów Małopolski jest gminą miejsko-wiejską. Małe miasta spełniają istotną rolę, będąc lokalnymi centrami społeczno-gospodarczymi.	7.1.4. Rozwój miast powiatowych i miast mniejszych
7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	Większość terenu gminy Sędziszów Małopolski stanowią obszary wiejskie, które są bardziej narażone na występowanie deficytów rozwojowych i mogą być mniej rozwinięte względem ośrodka miejskiego. Z tego względu konieczne jest wsparcie tych obszarów aby zapewnić im zrównoważony i wielokierunkowy rozwój.	7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej 7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich 7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym 7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Rysunek 2 OSI krajowe Wschodnia Polska, z uwzględnieniem położenia gminy Sędziszów Małopolski

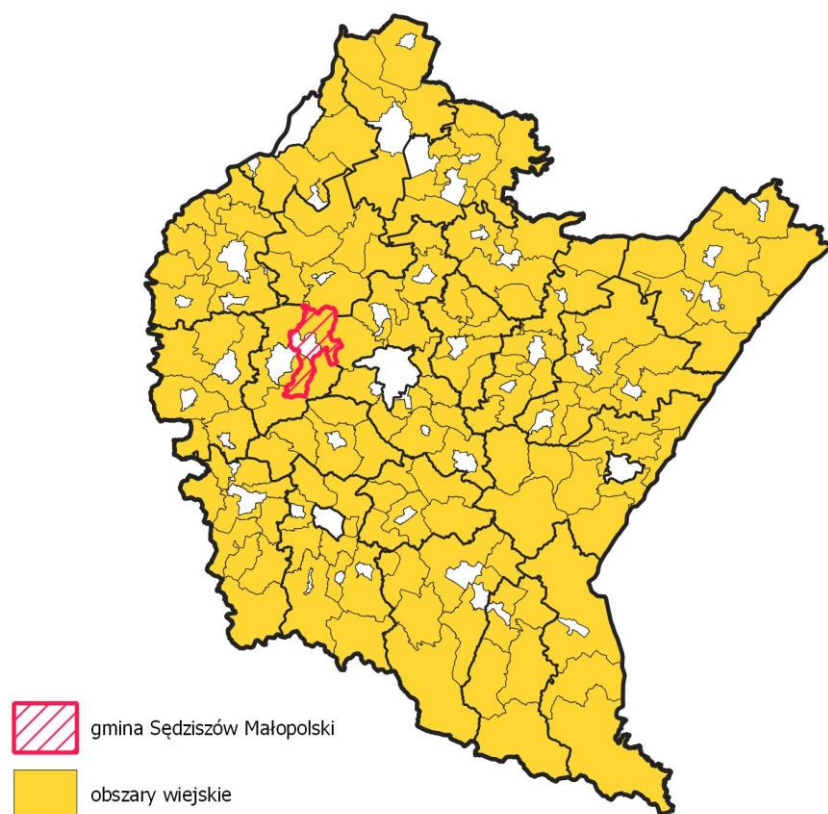
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Rysunek 3 Policentryczny miejski układ osadniczy wskazany w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, z uwzględnieniem położenia gminy Sędziszów Małopolski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

Rysunek 4 Obszary wiejskie wskazane w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2030 z uwzględnieniem położenia gminy Sędziszów Małopolski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030.

W poniższej tabeli zaprezentowano regionalne obszary strategicznej interwencji, wraz z zakresem działań, w które wpisuje się gmina Sędziszów Małopolski.

Obszar strategicznej interwencji		Zakres działań
7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego	7.1.4. Rozwój miast powiatowych i miast mniejszych	<ul style="list-style-type: none"> poprawa i rozwój warunków prowadzących do dynamizacji przedsiębiorczości w oparciu o potencjalne specjalizacje gospodarcze ośrodka miejskiego; wzmacnianie powiązań funkcjonalnych w celu przywrócenia roli ośrodka w układzie osadniczym; zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez rozwój kompetencji zawodowych; modernizacja przestrzeni miejskiej umożliwiającej wykorzystanie potencjałów i zasobów miast, w tym turystycznych i wypoczynkowo-rekreacyjnych; poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępu do usług publicznych; rozwój kapitału społecznego i wzmocnienie tożsamości regionalnej poprzez zaangażowanie mieszkańców w procesy rozwojowe; poprawa jakości zarządzania poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi; podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu środowiska; poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz związanego z nim zjawiska smogu; kreowanie instrumentów przyciągających do osiedlania się w miastach, w szczególności osób młodych i wykształconych; wykorzystanie możliwości programowych i finansowych UE w obszarze polityki miejskiej; dostosowanie sieci usług i zagospodarowania przestrzennego do zmian demograficznych; niwelowanie barier transportowych poprzez rozwój systemów transportu zbiorowego pomiędzy ośrodkami miejskimi a sąsiednimi obszarami wiejskimi oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi; rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się.
	7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu; zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej; modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców; rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej; poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami; tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.
	7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów; aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej; kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej; wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych; ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych; rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.
7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku	7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie	<ul style="list-style-type: none"> wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;

Obszar strategicznej interwencji	Zakres działań
społecznym i kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych; • poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; • promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby; • promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.); • upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej; • wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.
7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców; • efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów; • wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej; • poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku; • budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich; • racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

II Wnioski z diagnozy strategicznej i badań społecznych – analiza SWOT

Atuty Gminy Sędziszów Małopolski

1

Lokalizacja to największy atut Gminy Sędziszów Małopolski, tą opinię podzielają również respondenci (29% traktuje ten czynnik jako kluczową zaletę gminy). Bliskość Rzeszowa, przebieg ciągów komunikacyjnych o ponadregionalnym znaczeniu, ranga i status gminy w ujęciu powiatowym to elementy mogące istotnie oddziaływać na atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą gminy w perspektywie najbliższej dekady. Renta lokalizacyjna to podstawowy (pierwotny) zasób gminy Sędziszów Małopolski.

2

Powiązania funkcjonalne związane są z przytoczonym kontekstem lokalizacyjnym oraz przede wszystkim z bliskością Rzeszowa. Sędziszów Małopolski jako jednostka samorządu terytorialnego bezpośrednio graniczy z Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym (ROF), który oddziałuje jako ośrodek gospodarczy o funkcjach metropolitalnych na obszar gminy. Potencjał gminy do funkcjonowania jako swoisty obszar satelicki Rzeszowa i ROF to również szansa rozwojowa (szczególnie w momencie poszerzenia walorów gminy o kontekst atrakcyjnego rynku pracy i rozbudowanego systemu usług publicznych, który jest celem na najbliższe lata).

3

Przebieg autostrady A4 i drogi krajowej DK 94, jak również modernizowana linia kolejowa E30 to integralne elementy budujące sieć powizań funkcjonalnych oraz determinanty korzystnego położenia. Dostępność transportowa i komunikacyjna będzie w najbliższych latach wzrastała i można ją na aktualnym etapie ocenić jako korzystną oraz traktować w istocie jako atut, szczególnie w kontekście działania na rzecz wzmocnienia atrakcyjności osiedleńczej.

4

Identyfikowane tendencje osiedleńcze w świetle aktualnych badań i prognoz charakteryzują się relatywną trwałością i ugruntowaniem. Można zatem mówić o intensywnym zasiedlaniu tych części gminy, które są korzystnie zlokalizowane (i lepiej skomunikowane), a biorąc pod uwagę plany związane ze wzmocnieniem dostępności ten proces będzie się pogłębiał i ulegał systematycznej poprawie.

5

Dobra ocena polityki rozwojowej przez mieszkańców świadczy o korzystnym odbiorze realizowanych przez samorząd działań, które są widoczne w wielu obszarach m.in. w takich jak drogownictwo, dbałość o budynki użyteczności publicznej, czystość czy też ochrona środowiska naturalnego. Co więcej respondenci pozytywnie ocenili jakość zdecydowanej większości podstawowych usług świadczonych przez samorząd dla mieszkańców. Może to świadczyć o potrzebie wejścia na etap wdrażania polityki mocniej akcentującej aspiracje i ambicje społeczności lokalnej oraz wykorzystanie mechanizmów zarządzania gminą w postaci koncepcji SMART CITY.

6

Budowanie atrakcyjnych produktów w ramach czasu wolnego wskazuje na wychodzenie samorządu lokalnego naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców gminy oraz wpisuje się w tworzenie marki Sędziszowa Małopolskiego. Należy je ocenić jednoznacznie pozytywnie, podobnie jak chociażby w przypadku systematycznego zagospodarowywania przestrzeni publicznych w urzędzenia rekreacyjno-wypoczynkowe itp. Tym niemniej w szerszym ujęciu aspekt oferty czasu wolnego (a nie tylko bazy i infrastruktury) wymaga znaczącego uzupełnienia i uatrakcyjnienia.

Szanse rozwojowe Gminy Sędziszów Małopolski

1

W połowie 2020 roku w Gminie Sędziszów Małopolski uruchomiono Autobusową Komunikację Gminną. Są to linie komunikujące z Sędziszowem Małopolskim wszystkie sołectwa oraz osiedla zlokalizowane w mieście Sędziszów Małopolski. To działanie integruje przestrzennie i komunikacyjnie gminę, pozwala na wykorzystanie potencjału miejskiego Sędziszowa Małopolskiego oraz zmniejszenie skali wykluczenia komunikacyjnego. Opisane działanie należy rozpatrywać jako element podnoszący atrakcyjność osiedleńczą gminy. Co więcej wpisuje się ono w trendy mające na celu minimalizowanie wykluczenia poprzez brak dostępu do transportu publicznego.

2

Suburbanizacja jako proces, który ma miejsce zarówno w obrębie samej gminy, jak również na terenie sąsiedniego ROF. Ten drugi wątek stanowi istotną szansę rozwojową szczególnie biorąc pod uwagę możliwość efektywnego skomunikowania Gminy Sędziszów Małopolski ze stolicą województwa. Należy nadmienić, że dynamiczne tworzenie się nowej zabudowy w gminie wymaga również zintensyfikowania prac związanych z planowaniem przestrzennym, tak ażeby zachować pożądany ład i porządek przestrzenny, krajobrazowy oraz zadowalający poziom estetyki.

3

Zwiększenie dostępności transportowej to przede wszystkim kwestia modernizacji linii kolejowej E30 na potrzeby kolei aglomeracyjnej i jej zachodniej odnogi: Rzeszów – Dębica (dla Sędziszowa Małopolskiego oznacza to m.in. utworzenie nowego przystanku Sędziszów Małopolski Wschód. Ten element wpisuje się w szersze spektrum działań realizowanych w partnerstwie z PKP, takich jak wybudowanie wiaduktu, czy też powstanie budynku nowego dworca kolejowego. Planowane powstanie nowych przystanków kolejowych znacząco wpłynie na atrakcyjność oferowanych połączeń z Rzeszowem jako alternatywy dla transportu kołowego.

4

Rozwój budownictwa wielorodzinnego to szansa na poszerzenie grupy potencjalnych nowych mieszkańców miasta, dotychczas zasadniczo ograniczonej głównie do zabudowy jednorodzinnej. Kluczowe jest w tym kontekście kreowanie polityki mieszkaniowej przez samorząd lokalny poprzez świadome i przemyślane planowanie przestrzenne oraz rozmowy z potencjalnymi deweloperami. Co więcej budownictwo wielorodzinne to element, który wzmacniałby miejskość Sędziszowa Małopolskiego i funkcje z tym związane.

5

Szansą rozwojową jest również dalszy rozwój infrastruktury drogowej i technicznej, jak również konsekwentne uzbrajanie działek pod inwestycje. Jest to działanie, które musi być realizowane systematycznie i planowo. Zakłada się również rozwijanie polityki przestrzennej poprzez tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

6

Kolejną szansą rozwojową jest skuteczne wykorzystanie strumienia środków zewnętrznych, które będą dostępne w ramach nowej perspektywy budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027. W tym kontekście szczególnie ważne jest przygotowywanie dokumentacji technicznych inwestycji oraz pozostałych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o dofinansowanie.

Deficyty rozwojowe Gminy Sędziszów Małopolski

1

Zauważoną słabą stroną gminy jest niski poziom dywersyfikacji rynku pracy, który jest zależny od sytuacji w zaledwie kilku dominujących zakładach pracy. Niskie zróżnicowanie w tym zakresie wzmacnia podatność na zmiany na rynku i jest niekorzystne zarówno dla pracobiorców, jak również samorządu.

2

W opiniach respondentów i uczestników warsztatów strategicznych istotny problem stanowi stosunkowo niskie przeciętne wynagrodzenie oferowane na lokalnym rynku pracy. Odnotowana sytuacja wymaga pozyskiwania inwestorów oferujących atrakcyjne miejsca pracy oraz zadowalający poziom wynagrodzeń. Jest to wyzwanie powszechne dla ośrodków o wielkości zbliżonej do Sędziszowa Małopolskiego, tym niemniej należy zwrócić uwagę na konieczność rozwijania inteligentnych specjalizacji. Warto dodać, że brak mieszkań w budownictwie wielomieszkaniowym to deficyt, który wpisuje się w kwestie związane z wynagrodzeniami.

3

Uwagi dotyczące spędzania czasu wolnego szczególnie z punktu widzenia zajęć, głównie dla dzieci to kolejny sygnalizowany deficyt. Wskazany element ma silnie aspiracyjny charakter. Konsekwencją tego stanu rzeczy, jest częste korzystanie przez mieszkańców z infrastruktury Rzeszowa, lub sąsiednich gmin np. Ropczyc, w których ulokowana jest najbliższa kryta pływalnia. Ważne w tym kontekście byłoby również wykorzystanie zasobów przyrodniczych takich jak akweny wodne. Ponadto, aż 53,8% ocenia, że jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży jest niezadowalająca.

4

Funkcjonowanie żłobków to czynnik silnie wpływający na ocenę jakości życia w gminie. Ten aspekt jest szczególnie istotny w kontekście potrzeb zgłaszanych przez rodziców dzieci oraz ich oczekiwań w kontekście zapotrzebowania na tego typu usługi. Rozbudowa oferty żłobków może w przyszłości także stać się elementem wpływającym na zwiększenie zainteresowania osiedlaniem się osób planujących założenie rodziny na terenie Gminy Sędziszów Małopolski.

5

Deficyty rozwojowe to również tematyka środowiskowa przejawiająca się m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, adaptacji do zmian klimatu czy też utworzenia polderu jako elementu infrastruktury przeciwpowodziowej. Nie wszystkie z tych działań są w bezpośredniej kompetencji samorządu gminy tym niemniej należy intensywnie pracować na rzecz minimalizowania i ograniczania wspomnianych słabych stron.

6

Poza przywołanymi słabymi stronami warto odwołać się raz jeszcze do wyników badania przeprowadzonego wśród mieszkańców. Poza słabością rynku pracy respondenci dostrzegali również następujące problemy: niezadowalająca ilość ścieżek rowerowych (69,5%) – kwestia istotna z punktu widzenia aktywnego wypoczynku (należy podjąć działania związane z integracją i rozwojem ścieżek rowerowych), atrakcyjność turystyczna gminy (61,3%) – można ten wynik interpretować jako chęć poprawy walorów i oferty gminy w tym obszarze, dostępność usług medycznych (57,3%) – niezadowalająca lecz pozostająca w istocie poza kompetencjami samorządu gminy, dostępność transportu publicznego (55,3%) – powinna ulec poprawie biorąc pod uwagę przywołane inwestycje.

Zagrożenia/wyzwania strategiczne Gminy Sędziszów Małopolski

1

Bliskość Rzeszowa to w pewnym sensie zagrożenie, ale również wyzwanie. Ze względu na dynamiczny rozwój gospodarczy stolica województwa drenuje gminę z młodych mieszkańców uzupełniając w ten sposób swój rynek pracy. Kapitał ludzki jest kluczowym zasobem, który przepływa na tej linii. Z punktu widzenia najbliższej dekady kluczowe jest podjęcie konkurencji w wymiarze gospodarczym (kreowanie miejsc pracy cechujących się wysoką jakością) oraz korzystanie z „rozlewania się” Rzeszowa i procesu suburbanizacji.

2

Skutki gospodarcze pandemii koronawirusa COVID-19 szczególnie widoczne w przemyśle lotniczym dotykają Dolinę Lotniczą, której integralną częścią jest Gmina Sędziszów Małopolski. Należy minimalizować w tym kontekście zagrożenia poprzez działania na rzecz dywersyfikacji gospodarki oraz prowadzenia aktywnej polityki gospodarczej.

3

Reorganizacja i racjonalizacja systemu oświaty wynika z bardzo wysokich obciążeń finansowych, które są związane z finansowaniem sektora przez gminę. W minionych latach ulegały one systematycznym wzrostom, co niejako łączy się ze zróżnicowaniem demograficznym w poszczególnych częściach gminy. Na poziomie strategicznym jest istotnym i pożądanym działaniem natomiast konkretny plan powinien stanowić odrębny dokument poparty szczegółowymi i wariantowymi analizami finansowymi i ekonomicznymi.

4

Przemiany demograficzne i społeczne w Gminie Sędziszów Małopolski to wyzwanie długofalowe. Aktualną sytuację można określić jako stosunkowo dobrą, co nie zmienia faktu, że zmiana struktury liczby mieszkańców w Sędziszowie Małopolskim oraz na terenach wiejskich czy też starzenie się Osiedla Młodych stanowią pewne wyzwania, za którymi powinno pójść tworzenie odrębnych i komplementarnych względem siebie polityk: senioralnych, mieszkaniowych oraz związanych ze świadczonymi przez samorząd usługami publicznymi.

5

Polityka społeczna powinna odpowiadać w gminie na prognozowany wzrost liczby mieszkańców miasta oraz najlepiej skomunikowanych terenów wiejskich od strony autostrady A4. Dostrzega się również konieczność budowy domów pomocy społecznej, gdyż społeczeństwo będzie się w przyszłości intensywnie starzeć. Analogiczna sytuacja dotyczy rozwijania infrastruktury pomocy społecznej, wsparcia osób starszych oraz z niepełnosprawnościami.

6

Wyzwaniem jest stworzenie spójnej polityki mieszkaniowej obejmującej tworzenie zasobu komunalnego oraz mieszkań socjalnych, które są bardzo potrzebne. Aktualnie identyfikuje się rodziny z problemami i potrzebami mieszkaniowymi, a istniejący zasób mieszkań jest niewystarczający. Ponadto sporo obiektów wymaga kapitalnego remontu.

7

Obsługa inwestora i marketing gospodarczy to ostatnie ze wskazanych wyzwań stojących przed samorządem, jednak z punktu widzenia rangi i oczekiwań mieszkańców ma on pierwszorzędne znaczenie. Warto zaznaczyć, że silna gospodarka to główne oczekiwania dla ponad 63% respondentów. Mimo ograniczeń związanych z kompetencjami wskazanymi w ustawie o samorządzie gminnym, gmina powinna aktywnie kreować politykę proinwestycyjną w Sędziszowie Małopolskim.

III Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (Art. 10e. 3. 4) zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Sędziszów Małopolski został przedstawiony za pomocą trzech map: map uwarunkowań, mapy struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz mapy planowanych działań i kierunków interwencji.

Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Przedstawia układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, obszary występowania zagrożeń naturalnych, obszary wymagające ochrony.

Mapa struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia podstawowe strefy funkcjonalno-przestrzenne obejmujące m. in. funkcje: mieszkaniową, usługową, produkcyjną, rolniczą i przyrodniczą. Strefy stanowią uproszczoną wersję kierunków zagospodarowania wskazanych w *Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Sędziszów Małopolski* i pozostają z nim w zgodności.

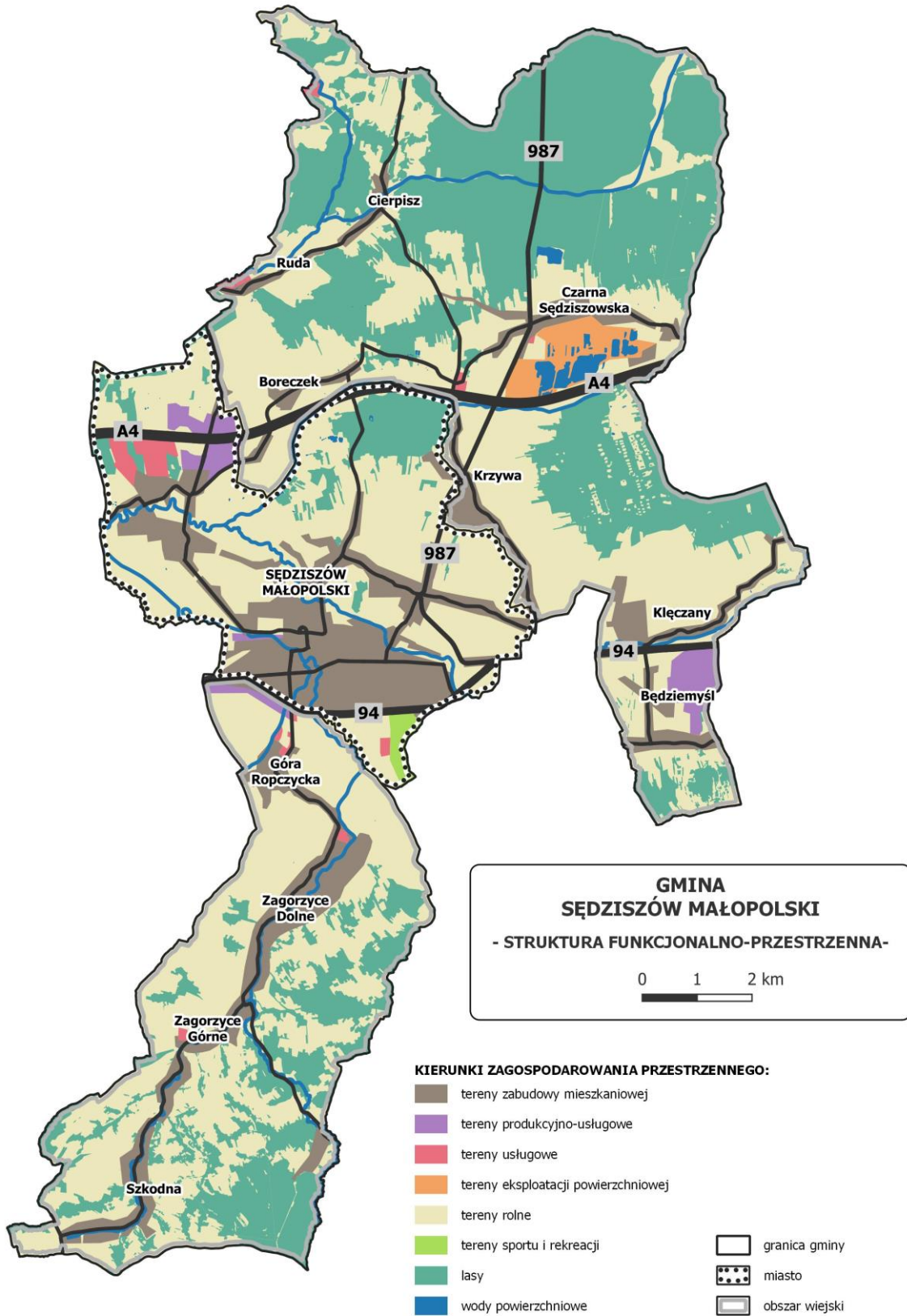
Mapa planowanych działań i kierunków interwencji wskazuje ogólne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

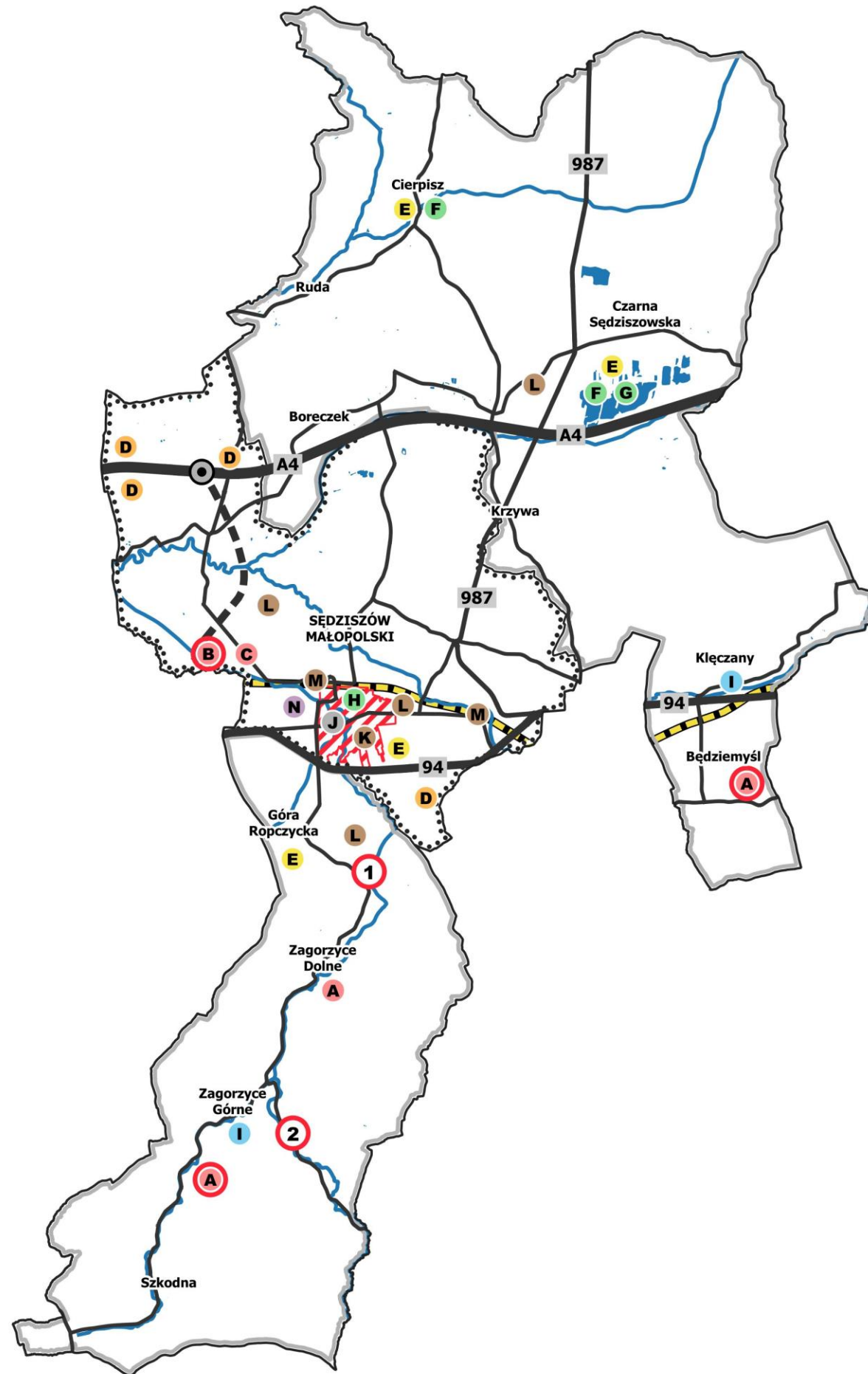
Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Sędziszów Małopolski ukształtowana została w oparciu o wiele czynników, takich jak:

- położenie w paśmie infrastrukturalnym Kraków – Rzeszów o znaczeniu krajowym (autostrada, droga krajowa, linia kolejowa),
- sąsiedztwo miasta Rzeszowa jako ośrodka regionalnego,
- wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- liczne udokumentowane złoża kopalin – w większości obecnie eksploatowane.

**GMINA
SĘDZISZÓW MAŁOPOLSKI**
- KIERUNKI INTERWENCJI I PLANOWANE DZIAŁANIA -

granica gminy	węzeł drogowy
miasto	autostrady
obszar wiejski	drogi krajowe
obszar rewitalizacji	drogi wojewódzkie
wody powierzchniowe	drogi powiatowe
cieki	

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY:

KD 9. Nowoczesna infrastruktura publiczna

- A** Skanalizowanie miejscowości nie posiadających sieci kanalizacyjnej
- B** Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków
- C** Utworzenie Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

POZOSTAŁE DZIAŁANIA:

KD 1. Tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej

- D** Kreowanie nowych terenów inwestycyjnych

KD 2. Budowanie marki gminy w oparciu o narzędzia marketingowe

- E** Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej

KD 4. Kreowanie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców

- F** Rozbudowywanie i modernizacja ogólnodostępnej bazy sportowo-wypoczynkowej
- G** Utworzenie strefy wypoczynku letniego z funkcją kąpieliskową
- H** Zagospodarowanie istniejącego mienia gminy (budynek dworcowy) na potrzeby przemysłów czasu wolnego

KD 5. Działania na rzecz podnoszenie jakości edukacji i wychowania

- I** Modernizacja i rozbudowa bazy oświatowej

KD 6. Zwiększenie poziomu uczestnictwa i dostępu do usług kultury

- J** Rozwijanie działalności i zasobów Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Sędziszowie Małopolskim

KD 11. Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej

- K** Budowa zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych
- L** Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci drogowej
- M** Wdrażanie rozwiązań intermodalnych park&ride i bike&ride

KD 12. Nowoczesna i dostępna przestrzeń publiczna

- N** Prowadzenie aktywnej polityki mieszkaniowej w zakresie realizacji zadań z gminnego budownictwa mieszkaniowego

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM:

- 1** Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego "Góra Ropczycka" na rzece Budzisz

- 2** Budowa trzech suchych zbiorników w Zagorzycach

Modernizacja linii kolejowej E30 odc. Kraków-Rzeszów

Budowa łącznika od węzła autostradowego do DK 94

IV Strategiczne założenia rozwojowe

Strategia Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na najbliższą dekadę została oparta o wyniki diagnozy strategicznej oraz przeprowadzone w jej ramach badania ilościowe i jakościowe. Wnioski płynące z tych badań traktuje się jako kluczowe w kontekście umieszczenia konkretnych zapisów w dokumencie.

Ambicją przedmiotowego opracowania jest konkretne i syntetyczne ujęcie kluczowych zagadnień rozwojowych, tak ażeby opracowanie miało charakter operacyjny i przydatny. Innymi słowy zdecydowano się na opisanie rozwoju gminy na dwóch poziomach: strategicznym oraz operacyjnym z uwzględnieniem dwóch czynników praktycznego i horyzontalnego.

W ujęciu praktycznym strategia wskazuje na szereg działań inwestycyjnych oraz „miękkich”, które będą na agendzie polityki samorządowej w najbliższych latach, jak również będą miały możliwość współfinansowania ze środków zewnętrznych.

Na poziomie strategicznym skoncentrowano się na opisie zmiany w ramach funkcjonowania gminy w konkretnych obszarach. Pożądany stan Gminy Sędziszów Małopolski wpisuje się w ideę umocnienia swojej pozycji jako silnego ośrodka gospodarczego oraz miasta-gminy o satelickim charakterze i silnym proosiedleńczym profilu.

W wymiarze strukturalnym następujące w dalszej części rozdziału tworzą ustandaryzowaną koncepcję rozwoju składającą się z opisanej językiem wartości misji i wizji, strategicznych kierunków rozwojowych oraz planów operacyjnych stanowiących najbardziej szczegółowy element dokumentu.

Należy podkreślić, że dokument powstał w formule partycypacyjno-eksperckiej i jest rezultatem prowadzonego dialogu społecznego, zarówno ze stroną samorządowo-instytucjonalną, jak również obywatelską (radni, sołtysi, organizacje pozarządowe, lokalni liderzy, mieszkańcy).

Przedmiotowe założenia planistyczne są osadzone w kontekście lokalnym, identyfikowanych potencjałach i zasobach Gminy Sędziszów Małopolski. Zarysowany scenariusz rozwoju ma na celu wykorzystanie istniejących i pojawiających się w przyszłości szans rozwojowych. Istotnym tłem dla planów strategicznych i operacyjnych są opinie blisko 3% mieszkańców gminy. W większości stosunkowo pozytywne, które należy traktować jako swoistą ewaluację podejmowanych działań w latach minionych (istotny w tym zakresie jest m.in. wysoki odsetek mieszkańców (74,7%) pozytywnie opiniujących stan dróg lokalnych).

IV.1 Misja i wizja rozwoju

Misja i wizja rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski jest ściśle skorelowana z aspiracjami artykułowanymi przez mieszkańców oraz szansami stojącymi przed samorządem. Innymi słowy wypracowany scenariusz rozwojowy wskazuje na kluczowe przesłanki, które należy wziąć pod uwagę formułując zarówno wizję, jak również misję. Warto przywołać wyniki badania, w ramach którego badani stwierdzili, że kojarzą gminę jako spokojną (41,2%) i bezpieczną (9,7%), a dodatkowo blisko 9% określa gminę Sędziszów Małopolski jako gminę klasy średniej. Wspólnota mieszkańców wyraża i silnie artykułuje swoje aspiracje, które zgodnie współbrzmia z hasłem marketingowym gminy: „Sędziszów Małopolski Mierzymy Wysoko”. Przedstawiona korelacja to kolejny element, który wskazuje na konieczność zdefiniowania ambitnej wizji i misji.

Misją samorządu jest kształtowanie gminy jako obszaru dynamicznego, o zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym, ukierunkowanym na zapewnienie mieszkańcom wysokiego standardu życia i wszechstronnego rozwoju przy zachowaniu zasobów środowiska naturalnego. W ujęciu lapidarnym misję Gminy Sędziszów Małopolski można zdefiniować jako następujące założenie:

Misja Gminy Sędziszów Małopolski

Dbanie o zamożność i dobrostan wszystkich mieszkańców oraz podejmowanie efektywnych działań ukierunkowanych na wykorzystywanie pojawiających się szans rozwojowych.

Poniżej sformułowana wizja ma wieloobszarowy charakter porusza wiele zmiennych związanych z funkcjonowaniem gminy, jak również wskazuje na pożądaną zmianę w poszczególnych obszarach. Warto podkreślić, że wizja zmian jest ściśle powiązana z zahamowaniem odpływu młodych mieszkańców z terenu gminy oraz jednoczesnym poprawieniem atrakcyjności osiedleńczej.

Wizja Gminy Sędziszów Małopolski

Gmina jako samorząd wpisuje się w nowoczesne trendy technologiczne, wdrożenie zasad SMART CITY usprawnia funkcjonowanie administracji samorządowej oraz wzmacnia komfort życia mieszkańców.

Gmina to obszar spokojny i bezpieczny, cieszący się aktywnymi obywatelami i otwartą na inicjatywy władzą lokalną.

Zamieszkujący Gminę Sędziszów Małopolski to dynamicznie powstająca klasa średnia: efekt dostępności i atrakcyjności osiedleńczej obszaru oraz dynamiki lokalnego rynku pracy.

Zdywersyfikowana struktura gospodarcza jest odporna na wahania cykli koniunkturalnych i zapewnia stabilną sytuację społeczno-ekonomiczną.

Sędziszów Małopolski rozwija swoje funkcje miejskie i symboliczne, a tereny wiejskie cechują się zrównoważonym rozwojem.

Skutecznie rozwiązuje główne wyzwania związane z gospodarką wodno-ściekową oraz adaptacją do zmian klimatu.

Gmina Sędziszów Małopolski korzysta z premii lokalizacyjnej oraz wykorzystuje istniejące powiązania funkcjonalne z Miastem Rzeszów.

Gmina to atrakcyjne miejsce spędzania czasu wolnego, popularne wśród gości i odwiedzających organizowane wydarzenia na trwale wpisały się w festiwalowy krajobraz regionu i kraju.

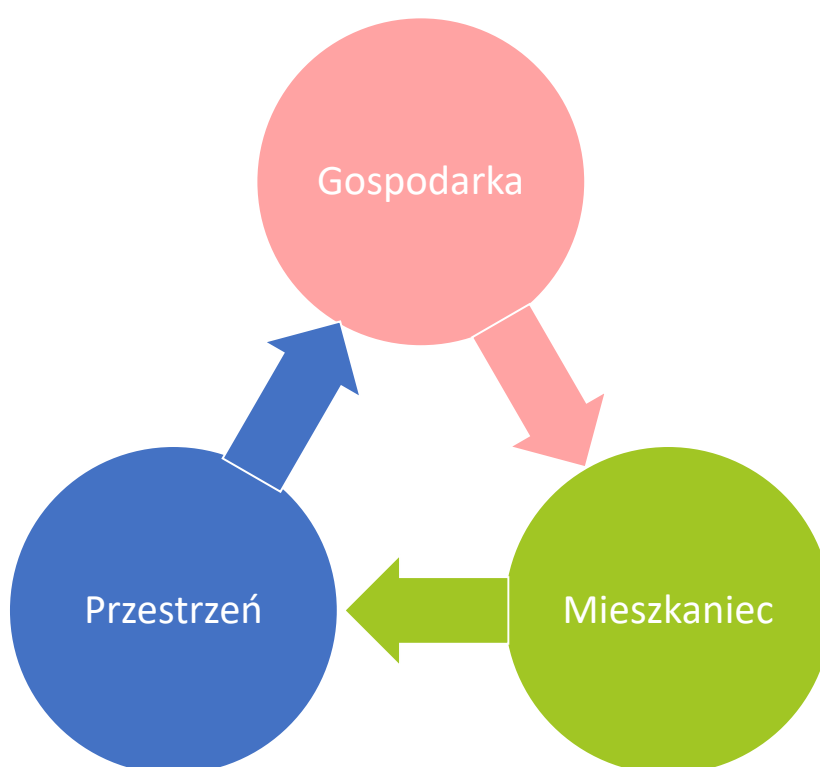

Zaprezentowana misja i wizja tworzy kluczową deklarację samorządu Gminy Sędziszów Małopolski, która nadaje ramy dla konkretnych założeń planistycznych na poziomie strategicznym i operacyjnym. Z punktu widzenia logiki dokumentu, każde ustalenie na poziomie działania/zadania/projekty czy przedsięwzięcia musi wpisywać się w treść misji i wizji rozwoju sformułowanej powyżej.

IV.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Obszary interwencji wprost wynikają z oczekiwań mieszkańców oraz ze spektrum ocen poszczególnych czynników wpływających na jakość życia w całej gminie. Co ważne są one zbieżne z wymiarami zdefiniowanymi przez ustawodawcę. Wyznaczone obszary interwencji w różnym stopniu zależą bezpośrednio od kompetencji realizacyjnych samorządu gminy. Natomiast zdecydowano się na szerokie wyznaczenie interwencji strategicznej traktując działania o charakterze lobbingowym, marketingowym i obsługowym jako szczególnie istotne, chociażby w kontekście rozwoju gospodarczego i animowania jej dynamiki.

Obszary interwencji strategicznej to:

Mieszkańcy gminy z katalogu możliwych kierunków rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy wskazywali przede wszystkim na gospodarkę (63,3%), w dalszej kolejności na atrakcyjność oferty spędzania czasu wolnego (51,8%), i już w mniejszym stopniu na kwestię dostępności komunikacyjnej (29,9%). Traktując głos mieszkańców za swoisty miernik nastrojów społecznych zdecydowano się na utworzeniu domen w oparciu o przytoczone wyniki, tym niemniej poddano je uzupełnieniu. Kwestia gospodarki to również nowoczesna edukacja, promowanie zrównoważonego rozwoju również poprzez dywersyfikację struktury lokalnej gospodarki oraz dobry stan infrastruktury publicznej. Kwestia zaspokojenia potrzeb mieszkańców związana jest m.in.

z usługami społecznymi, ofertą kulturalną czy też sportowo-rekreacyjną. W ramach czasu wolnego wskazuje się również na jakość środowiska naturalnego jako ważnego czynnika wpływającego na praktykę spędzania czasu wolnego. Dostępność w ramach strategii nie jest traktowana jedynie jako element związany z tzw. ustawą Dostępność Plus, ale również jako szerokie ukierunkowanie na poprawę skomunikowania gminy i budowę przewag konkurencyjnych w kontekście atrakcyjności osiedleńczej.

Warto zwrócić uwagę na dodatkowe motywy, swoiste źródła wyznaczenia przywołanych domen planowania strategicznego. Temat gospodarczy wynika z mocnego osadzenia Sędziszowa Małopolskiego w ramach Doliny Lotniczej oraz z regresu branży m.in. ze względu na pandemię koronawirusa COVID-19. Po drugie zapewnienie atrakcyjnego rynku pracy to element podstawowy dla mieszkańców określający kwestie socjalno-bytowe. Intencją postawienia na gospodarkę jest również zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, która docelowo wprost oddziałuje na stronę związaną z przychodami budżetu gminy.

Czas wolny i oferta z nim związana to element aspiracji mieszkańców, którzy oczekują rozbudowania miejscowości Sędziszów Małopolski i zaspokajania możliwie szerokiego spektrum potrzeb mieszkańców. Ten aspekt jest również bardzo ważny w kontekście oceny jakości życia w gminie i budowania jej marki, jako miejsca zapewniającego usługi podstawowe oraz w pewnym stopniu również usługi wyższego rzędu.

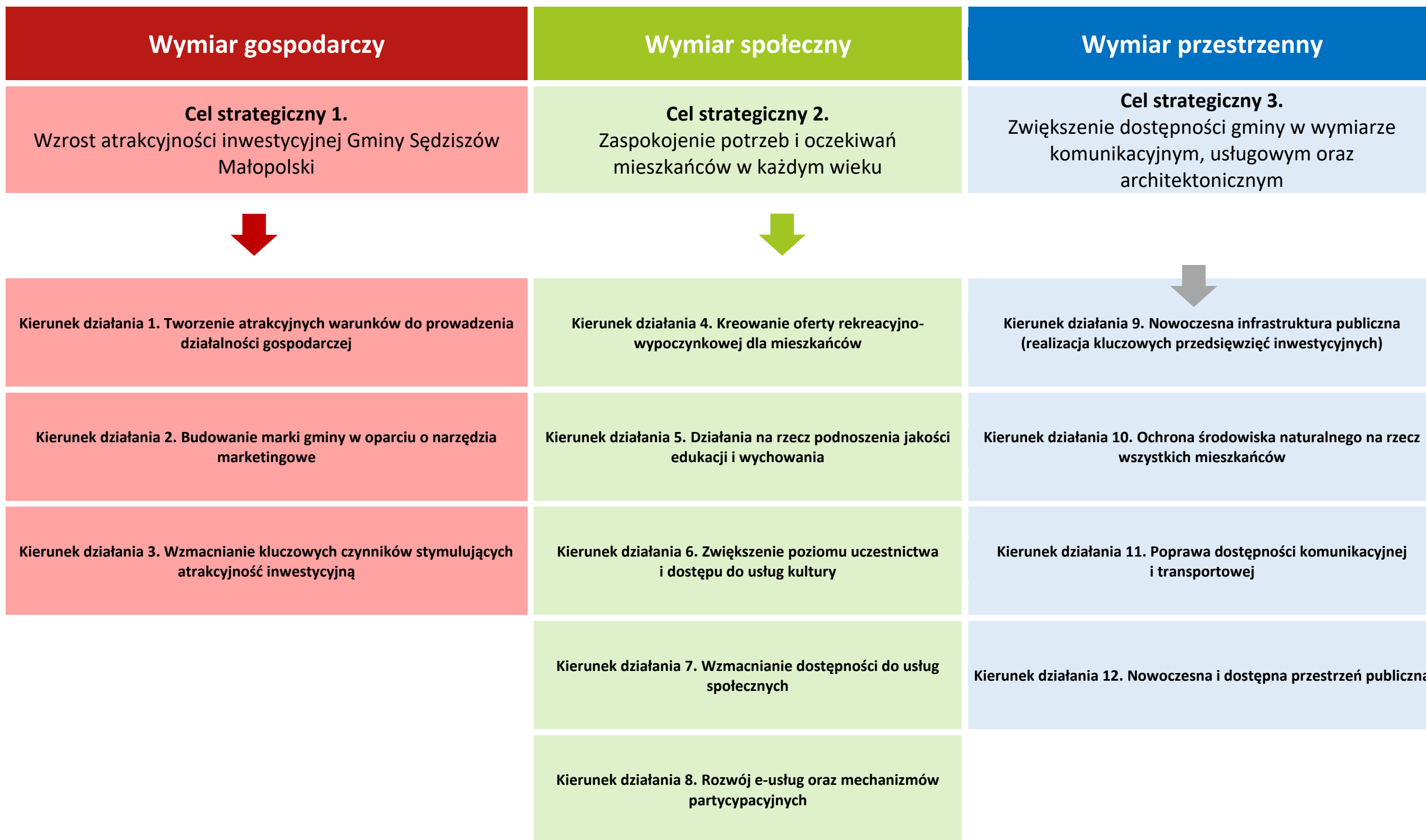
Aspekt dostępności jest związany z budowaniem marki Gminy Sędziszów Małopolski. Tworzeniem nowoczesnych ram rozwojowych, które będą wpisywały się w najnowsze trendy. Dostępny Sędziszów Małopolski w wymiarze usługowym (administracyjnym), architektoniczno-urbanistycznym czy transportowym pozwoli na wykorzystanie kluczowego zasobu jakim jest zwiększający się poziom powiązań funkcjonalnych ze stolicą województwa podkarpackiego. W ramach dostępności gminy wskazuje się również na aktywne kreowanie polityki mieszkaniowej.

Poniżej zaprezentowano domeny planowania strategicznego (obszary interwencji) uzupełnione o zdefiniowany cel strategiczny będący podstawą dla konkretnych planów operacyjnych oraz hasłowo wskazane źródło upatrywania w danym zagadnieniu tematycznym determinanty rozwojowej.

Kierunek oczekiwanych zmian		Domena		Cel strategiczny		Komentarz
Atrakcyjny rynek pracy	➔	Gospodarka	➔	I Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Sędziszów Małopolski	➔	Uznaje się, że podstawową wartością w kwestiach gospodarczych jest tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej szczególnie w kontekście branż innowacyjnych, rozwijanie się w ramach Doliny Lotniczej, dywersyfikacja struktury lokalnej gospodarki oraz budowa marki gospodarczej gminy.
Wysoka jakość życia	➔	Mieszkaniec	➔	II Zaspokojenie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w każdym wieku	➔	Uzyskanie wysokiej jakości życia silnie wiąże się czasem wolnym i jego jakością, jest to podstawowa intencja strategiczna, która jest bardzo ważna w optyce mieszkańców. Tym niemniej obszar obejmuje szereg kluczowych usług publicznych kierowanych do mieszkańców.
Wzmocnienie atrakcyjności osiedleńczej	➔	Przestrzeń	➔	III Zwiększenie dostępności gminy w wymiarze komunikacyjnym, usługowym oraz architektonicznym	➔	Wysoka jakość przestrzeni publicznej to element budujący nowoczesną markę gminy, który ma korespondować z jej nowoczesną, innowacyjną gospodarką oraz otwarciem na nowych mieszkańców. Domena planistyczna koncentruje się również na ekosystemie (środowisku i klimacie), aspektach związanych z infrastrukturą oraz kluczowymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi.

IV.3 Kierunki działań – schemat interwencji

IV.4 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych wraz z zakresami interwencji

Wymiar gospodarczy	Wymiar społeczny	Wymiar przestrzenny
<p>Cel strategiczny 1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Sędziszów Małopolski</p>	<p>Cel strategiczny 2. Zaspokojenie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w każdym wieku</p>	<p>Cel strategiczny 3. Zwiększenie dostępności gminy w wymiarze komunikacyjnym, usługowym oraz architektonicznym</p>
<p>Kierunek działania 1. Tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej</p>	<p>Kierunek działania 4. Kreowanie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców</p>	<p>Kierunek działania 9. Nowoczesna infrastruktura publiczna (realizacja kluczowych przedsięwzięć inwestycyjnych)</p>
<p>Zakres interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Promocja terenów inwestycyjnych, przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej ⇒ Kreowanie nowych terenów inwestycyjnych i ich promocja ⇒ Rozwijanie profesjonalnego systemu obsługi inwestora ⇒ Wspieranie instytucji otoczenia biznesu ⇒ Wspieranie i animowanie współpracy na rzecz budowy gospodarki opartej na wiedzy ⇒ Stworzenie katalogu ulg i zachęt inwestycyjnych dla wybranych branż gospodarczych ⇒ Kreowanie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a sektorem publicznym oraz biznesowym ⇒ Animowanie inicjatyw z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) we współpracy z sektorem przedsiębiorstw ⇒ Promocja postawy przedsiębiorczej oraz samozatrudnienia ⇒ Promocja aktywności zawodowej (również osób starszych) ⇒ Wspieranie inicjatyw związanych z ekonomią społeczną i solidarną 	<p>Zakres interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Kształtowanie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej ⇒ Rozbudowywanie i modernizacja ogólnodostępnej bazy sportowo-wypoczynkowej ⇒ Uatrakcyjnianie stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej, w tym terenów rekreacyjnych ⇒ Doposażanie miejsc spędzania czasu wolnego takich jak place zabaw czy tereny zielone ⇒ Utworzenie strefy wypoczynku letniego z funkcją kąpieliskową ⇒ Utworzenia lodowiska zimowego ⇒ Rozwój oferty rozrywkowej i jej promocja wśród mieszkańców ⇒ Kreowanie oferty dedykowanej dzieciom i młodzieży ⇒ Rozwijanie kompetencji dzieci i młodzieży poprzez ofertę zajęć pozaszkolnych i kół zainteresowań ⇒ Kreowanie oferty skierowanej do rodzin z dziećmi ⇒ Zagospodarowanie istniejącego mienia gminy (np. budynek dworcowy) na potrzeby przemysłów czasu wolnego 	<p>Zakres interwencji:</p> <p>Obszar strategicznej interwencji kluczowy dla gminy, zakres planowanych działań został przedstawiony w odrębnym rozdziale (IV.5).</p>
<p>Kierunek działania 2. Budowanie marki gminy w oparciu o narzędzia marketingowe</p>	<p>Kierunek działania 5. Działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji i wychowania</p>	<p>Kierunek działania 10. Ochrona środowiska naturalnego na rzecz wszystkich mieszkańców</p>
<p>Zakres interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Prowadzenie zintegrowanych działań promocyjnych i informacyjnych ⇒ Realizacja imprez budujących markę Gminy Sędziszów Małopolski ⇒ Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej, tworzenie produktów turystycznych na bazie lokalnego dziedzictwa ⇒ Promocja turystyczna i gospodarcza 	<p>Zakres interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Racjonalizacja i reorganizacja gminnego systemu oświatowego ⇒ Podnoszenie standardów jakości usług związanych z wychowaniem przedszkolnym ⇒ Modernizacja i rozbudowa bazy oświatowej ⇒ Podnoszenie jakości i efektywności kształcenia oraz atrakcyjności nauczania ⇒ Upowszechnianie dostępu do edukacji i wyrównywanie szans edukacyjnych 	<p>Zakres interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Wdrażanie elementów gospodarki obiegu zamkniętego ⇒ Poprawa efektywności energetycznej budynków ⇒ Zwiększenie stopnia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych ⇒ Poprawa czystości powietrza, ograniczenie „niskiej emisji” ⇒ Zachowanie bioróżnorodności ⇒ Działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców ⇒ Kontynuacja realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest ⇒ Rozwój systemów ostrzegania i monitorowania o zagrożeniach ⇒ Wspieranie służb ratowniczych w zakresie modernizacji siedzib oraz poprawy stanu specjalistycznego wyposażenia ⇒ Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych i katastrof

Kierunek działania 3. Wzmacnianie kluczowych czynników stymulujących atrakcyjność inwestycyjną

Zakres interwencji:

- ⇒ Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa odczuwanego przez mieszkańców
- ⇒ Rozwijanie nowoczesnego i sprawnego systemu zarządzania kryzysowego
- ⇒ Prowadzenie aktywnej polityki mieszkaniowej w zakresie realizacji zadań z gminnego budownictwa mieszkaniowego, w tym zapewnienie mieszkań socjalnych i chronionych
- ⇒ Współpraca z deweloperami w zakresie poszerzenia zasobów w ramach budownictwa wielorodzinnego
- ⇒ Prowadzenie skoordynowanej polityki w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Kierunek działania 6. Zwiększenie poziomu uczestnictwa i dostępu do usług kultury

Zakres interwencji:

- ⇒ Rozwijanie działalności i zasobów Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Sędziszowie Małopolskim
- ⇒ Modernizacja i rozbudowa bazy kulturalnej
- ⇒ Stworzenie przestrzeni i zróżnicowanej oferty obejmującej działalność artystyczną i kulturalną
- ⇒ Rozwijanie oferty instytucji kultury oraz organizacji działających w tym obszarze
- ⇒ Wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze

Kierunek działania 7. Wzmacnianie dostępności do usług społecznych

Zakres interwencji:

- ⇒ Podnoszenie standardów jakości opieki i wspierania rozwoju dzieci do lat 3
- ⇒ Wsparcie tworzenia i funkcjonowania żłobków oraz klubów dziecięcych
- ⇒ Realizowanie polityki senioralnej
- ⇒ Rozwijanie zasobów podmiotów zajmujących się pomocą społeczną

Kierunek działania 8. Rozwój e-usług oraz mechanizmów partycypacyjnych

Zakres interwencji

- ⇒ Rozwijanie wolontariatu i wspieranie rozwoju kapitału społecznego oraz więzi międzypokoleniowych
- ⇒ Wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego
- ⇒ Wdrażanie systemów SMART CITY
- ⇒ Rozwijanie poziomu informatyzacji i cyfryzacji gminy
- ⇒ Upowszechnienie możliwości korzystania z e-usług przez mieszkańców
- ⇒ Wspieranie działalności kulturalnej organizacji pozarządowych na terenie gminy takich jak OSP czy KGW
- ⇒ Wspieranie lokalnych klubów sportowych
- ⇒ Pogłębianie procesów konsultacyjnych przy wykorzystaniu nowoczesnych technik partycypacyjnych

Kierunek działania 11. Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej

Zakres interwencji:

- ⇒ Rozbudowa i optymalizacja systemu komunikacji miejskiej
- ⇒ Działania na rzecz zwiększenia zewnętrznej dostępności komunikacyjnej m.in. w kontekście połączeń kolejowych
- ⇒ Modernizacja i podnoszenie jakości układu drogowego
- ⇒ Budowa, rozbudowa, przebudowa i modernizacja sieci drogowej
- ⇒ Budowa zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych
- ⇒ Optymalizacja na rzecz zwiększenia płynności ruchu w mieście
- ⇒ Zapewnienie sprawnego systemu parkingowego w mieście, wdrażanie rozwiązań intermodalnych park&ride i bike&ride
- ⇒ Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego z zastosowaniem energooszczędnych rozwiązań
- ⇒ Budowa, rozbudowa i modernizacja chodników

Kierunek działania 12. Nowoczesna i dostępna przestrzeń publiczna

Zakres interwencji:

- ⇒ Rewitalizacja przestrzeni publicznej
- ⇒ Estetyzacja przestrzeni publicznej
- ⇒ Niwelowanie barier architektonicznych
- ⇒ Dbłość i rozwijanie terenów zielonych w gminie
- ⇒ Wdrażanie polityki Dostępność Plus
- ⇒ Dbłość o bezpieczeństwo publiczne poprzez monitoring wizyjny najważniejszych przestrzeni w gminie oraz doposażenie sprzętowe i modernizowanie zasobów OSP

IV.5 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań” ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Poniżej wskazano OSI kluczowe dla gminy, z perspektywy identyfikowanych w Sędziszowie Małopolskim wyzwań, deficytów oraz problemów wraz z zakresem planowanych działań (zakresem interwencji).

Kierunek działania 9. Nowoczesna infrastruktura publiczna (realizacja kluczowych przedsięwzięć inwestycyjnych)

Zakres interwencji:

- ⇒ Działania na rzecz zabezpieczenia przeciwpowodziowego i zabezpieczenia przed suszą, budowa zbiorników ze stałym piętrzeniem retencyjno-przeciwpowodziowych oraz suchych polderów, współpraca z instytucjami i lobbying
- ⇒ Skanalizowanie miejscowości nie posiadających sieci kanalizacyjnej
- ⇒ Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków
- ⇒ Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, zabezpieczenie dostępu do wody
- ⇒ Rozwój gospodarki odpadami poprzez utworzenie m.in. nowego Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

V System zarządzania strategią

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

V.1 System wdrażania

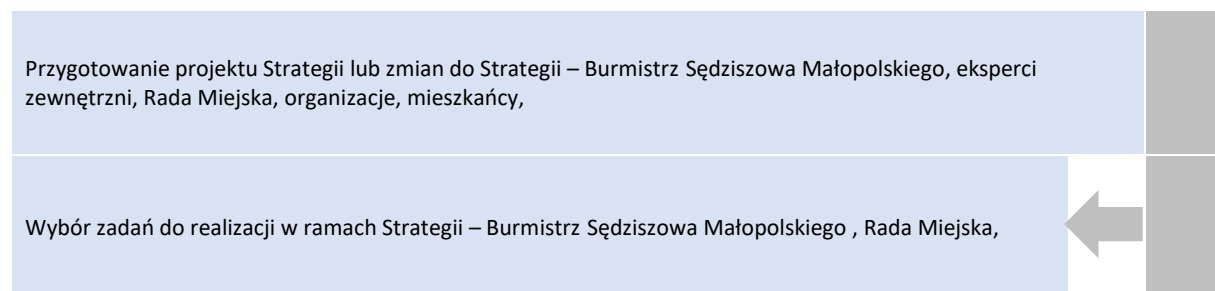
System zarządzania strategią opiera się w wymiarze ogólnym na trzech głównych elementach:

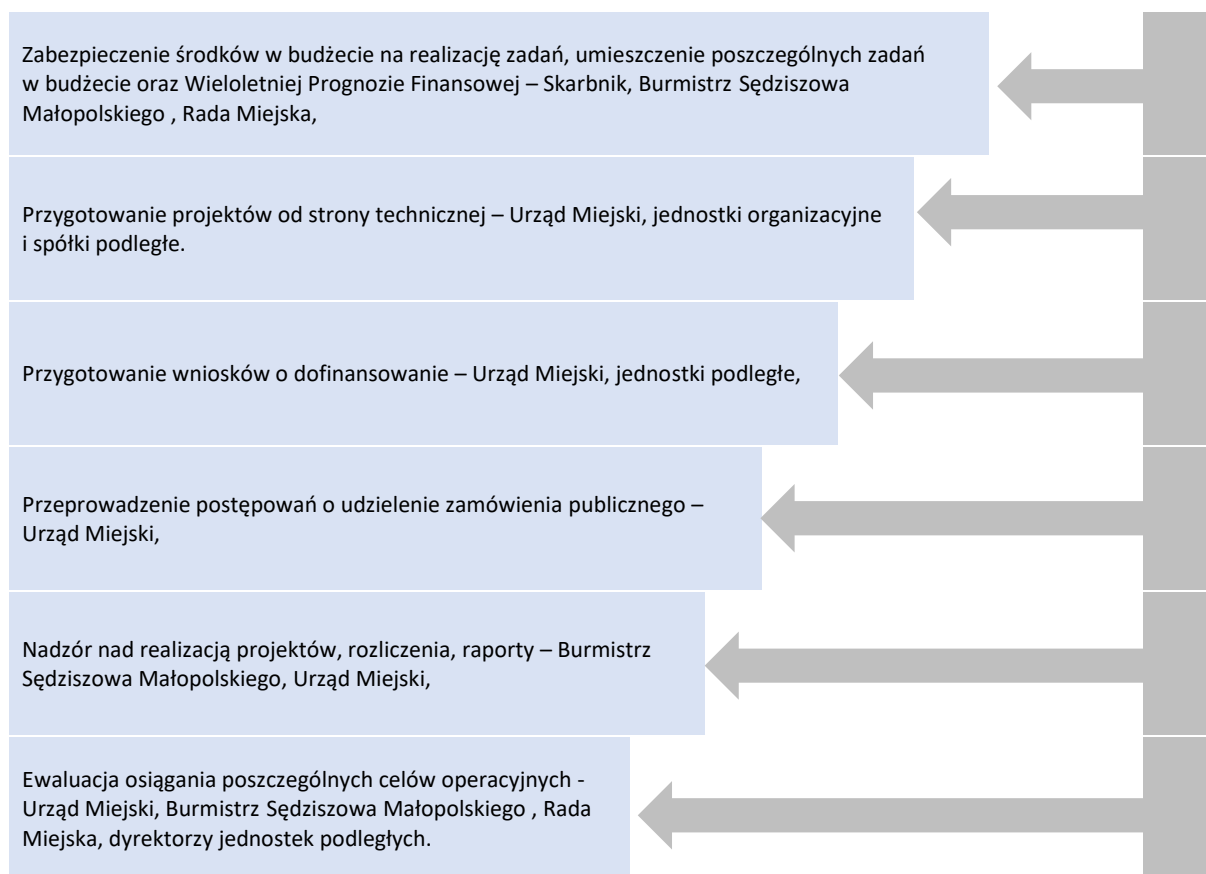
- 1** formułowanie strategii
- 2** wdrażanie strategii
- 3** monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii

Poniższy rysunek przedstawia zależności pomiędzy głównymi wymiarami zarządzania strategią:

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030 obejmuje szereg procesów niezbędnych do jego realizacji oraz podmioty i jednostki, które będą zaangażowane w ich implementację. Procesy wdrażania i zakres odpowiedzialności zaprezentowano poniżej:

We wdrażanie Strategii w zależności od typu projektu, będą również zaangażowane inne jednostki lub organy – spółki komunalne lub jednostki organizacyjne.

V.2 Monitoring i ewaluacja

Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania, przynajmniej raz w roku. Monitoringowi podlegać będą kierunki działań zdefiniowane w niniejszej strategii wraz z przyporządkowanymi im wskaźnikami. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym okresie oraz zmiany wartości wskaźników.

- Burmistrz Sędziszowa Małopolskiego, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Strategii składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z jej realizacji w ramach „Raportu o stanie Gminy Sędziszów Małopolski”, które przyjmowane jest lub odrzucane uchwałą Rady.
- Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Miejskiej na wniosek Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego po wydaniu stosownej opinii przez komisję (komisje) odpowiedniej dla danego typu zadania.

Ocena średniokresowa realizacji Strategii dokonana będzie corocznie w ramach raportu Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego o stanie gminy. Jej celem będzie porównanie założonych w Strategii efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi wynikami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia na kolejne lata wdrażania Strategii. Ocena dokonywana będzie przez Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego we współpracy z właściwymi referatami Urzędu Miejskiego, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Miejskiej. Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021 - 2030. Wnioski z oceny końcowej (ewaluacji ex-post), sporządzone w trybie analogicznym jak dla oceny średniokresowej, posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

V.3 Rezultaty planowanych działań

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. ust. 3. pkt. 3) *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079).

Rezultaty planowanych działań zostały opracowane w formie katalogu wskaźników przypisanych do każdego z wyodrębnionych w dokumencie kierunków działań. Rekomenduje się dokonywanie pomiarów wskaźników corocznie zgodnie z zapisami poprzedniego rozdziału. Analiza wskaźników i zachodzących zmian pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz zostanie poddana gruntownej analizie w ramach zaplanowanych procesów ewaluacji.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1.	Tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	60	wzrost	BDL GUS
2.	Budowanie marki gminy w oparciu o narzędzia marketingowe	Liczba uczestników imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych	1 400 ²	wzrost	BDL GUS
3.	Wzmacnianie kluczowych czynników stymulujących atrakcyjność inwestycyjną	Mieszkania na 1000 mieszkańców	286,5	wzrost	BDL GUS
		Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	32,1%	wzrost	BDL GUS
4.	Kreowanie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej dla mieszkańców	Liczba obiektów sportowych	3 ³	wzrost	BDL GUS
5.	Działania na rzecz podnoszenie jakości edukacji i wychowania	Współczynnik skolaryzacji netto	92,2%	wzrost	BDL GUS
6.	Zwiększenie poziomu uczestnictwa i dostępu do usług kultury	Imprezy organizowane przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	39 ⁴	wzrost	BDL GUS
7.	Wzmacnianie dostępności do usług społecznych	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	2,6%	wzrost	BDL GUS
8.	Rozwój E-usług oraz mechanizmów partycypacyjnych	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3,18	wzrost	BDL GUS
9.	Nowoczesna infrastruktura publiczna (realizacja kluczowych	Odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	63,7%	wzrost	BDL GUS

² Dane za 2019 r. Z uwagi na niski poziom reprezentacyjności danych w 2020 r., spowodowany wprowadzonymi pandemią COVID-19 ograniczeniami, wykorzystano dane z 2019 r.

³ Najnowsze możliwe dane z BDL GUS pochodzą z 2018 r.

⁴ Dane za 2019 r. Z uwagi na niski poziom reprezentacyjności danych w 2020 r., spowodowany wprowadzonymi pandemią COVID-19 ograniczeniami, wykorzystano dane z 2019 r.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
	przedsięwzięć inwestycyjnych)				
10.	Ochrona środowiska naturalnego na rzecz wszystkich mieszkańców	Wydatki z budżetu gminy na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	1 200,00 zł	wzrost	BDL GUS
11.	Poprawa dostępności komunikacyjnej i transportowej	Drogi dla rowerów na 100 km ²	2,60 km	wzrost	BDL GUS
12.	Nowoczesna i dostępna przestrzeń publiczna	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	0,13%	wzrost	BDL GUS

V.4 Aktualizacja oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Aktualizacja

Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Miasta na wniosek Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego.

Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez odpowiednią komisję, odpowiedzialną za opracowanie dokumentu.

Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2025 i 2030. Jej celem będzie porównywanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na jej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.

Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Burmistrza Sędziszowa Małopolskiego we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Sędziszowie Małopolskim.

Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.

Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.

Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom.

W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.

Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

V.5 Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu *Art. 10e. 3. 9) ramy finansowe i źródła finansowania* zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583).

Chcąc efektywnie realizować założenia Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021- 2030 samorząd jako jej operator oraz inicjator będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić wizję przedstawioną w niniejszym opracowaniu. Kluczowe znaczenie dla sfinansowania Strategii ma zwłaszcza katalog środków publicznych, w tym:

środki własne gminy,

środki z budżetu województwa podkarpackiego,

środki z budżetu unii Europejskiej, takie jak:

- Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

Krajowe Programy Operacyjne,

środki budżetu państwa,

Krajowy Plan Odbudowy,

Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,

inne środki publiczne.

Przedstawiając ramy finansowe, posłużono się analizą wydatków majątkowych inwestycyjnych, które gmina poniosła w latach 2016-2020. W oparciu o udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w poprzednich latach, przewiduje się, że średni roczny udział wydatków w okresie obowiązywania strategii wyniesie około 13%. Jednakże należy mieć na uwadze, że są to tylko szacunki, które opierają się na analizie wydatków w poprzednich latach, wynikających z potrzeb inwestycyjnych. Szacunki zostaną skonkretyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową. Ze względu na dynamiczne zmiany i postępującą inflację kwoty wydatków mogą ulec zmianie. Wkład własny przeznaczony na realizację zaplanowanych celów szacuje się na około 15% zarówno jeśli chodzi o Cel strategiczny I. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Sędziszów Małopolski, Cel strategiczny II Zaspokojenie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w każdym wieku oraz Cel strategiczny III Zwiększenie dostępności gminy w wymiarze komunikacyjnym, usługowym oraz architektonicznym.

V.6 Ewaluacja ex-ante

Ewaluacja ex-ante jest obowiązkowym etapem procesu opracowania strategii. Przy jej sporządzeniu istotne jest przyjęcie określonych kryteriów podlegających ocenie. W przypadku ewaluacji uprzedniej, wśród podstawowych kryteriów można wskazać następujące:

- trafność - ocenia adekwatność planowanych celów i kierunków interwencji do problemów i wyzwań, które zostały zidentyfikowane w diagnozie,
  - skuteczność – opiera się na zweryfikowaniu czy działania zostały prawidłowo dobrane pod kątem osiągnięcia wyznaczonych celów,
  - efektywność – ocenia czy realne do osiągnięcia cele, uzasadniają poniesienie przewidywanych nakładów i zasobów,
  - spójność – wewnętrzna między celami, kierunkami działań i zakresem interwencji wskazanym w dokumencie oraz zewnętrzna, dotycząca dokumentów wyższego rzędu lub dokumentów na poziomie lokalnym.
1. „Strategia Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030 - aktualizacja” odpowiada na zidentyfikowane potrzeby i wyzwania. Lokalny rynek pracy charakteryzuje się niskim stopniem dywersyfikacji i dominacją kilku zakładów. Obszar ten jest atrakcyjny pod kątem inwestycyjnym z uwagi na lokalizację i dostępność transportową związaną z przebiegiem autostrady A4, drogą krajową DK94 czy linią kolejową E30. Według 48% ankietowanych mieszkańców problemem zauważanym w gminie jest bezrobocie. Kluczowa jest zatem realizacja interwencji zaplanowanych w ramach Celu strategicznego 1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Sędziszów Małopolski, szczególnie w zakresie wzmocnienia atrakcyjności rynku pracy oraz zapewnienia odpowiednich warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i wzrostu przedsiębiorczości. Warto zauważyć, że kierunek rozwoju silna gospodarka, był najczęściej wskazywanym przez mieszkańców jako kluczowy obejmujący politykę zachęt inwestycyjnych, kreowanie nowych miejsc pracy oraz rozwijanie infrastruktury technicznej.
  2. Zasadność interwencji wskazana w ramach realizacji Celu strategicznego 2. Zaspokojenie potrzeb i oczekiwań mieszkańców w każdym wieku wynika z potrzeb społeczności lokalnej, które zidentyfikowano m.in. poprzez przeprowadzone badanie ankietowe. Z uwagi na rosnącą liczbę mieszkańców w gminie, dodatni przyrost naturalny, ale również starzenie się społeczeństwa, ważne jest podnoszenie jakości życia mieszkańców wraz z zapewnieniem oferty usług, dostosowanej do potrzeb każdej z grup. Istotnym deficytem jest niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego szczególnie z punktu widzenia zajęć głównie dla dzieci, jak również niewystarczająca dostępność żłobków. Poprawa dostępności placówek opiekuńczo-wychowawczych jest kluczowa w kontekście wzrostu zapotrzebowania na tego typu usługi wśród rodziców. Ważny jest również

rozwój polityki senioralnej oraz zapewnienie oferty po pracy dla osób w średnim wieku poprzez stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego. Rozbudowa i profesjonalizacja systemu usług publicznych jest celem dla samorządu na najbliższe lata, wynikającym z oczekiwań i rosnących aspiracji mieszkańców.

3. Cel strategiczny 3. Zwiększenie dostępności gminy w wymiarze komunikacyjnym, usługowym oraz architektonicznym skupiony jest na poprawie i wzmocnieniu posiadanych zasobów oraz zmniejszeniu występujących deficytów. Zaplanowane do realizacji działania, związane są zarówno z ochroną środowiska, której ranga rośnie z uwagi na postępujący kryzys klimatyczny oraz z rozwojem infrastruktury technicznej. Atutem gminy jest przede wszystkim dostępność transportowa. Z perspektywy ponad 55% mieszkańców kluczowa jest optymalizacja systemu transportu publicznego i zwiększenie dostępności, jak również budowa, rozbudowa i modernizacja dróg oraz infrastruktury okołodrogowej. Jako deficyt identyfikowany w infrastrukturze rekreacyjnej, wskazuje się niewystarczającą liczbę ścieżek rowerowych, która obniża atrakcyjność turystyczną obszaru. Blisko 62% ankietowanych wskazało jako słabą stronę niską atrakcyjność turystyczną, którą można interpretować jako chęć poprawy walorów i oferty gminy w tym zakresie. Istotne jest również prowadzenie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu wraz z podnoszeniem świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.
4. Zaproponowana logika interwencji, przepisane odpowiednich kierunków działań wraz z zakresem interwencji, umożliwi skuteczne osiągnięcie zakładanych celów. System realizacji strategii, uwzględnia mechanizmy monitoringu i przedstawia oczekiwane rezultaty planowanych kierunków działań, a wybrane wskaźniki skupiają się na ocenie osiągania celów strategicznych zidentyfikowanych w dokumencie.
5. Zaplanowane cele, uzasadniają poniesienie przewidywanych nakładów i zasobów, ponieważ wskazują istotne priorytety rozwojowe i skupione są na realizacji zadań najbardziej potrzebnych i oczekiwanych z perspektywy mieszkańców, jak i samorządu. Ponadto, określenie źródeł finansowania i oczekiwanych rezultatów poszczególnych kierunków działań, stanowi potwierdzenie, że przyjęte założenia są możliwe do osiągnięcia w perspektywie 2030 roku
6. Strategię cechuje wysoka spójność wewnętrzna. Podstawę do zaplanowania i formułowania celów strategicznych stanowiła część diagnostyczna oraz badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców, z których najważniejsze wnioski zostały przedstawione za pomocą analizy SWOT. Kierunki działań zawierają się w trzech głównych domenach planowania strategicznego, a zarazem w trzech celach strategicznych, uwzględniając najważniejsze zagadnienia, problemy i potrzeby wynikające z przeprowadzonej diagnozy. Każdy z kierunków został uszczegółowiony poprzez wskazanie zakresu interwencji, co pokazuje, że zaplanowane kierunki nie wykazują sprzeczności pomiędzy sobą, ani nie nakładają się na siebie, tylko są spójne wewnętrznie i wzajemnie się

uzupełniają. Przedmiotowe opracowanie jest spójne również z zapisami dokumentów wyższego rzędu (co zostało wykazane w rozdziale komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi), w szczególności ze Strategią rozwoju województwa - Podkarpackie 2030, do której zapisów się odwołuje m.in. przy wskazywaniu obszarów strategicznej interwencji.

Podsumowując można uznać, że zarówno projekt dokumentu, jak również cały proces mający na celu opracowanie strategii został przeprowadzony prawidłowo, a zaplanowane działania możliwe są do osiągnięcia w zaplanowanej perspektywie 2030 roku.

Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Analiza danych zastanych

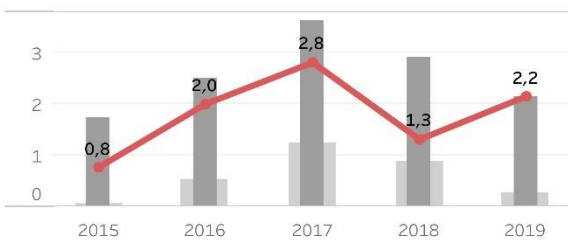
DEMOGRAFIA

Stan ludności

Sytuacja demograficzna gminy ma charakter stabilny co jest dobrym wyróżnikiem szczególnie wobec istniejących trendów, niemniej wymaga to również prewencyjnego dostosowania systemu usług do potrzeb oraz wzmocnienia jakości życia w gminie

Prognoza ludności

Prognozowany przyrost liczby mieszkańców w Gminie Sędziszów Małopolski będzie miał minimalny charakter nie przekraczający 2%

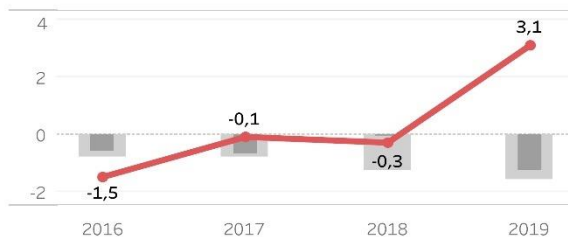

Przyrost naturalny na 1000 ludności

Wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców poprawia się i wynosi 2,15 tym niemniej nie osiąga on poziomu zastępowalności pokoleń

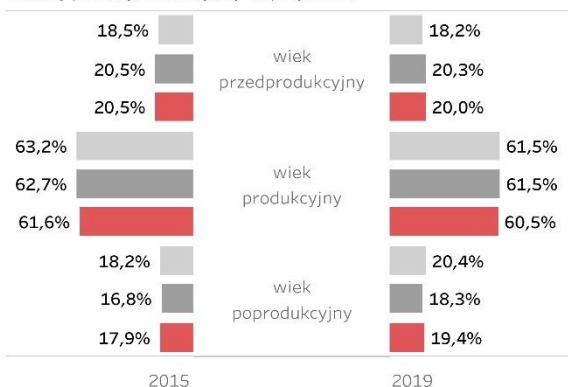
Saldo migracji na 1000 ludności

Atrakcyjność osiedleńcza Gminy Sędziszów Małopolski jest stosunkowo niska lecz jej identyfikowany poziom systematycznie się poprawia

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku

Pozytywnym aspektem jest stabilny odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, który stanowi istotny potencjał rozwojowy na przyszłość

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej

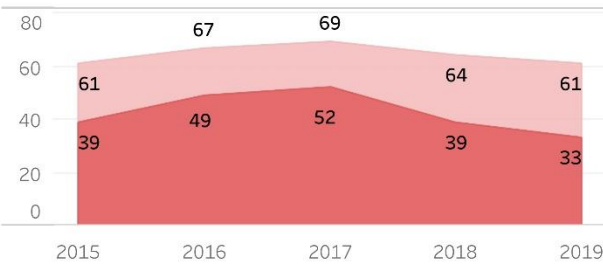
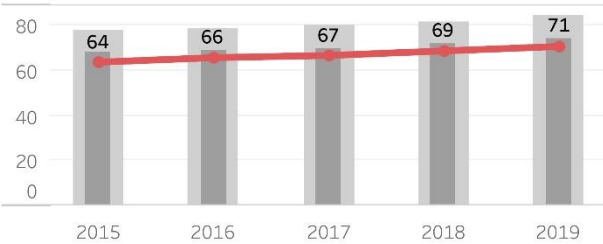
Starzenie społeczności nie dotyka gminy w większym stopniu niż region co umożliwi przygotowanie się na zmiany w tym obszarze

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

O ile liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności wzrasta to poziom przedsiębiorczości na tle regionu jest stosunkowo niski

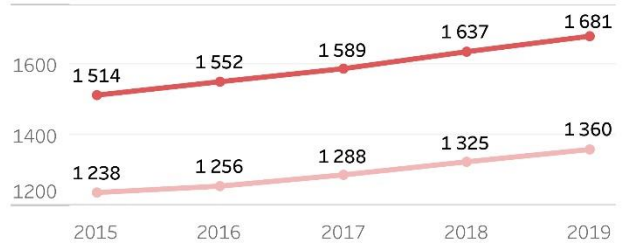

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 osób w wieku produkcyjnym

Odsetek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą również wzrasta, na tle porównywanych jednostek: powiatu ropczycko-sędziszowskiego oraz województwa podkarpackiego jest nieznacznie niższy

Liczba podmiotów gospodarczych

osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
podmioty gospodarki narodowej ogółem

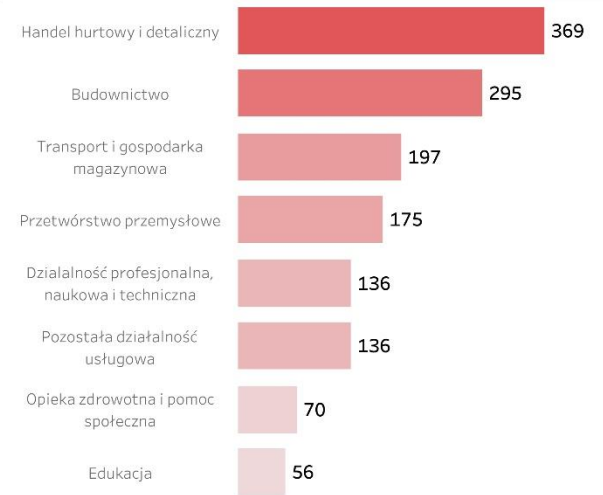
Podmioty gospodarcze na 10 tys. ludności

Pozytywnie należy ocenić relację nowo powstających podmiotów w stosunku do tych likwidowanych

podmioty nowo zarejestrowane
podmioty wykreślone

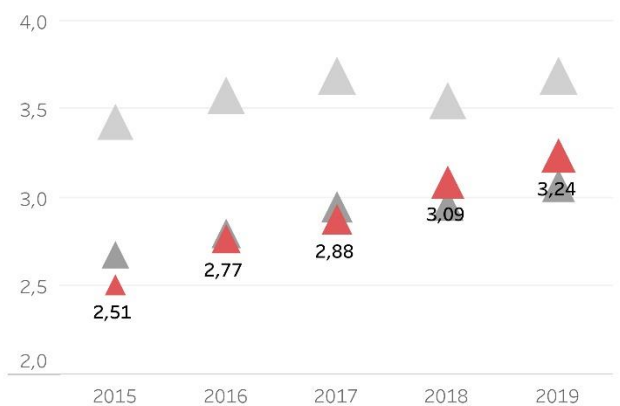

Podmioty wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w 2019 r.

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

Zwiększenie się wysokości wskaźnika podmiotów trzeciego sektora świadczy o konsekwentnym rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

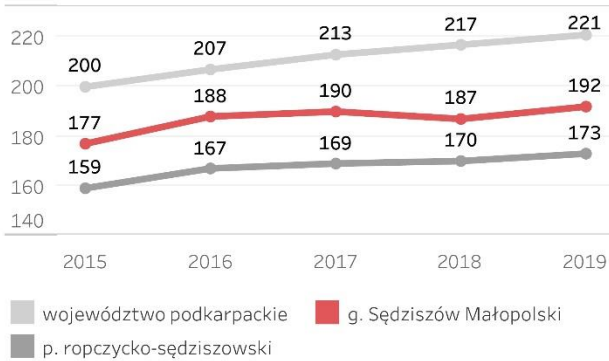

■ g. Sędziszów Małopolski   ■ p. ropczycko-sędziszowski   ■ województwo podkarpackie

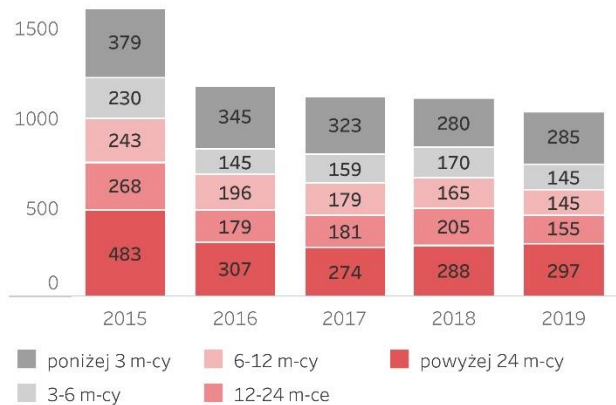
RYNEK PRACY

Pracujący na 1000 ludności

Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

Odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy spada i aktualnie nie przekracza 29%

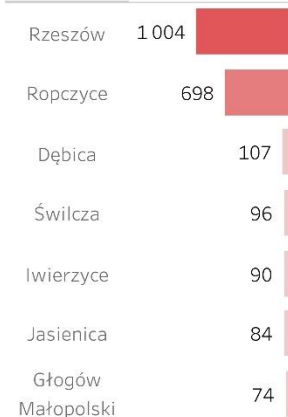
Główne kierunki dojazdów do pracy w 2016 r.

Ciążenia gospodarcze pokazują dominację powiązań gminy ze stolicą województwa jako kluczowym ośrodkiem pracy dla mieszkańców

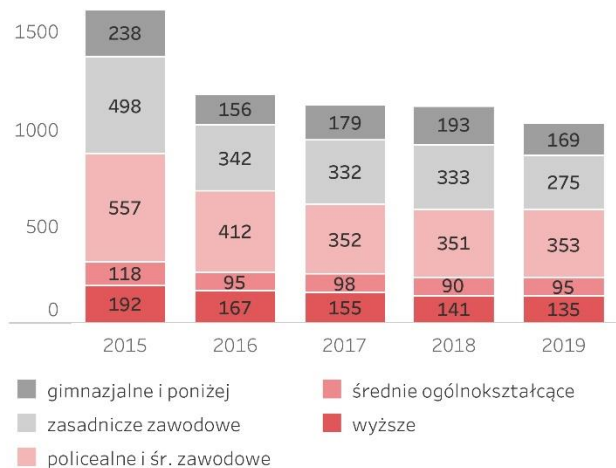
do Sędziszowa Małopolskiego

z Sędziszowa Małopolskiego

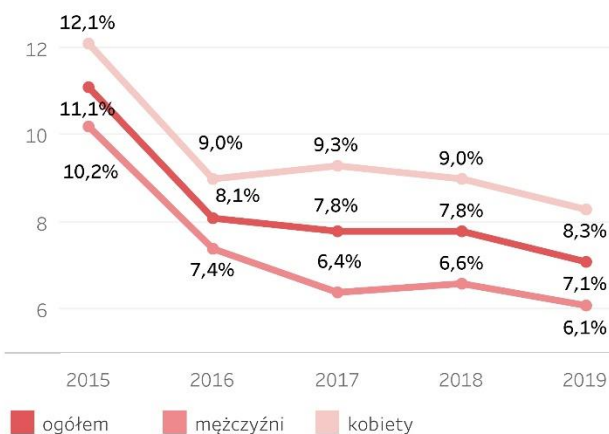
Bezrobotni wg wykształcenia

Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym

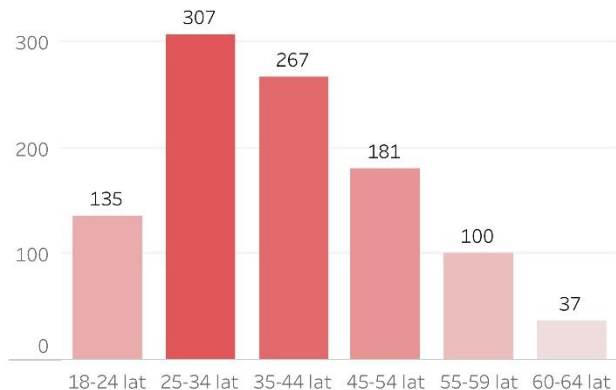
Odsetek osób pozostających bez pracy w minionych latach systematycznie spadał

W najbliższym czasie sytuacja może ulec zmianie ze względu na skutki pandemii COVID-19

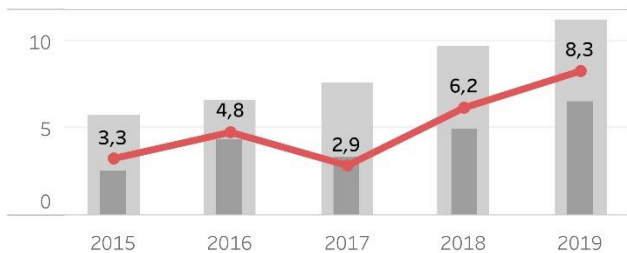

Bezrobotni wg przedziałów wiekowych w 2019 r.

Z punktu widzenia grup wiekowych największa liczba bezrobotnych to osoby w przedziale 25-44 lata

EDUKACJA I KULTURA

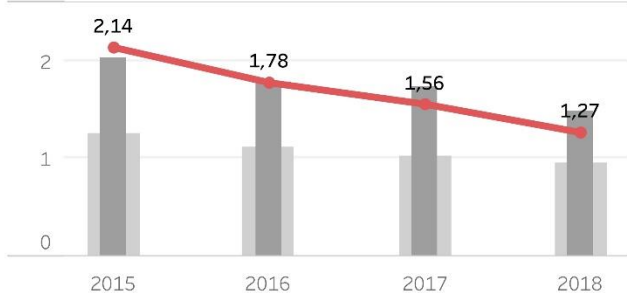

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach

Mimo wzrastającej liczby dzieci uczęszczających do żłobków usługi te nie są mocno rozwinięte w gminie

W 2019 roku objętych opieką żłobkową było 8,3% dzieci w wieku do lat 3 (65 dzieci)

Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego

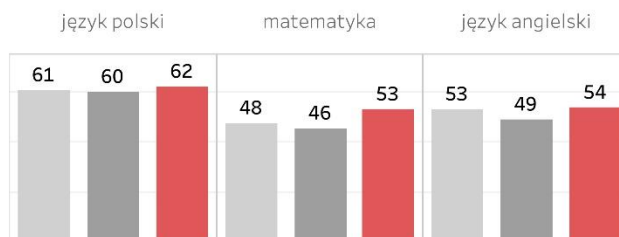

Współczynnik skolaryzacji netto - szkoły podstawowe -

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 r.

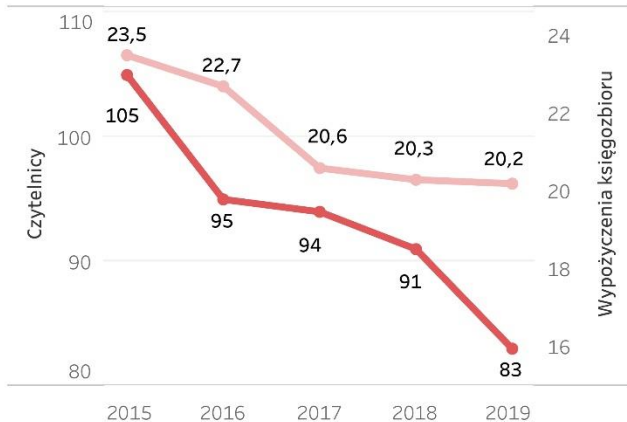
Wyniki przeprowadzonych testów wiedzy wskazują na wysoką jakość systemu edukacji w gminie w odniesieniu do powiatu oraz województwa

■ g. Sędziszów Małopolski   ■ p. ropczycko-sędziszowski   ■ województwo podkarpackie

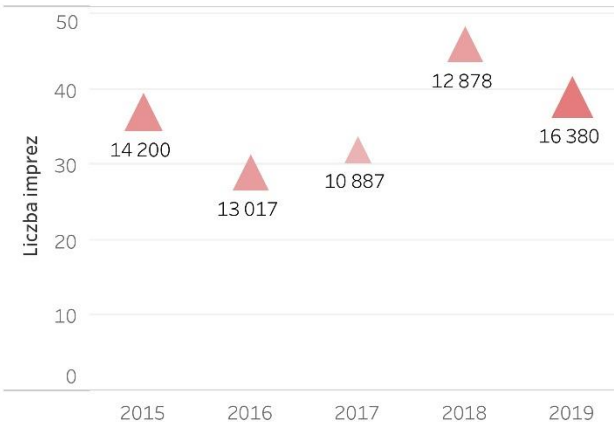
Biblioteki publiczne

Z punktu widzenia korzystania z usług bibliotecznych spadają wskaźniki czytelnictwa co wpisuje się w szerszy trend i wymusza różnicowanie i rozbudowę podstawowej oferty tych instytucji

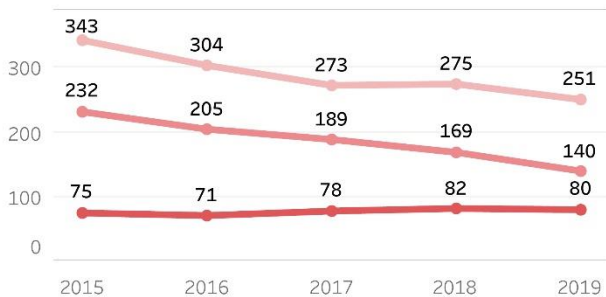
■ Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności
■ Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach

Imprezy organizowane przez ośrodki kultury

Uczestnicy imprez
5 000   20 000

POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

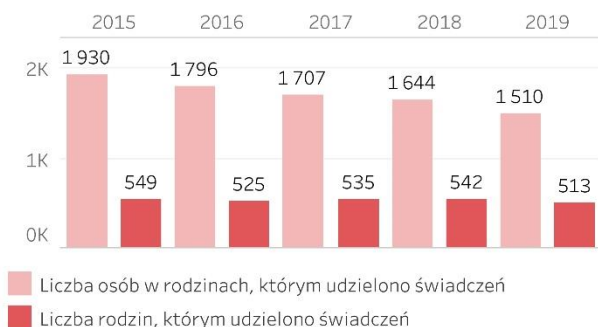

Liczba osób korzystających z zasiłków

Poziom ubóstwa definiowany liczbą osób korzystających z zasiłków w minionych latach systematycznie spadał, co ma bezpośredni związek z wdrażaniem Programu 500+

■ stały ■ okresowy ■ celowy

Liczba osób i rodzin, którym udzielono świadczeń

Kwota udzielonych świadczeń ogółem [mln zł]

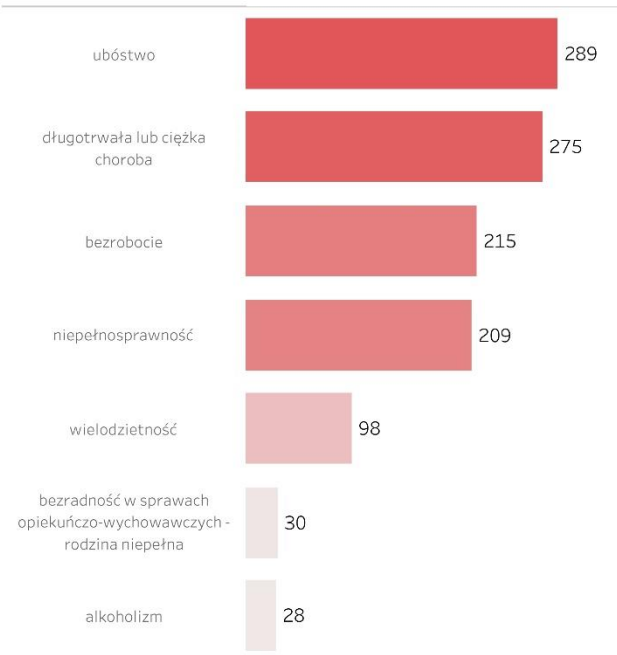
Środki przeznaczone na wsparcie rodzin zamieszkujących gminę znacząco wzrosły co wynika głównie z wypłacania świadczenia 500+

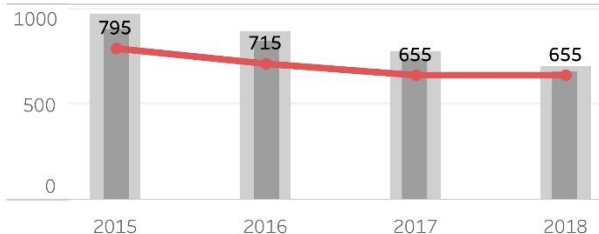
Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc wg głównych przyczyn w 2019 r.

Struktura decyzji związanych z przyczynami przyznawania pomocy wskazuje na wzrastającą rangę problematyki senioralnej oraz starzenie się społeczności lokalnej

Niepełnosprawność oraz długotrwała choroba stanowią blisko 45% wszystkich decyzji

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności

■ województwo podkarpackie ■ g. Sędziszów Małopolski
■ p. ropczycko-sędziszowski

Podstawowa opieka zdrowotna - porady udzielone na 1 mieszkańca -

OCHRONA ŚRODOWISKA

Udział obszarów prawnie chronionych

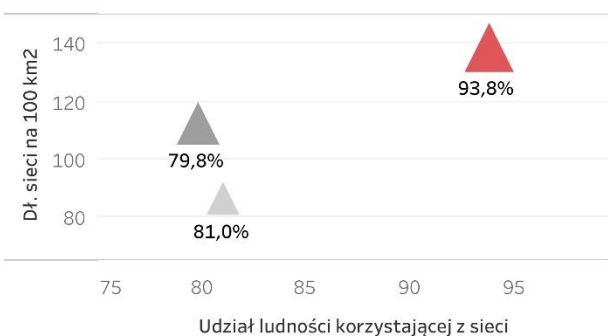
Lesistość

Lesistość i obszary atrakcyjne przyrodniczo są elementami, które korzystnie wpływają na jakość życia w gminie i stanowią bazę dla aktywnego wypoczynku mieszkańców

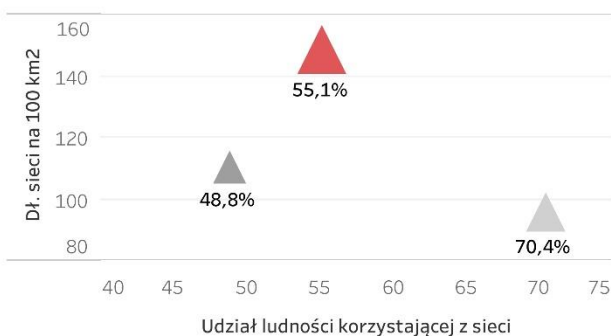
Sieć wodociągowa (2018 r.)

Z punktu widzenia systemu gospodarki wodno-ściekowej zwraca uwagę bardzo wysokie zwodociągowanie gminy

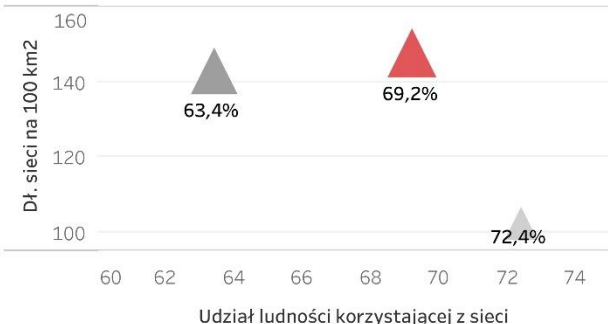

Sieć kanalizacyjna (2018 r.)

Wyzwaniem w dalszym ciągu jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej głównie w kontekście wzrastającej atrakcyjności osiedleńczej gminy

Sieć gazowa (2018 r.)

Odpady zebrane selektywnie

z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów

Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającą osobę [m³]

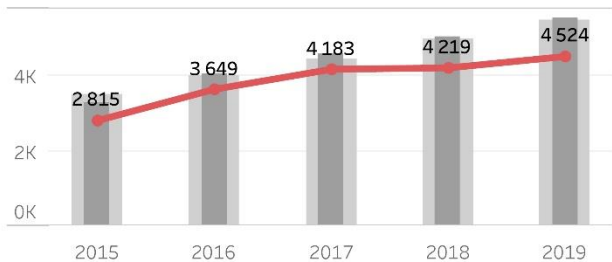
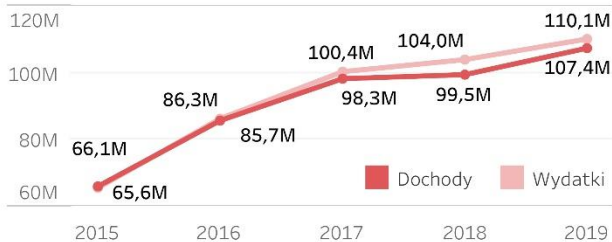
Zmieszane odpady komunalne

z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca

■ g. Sędziszów Małopolski   ■ p. ropczycko-sędziszowski   ■ województwo podkarpackie

BUDŻET GMINY

Dochody i wydatki gminy ogółem [mln zł]

Począwszy od 2019 roku dochody gminy przekroczyły pułap 100 milionów złotych

Ponadto w badanym okresie odnotowywano corocznie nieznaczne deficyty budżetowe

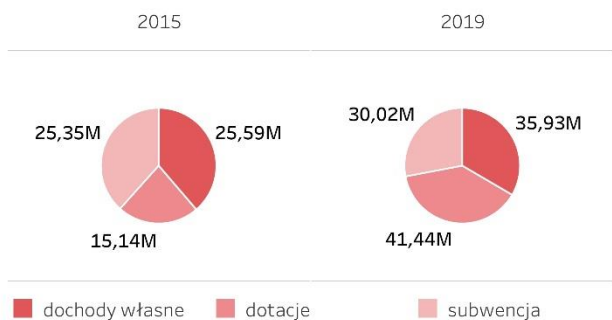
Dochody gminy na 1 mieszkańca

Przeciętne dochody gminy na 1 mieszkańca znacząco wzrosły w badanym okresie, aż o ponad 1700 złotych

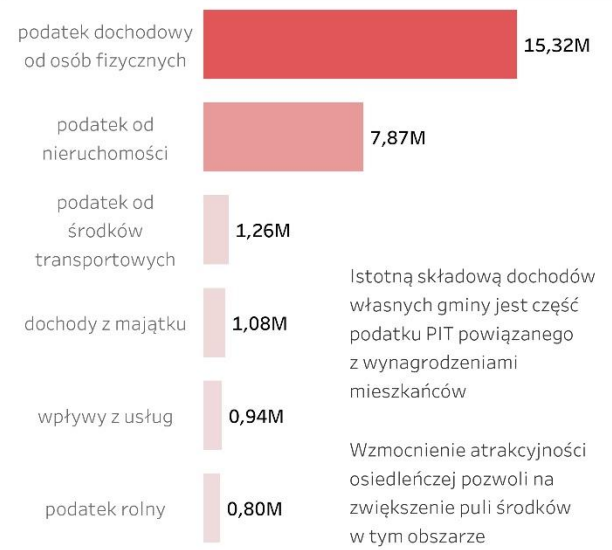
Źródła dochodów [mln zł]

Z punktu widzenia źródeł dochodów gminy pozytywnym aspektem jest znaczący wzrost dochodów własnych (przyrost o ponad 10 milionów złotych)

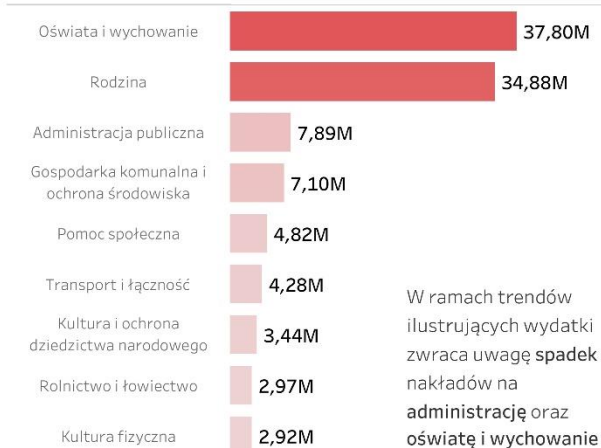
Dochody własne [mln zł]

-wybrane źródła-

Wydatki wg działów Klasyfikacji Budżetowej [mln zł]

-główne wydatki w 2019 r.-

Udział wydatków w wydatkach ogółem

- oświata i wychowanie -

- pomoc społeczna i rodzina -

- administracja publiczna -

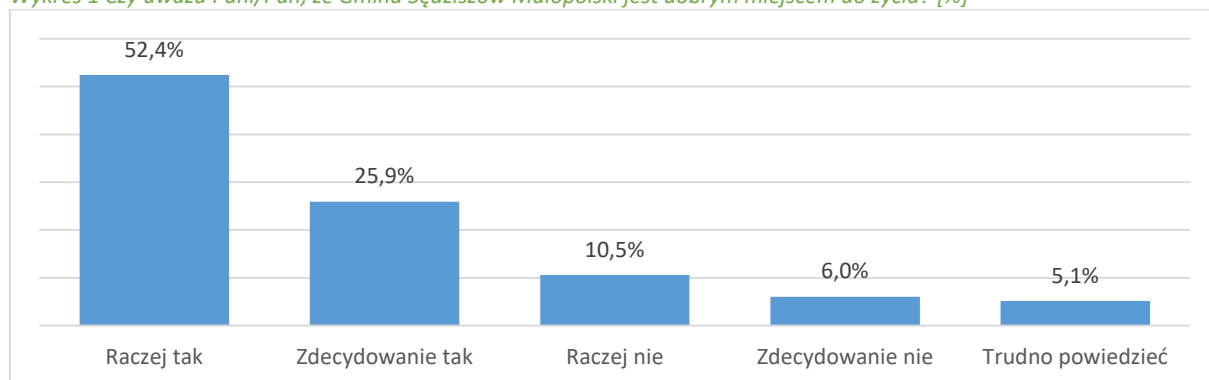
Gmina Sędziszów Małopolski oczami mieszkańców – wyniki badania ankietowego

Ażeby diagnoza strategiczna miała walor jakościowy i badawczy, zdecydowano się na przeprowadzenie badania społecznego. Ankiety na temat potrzeb społeczno-gospodarczych oraz wizji rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na najbliższe lata skierowano do wszystkich mieszkańców oraz interesariuszy w formie elektronicznej (ankietyzacja trwała od 3-12.08.2020 r.). Była ona intensywnie promowana przez Urząd Miejski w Sędziszowie Małopolskim, który koordynował proces tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030.

W przeprowadzonym badaniu uczestniczyło 645 osób, które w sposób kompletny wypełniły kwestionariusz. Analizując wyniki w liczbach bezwzględnych poziom zwrotu należy ocenić jako bardzo wysoki. Uznając, że z końcem roku 2019 gminę zamieszkiwały 23 838 osoby oraz ustalając poziom ufności na 95%, a wielkość frakcji na 0,5; maksymalny błąd w badaniu wynosi +/- 5%. Ze względu na sondażowy charakter badania oraz jego formę, specyfika badanej populacji nie odzwierciedla w pełni struktury mieszkańców Gminy Sędziszów Małopolski, tym niemniej uzyskane wyniki mają istotny walor badawczy pozwalający na wnioskowanie statystyczne.

- Niemal ośmiu na dziesięciu mieszkańców ocenia Gminę Sędziszów Małopolski pozytywnie.
- Tylko 16,5% respondentów ma niekorzystną opinię na temat jakości życia w gminie.

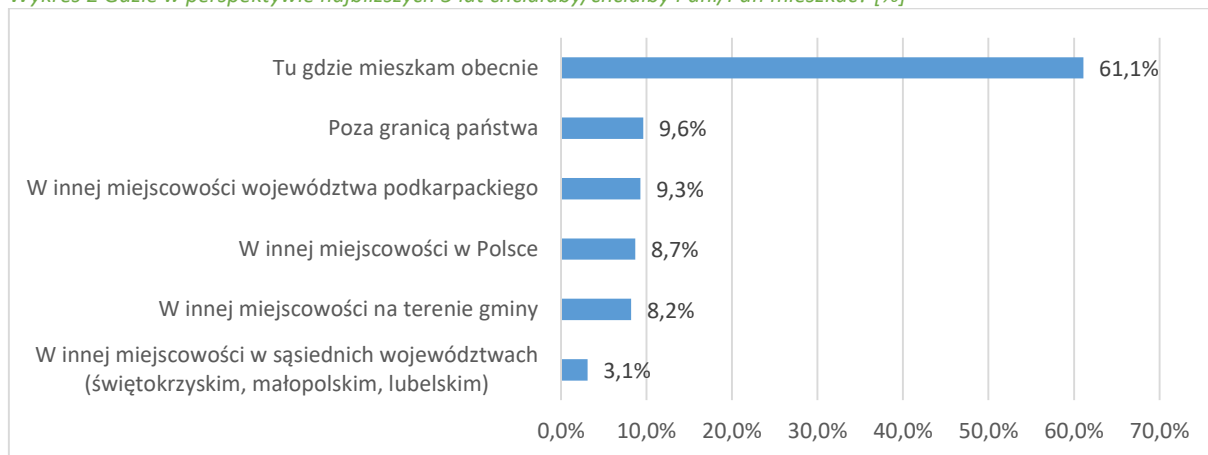
Wykres 1 Czy uważa Pani/Pan, że Gmina Sędziszów Małopolski jest dobrym miejscem do życia? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Nieco ponad **61%** deklaruje chęć dalszego zamieszkiwania Sędziszowa Małopolskiego, a kolejne 8% rozpatruje zmianę jedynie w granicach administracyjnych gminy.
- Ponadto odsetek respondentów niewykluczający wyjazdu z terenu gminy jest stosunkowo wysoki i odnosi się do blisko **1/3 badanych**.
- Mimo zdecydowanie korzystnej oceny jakości życia w mieście nie przekłada się ona w konsekwencji na zaniechanie potencjalnych planów migracyjnych.

Wykres 2 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

Poniżej przedstawiono najlepiej oceniane czynniki życia w gminie (suma odpowiedzi dobrych i bardzo dobrych). Przedstawiono odpowiedzi cechujące się ponad połową odpowiedzi pozytywnych.

Dostępność szkół	82,1%	Jakość powietrza	73,4%	Oświetlenie uliczne	62,1%	Jakość obsługi w Urzędzie Miejskim	55,4%
Poczucie bezpieczeństwa	81,4%	Czystość na terenie gminy	71,4%	Odbiór odpadów komunalnych	62,0%	Jakość oferty i programów kierowanych do seniorów	52,3%
Dostępność miejsc usługowych i handlu	77,1%	Stan techniczny chodników	74,7%	Dostępność przedszkoli	60,7%	Oferta sportowa i rekreacyjna	51,5%
Jakość dróg	74,7%	Zabezpieczenie gminy przed hałasem	62,8%	Jakość świadczonej usługi/odbiór odpadów komunalnych	56,5%	Jakość obsługi w jednostkach gminnych	51,4%
Stan techniczny oświetlenia	74,6%	Jakość skomunikowania z większymi miastami	62,5%	Zabezpieczenie gminy przed uciążliwościami zapachowymi (odór)	56,1%	Dostępność lokali gastronomicznych	50,7%

- Oceny pozytywne zdecydowanie przewyższają negatywne. Spośród 33 ocenianych kategorii **60%** osiągnęło minimalnie połowę wskazań pozytywnych. To potwierdza tezę o dobrze ocenianej jakości życia w Gminie Sędziszów Małopolski.

- Tematycznie należy podkreślić **dobrze oceniany** dostęp do podstawowych usług publicznych, poczucie bezpieczeństwa oraz jakość obsługi w Urzędzie Miejskim, ofertę dla seniorów czy bazę sportową.

- Wyróżnikiem gminy** jest brak znaczących problemów związanych z jakością powietrza, stanem dróg czy też stanem technicznym chodników oraz oświetlenia.

Spektrum odpowiedzi negatywnych obejmujących łącznie odpowiedzi źle oraz bardzo źle. Ujęto te kategorie, dla których liczba odpowiedzi niekorzystnych przekraczała 40%.

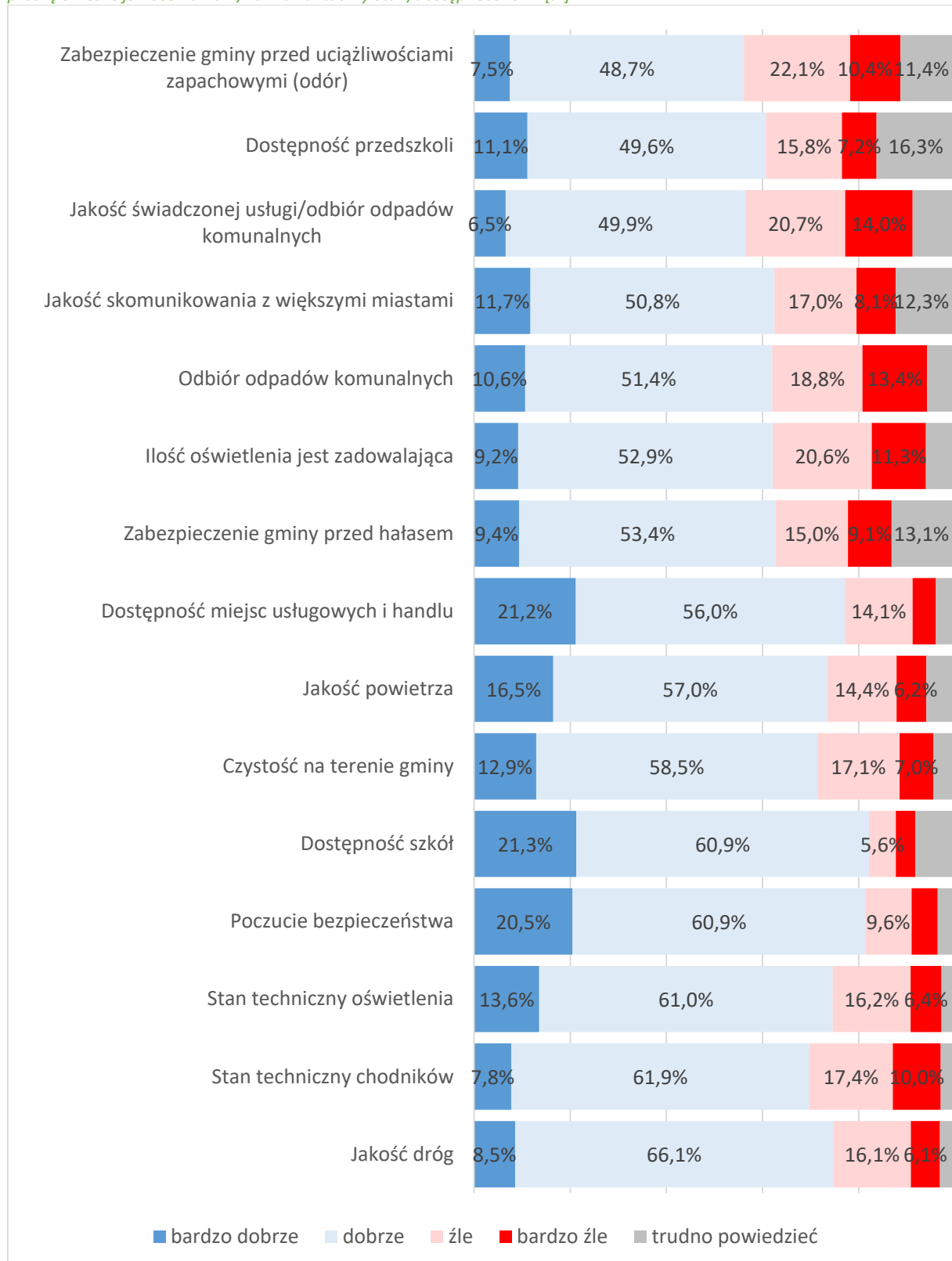
Praca (ocena możliwości rozwoju zawodowego na terenie gminy, znalezienia pracy na terenie gminy)	71,9%	Długość/ilość chodników jest zadowalająca	46,1%
Ilość ścieżek rowerowych	69,5%	Dostępność lokali gastronomicznych	44,9%
Atrakcyjność turystyczna gminy	61,3%	Możliwość wynajmu/zakupu mieszkania	44,9%
Dostępność usług medycznych	57,3%	Oferta instytucji kultury	43,6%
Dostępność transportu publicznego	55,3%	Dostępność żłobków i klubów dziecięcych	42,5%
Jakość oferty i programów kierowanych do dzieci i młodzieży	53,8%	Oferta sportowa i rekreacyjna	41,1%
Dostępność miejsc spędzania wolnego czasu – place zabaw, miejsca zielone itp.	50,9%	Otwartość władz na inicjatywy mieszkańców	40,0%

- Jedynie w sześciu kategoriach odsetek odpowiedzi niekorzystnych przekraczał **50%**, tym samym warto się na nich skoncentrować.
- **Wadą numer jeden** Gminy Sędziszów Małopolski w opiniach badanych jest dostępność miejsc pracy, atrakcyjność rynku pracy i związana z tym kwestia poziomu rozwoju gospodarczego.
- Gmina jest oceniana **negatywnie** pod kątem atrakcyjności turystycznej i dostępności ścieżek rowerowych co wynika głównie z braku istotnych walorów w tym zakresie, choć potrzeby związane z dostępnością ścieżek rowerowych mogą mieć równocześnie charakter aspiracyjny.
- Mimo, iż **62,5% badanych** dobrze ocenia skomunikowanie gminy, to **aż 55,3%** negatywnie ocenia dostępność transportu publicznego, która w istocie wyklucza komunikacyjnie część mieszkańców.
- Warto również zwrócić uwagę na **źle oceniany** dostęp do służby zdrowia, który jest poza bezpośrednimi kompetencjami samorządu gminy.
- Jako **wyzwanie horyzontalne** należy natomiast określić dostępność miejsc spędzania czasu wolnego oraz ofertę kierowaną do młodzieży, jako kluczowy czynnik budowania atrakcyjności osiedleńczej gminy.

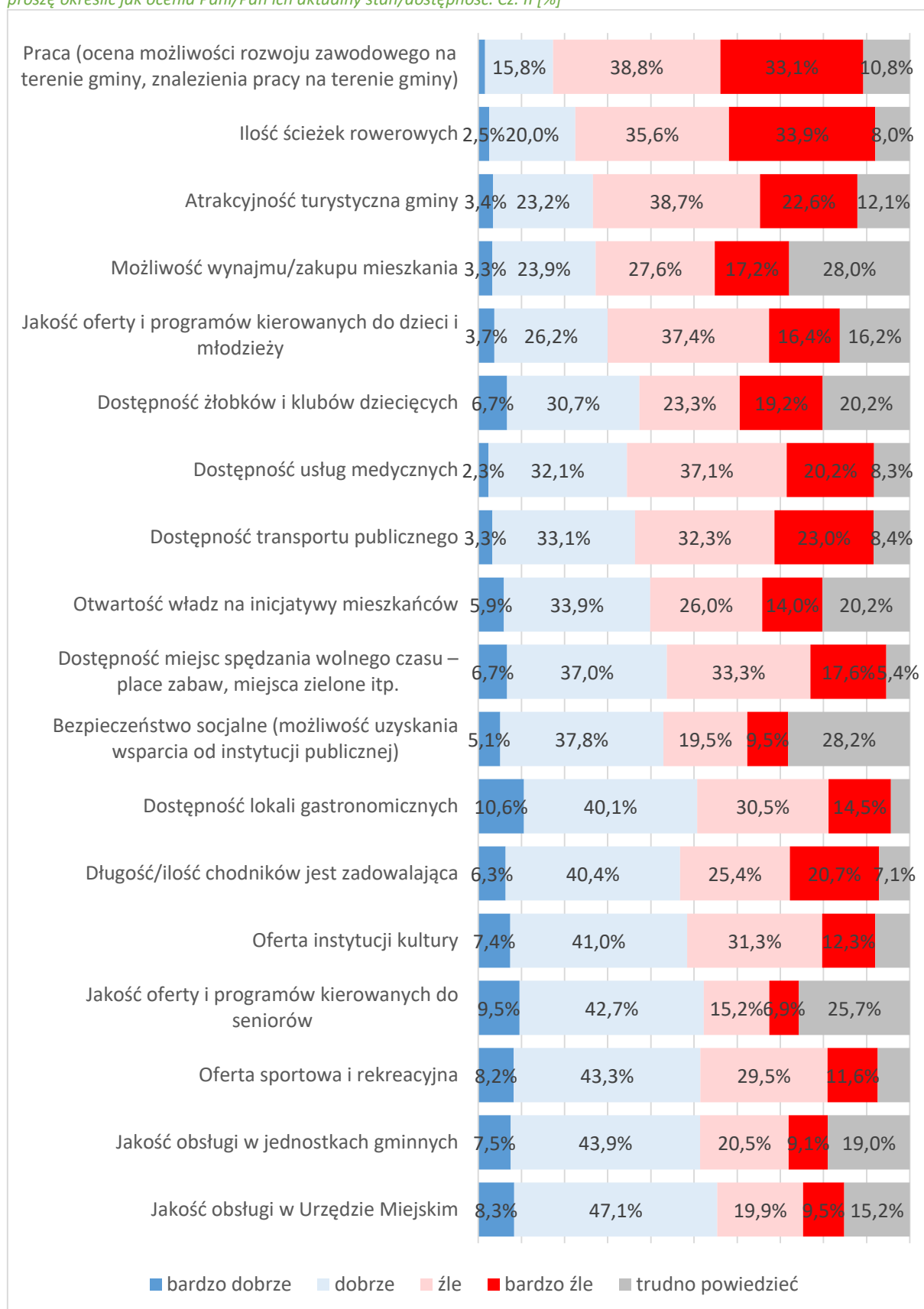
Na poniższych wykresach przedstawiono szczegółowo rozbiecie odpowiedzi badanych w każdej analizowanej kategorii.

Wykres 3 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Sędziszów Małopolski, proszę określić jak ocenia Pani/Pan ich aktualny stan/dostępność. Cz. I [%]

Źródło: badanie własne, n=645

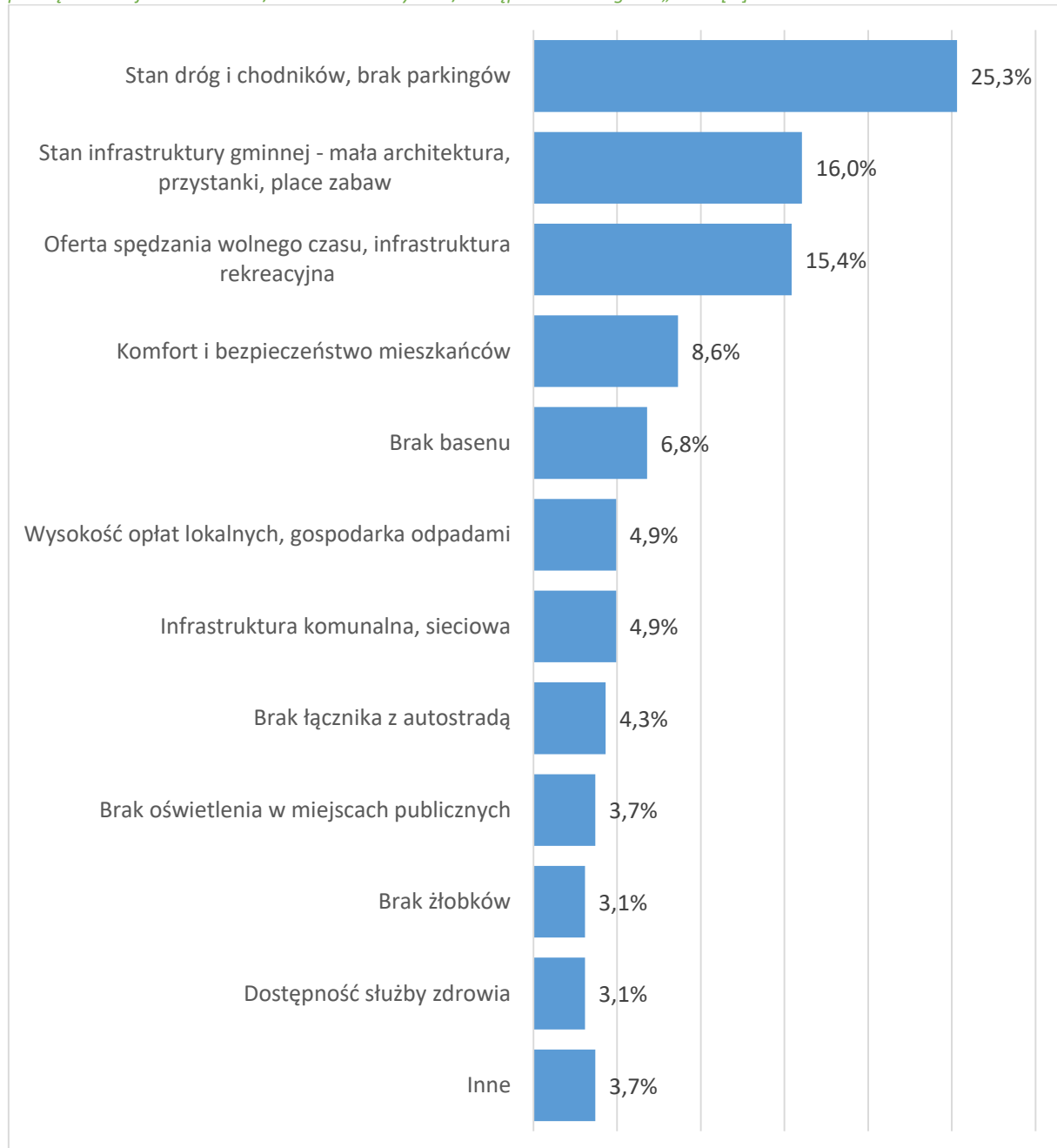
Wykres 4 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Sędziszów Małopolski, proszę określić jak ocenia Pani/Pan ich aktualny stan/dostępność. Cz. II [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Poza 33 ocenianymi czynnikami jakości życia w gminie, respondenci mieli możliwość wpisania dodatkowych kategorii. **162 badanych** skorzystało z tej możliwości.
- ¼ osób** z tej grupy wskazywała braki infrastrukturalne, ze szczególnym wskazaniem na parkingi.
- Wskazania ilustrują zakres potrzeb, który zostaje rozwinięty w dalszej części analizy badania.

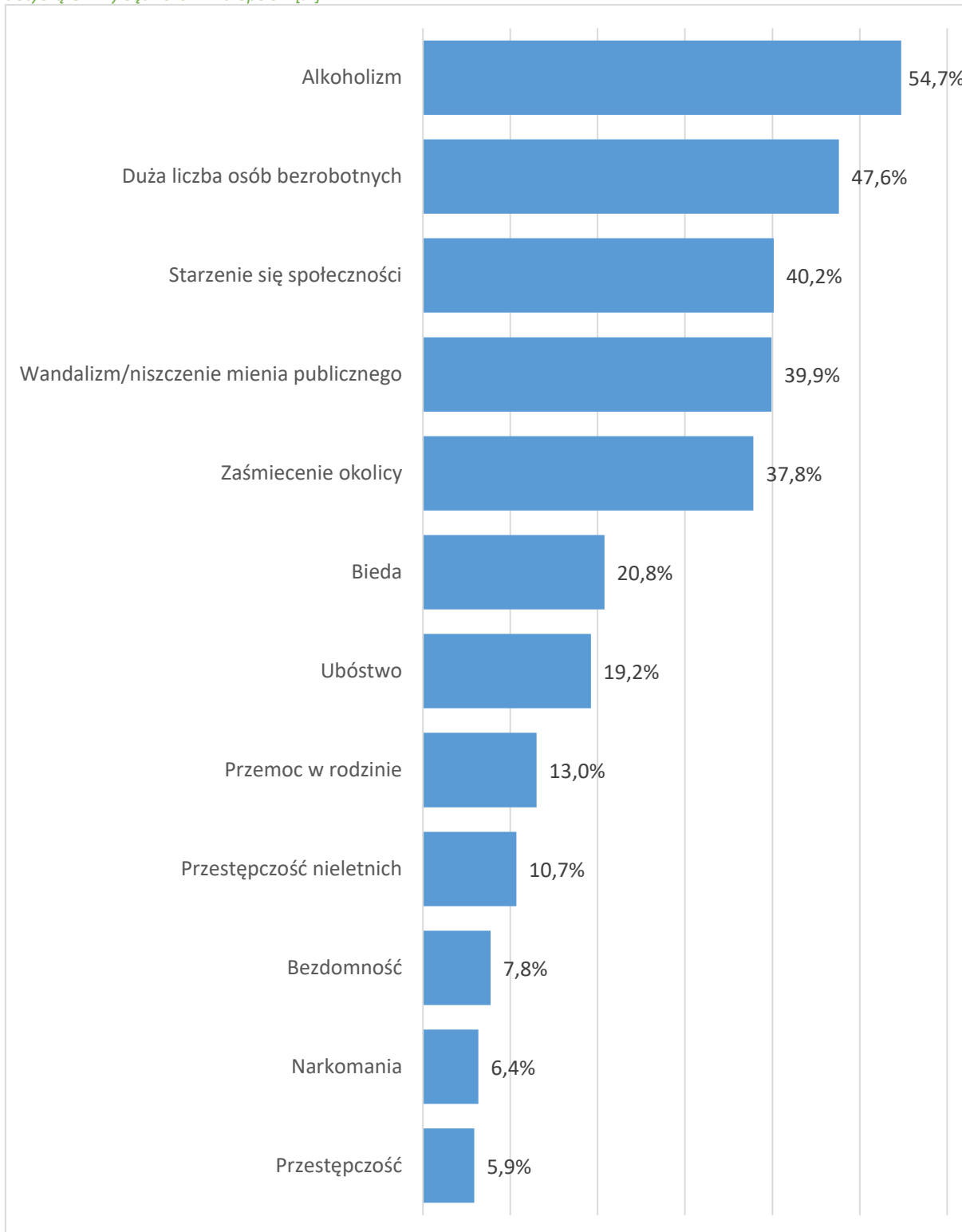
Wykres 5 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Sędziszów Małopolski, proszę określić jak ocenia Pani/Pan ich aktualny stan/dostępność – kategoria „inne” [%]

Źródło: badanie własne, n=162

- Wśród problemów społecznych artykułowanych przez respondentów najczęściej wskazywany był alkoholizm. Badani dostrzegają również kwestię bezrobocia oraz oddziaływania o demograficznym charakterze (starzenie się społeczności).

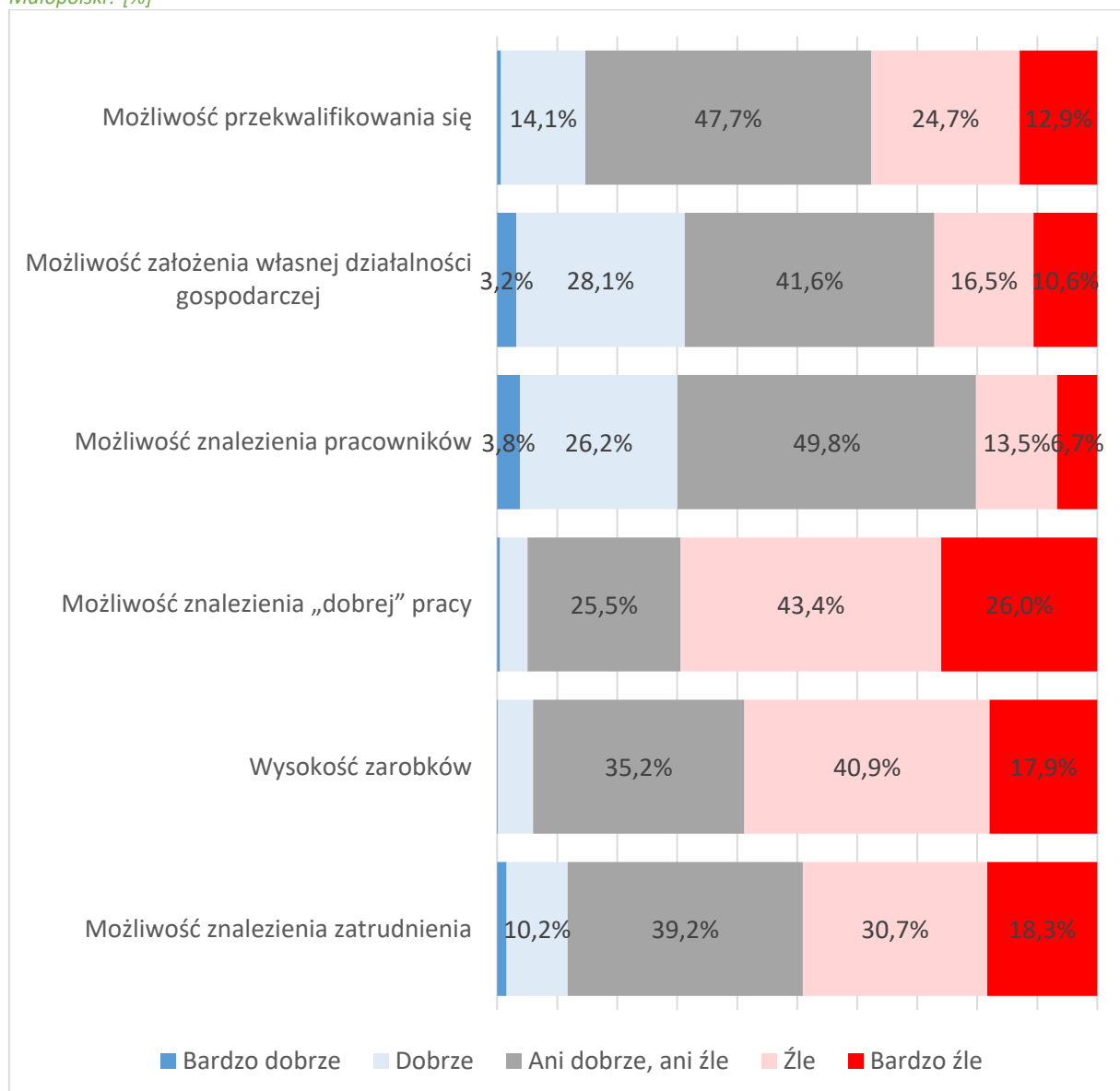
Wykres 6 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Sędziszów Małopolski [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- W ramach oceny poszczególnych czynników jakości życia, niemal **72%** badanych źle oceniała możliwości rozwoju zawodowego.
- Pogłębiając analizę rynku pracy należy stwierdzić, że **69,4%** respondentów źle lub bardzo źle ocenia możliwość znalezienia tzw. „dobrej pracy”.
- **58,8%** ankietowanych natomiast niekorzystnie ocenia wysokość swoich zarobków.
- W ślad za przedstawionymi wynikami, należy traktować szeroko rozumiany rynek pracy i lokalną gospodarkę jako bardzo ważne wyzwanie na najbliższe lata, z punktu widzenia podnoszenia zadowolenia mieszkańców.

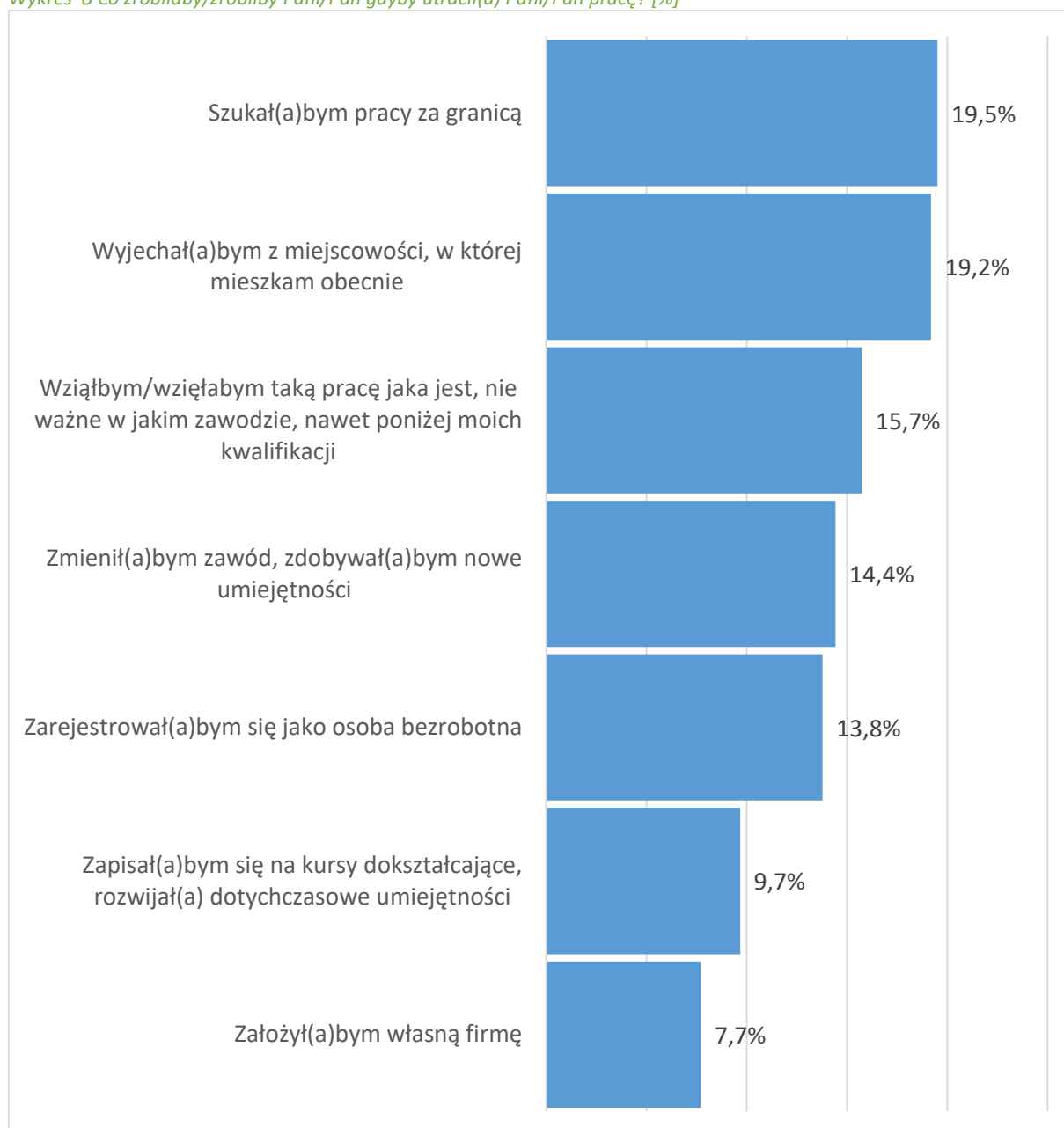
Wykres 7 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Sędziszów Małopolski? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Z punktu widzenia poczynionych przez badanych ocen rynku pracy uwagę zwraca odsetek badanych, którzy w momencie utraty pracy wyjechaliby za pracą z Gminy Sędziszów Małopolski (zarówno za granicę, jak również do innego miasta w kraju). Ten odsetek pokrywa się z deklaracjami rozpatrującymi w ogóle wyjazd z gminy (omówiony w pytaniu numer 2).
- Poniższe wyniki wskazują na bezpośrednie powiązanie sytuacji na rynku pracy z decyzjami migracyjnymi lub ich generalnym rozpatrywaniem.

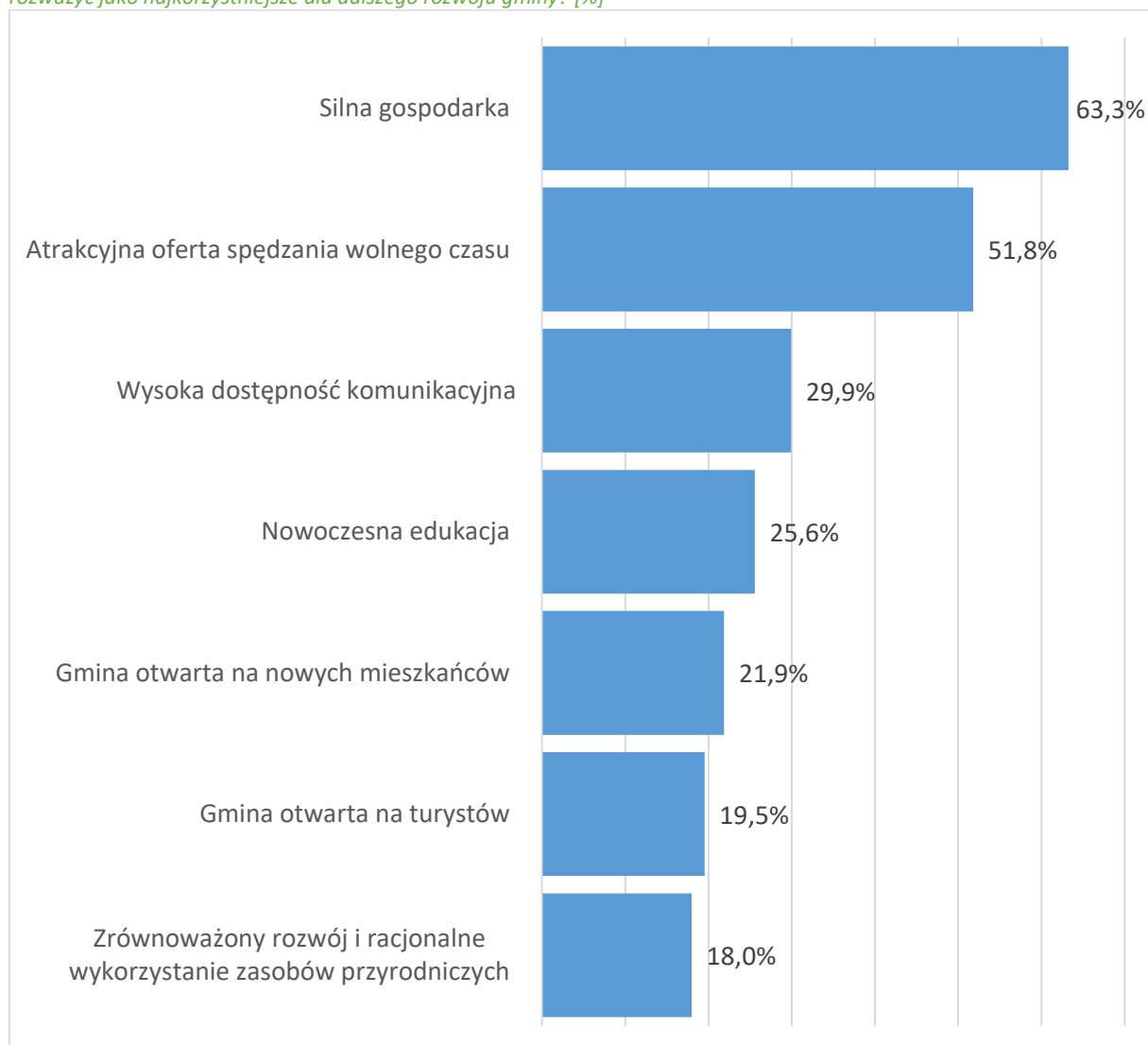
Wykres 8 Co zrobiłaby/zrobiłby Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Respondenci jednoznacznie oczekują ukierunkowania działań na tzw. silną gospodarkę (**63,3%** wskazań) obejmującą politykę zachęcającą do prowadzenia na terenie gminy działalności gospodarczej, kreowania nowych miejsc pracy oraz rozwijania infrastruktury technicznej.
- Drugim kierunkiem wskazywanym przez blisko **52%** badanych jest oferta czasu wolnego, w obrębie której mieści się m.in. jakość i dostępność oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej skierowanej dla dzieci, młodzieży i dorosłych czy też rozwój infrastruktury: parki rozrywki, boiska, baseny, lodowiska czy ścieżki rowerowe.
- Należy podkreślić, że z punktu widzenia budowy planu strategicznego, poprawa sytuacji gospodarczej oraz poszerzenie oferty czasu wolnego stanowią **bezsporne filary** tworzonej nowej ścieżki rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na najbliższą dekadę.

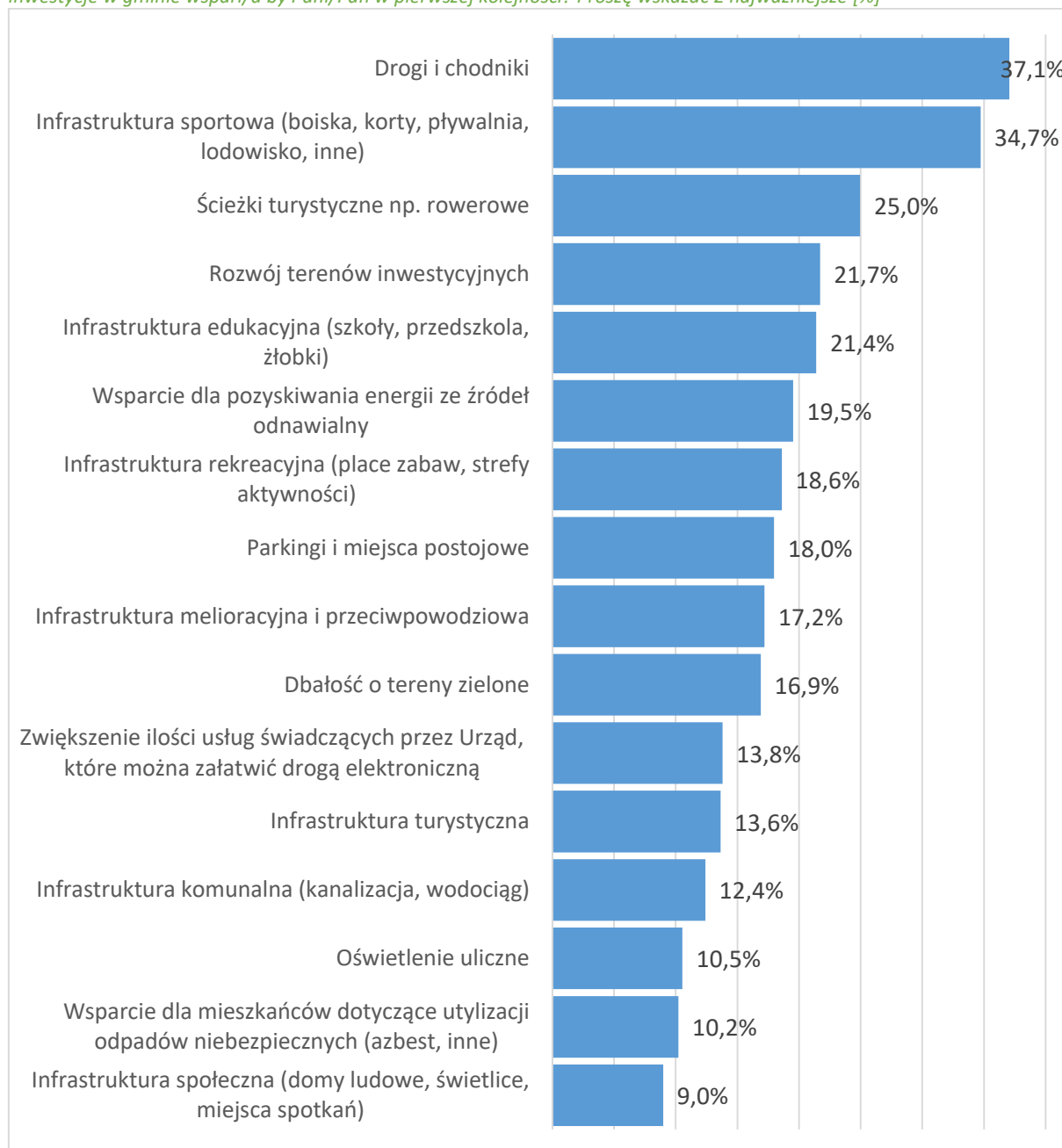
Wykres 9 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Mimo dobrej oceny stanu dróg, chodników (po **74,7%** opinii pozytywnych) czy też infrastruktury sportowej (**51,5%**) te obszary stanowią podstawowe potrzeby inwestycyjne w opiniach mieszkańców.
- Należy zatem podkreślić, że **dobra ocena** aktualnego stanu nie oznacza wyczerpania potrzeb w danym obszarze.
- Warto również podkreślić, że blisko **22%** wskazań zostało skierowanych na tematykę rozwoju terenów inwestycyjnych, co kompleksowo ilustruje skalę potrzeb oddziaływania przez samorząd na lokalną gospodarkę i rynek pracy.

Wykres 10 Gdyby miała / miał Pani/Pan możliwość decydowania o rozdziale dodatkowych środków finansowych, to które inwestycje w gminie wsparł/a by Pani/Pan w pierwszej kolejności? Proszę wskazać 2 najważniejsze [%]

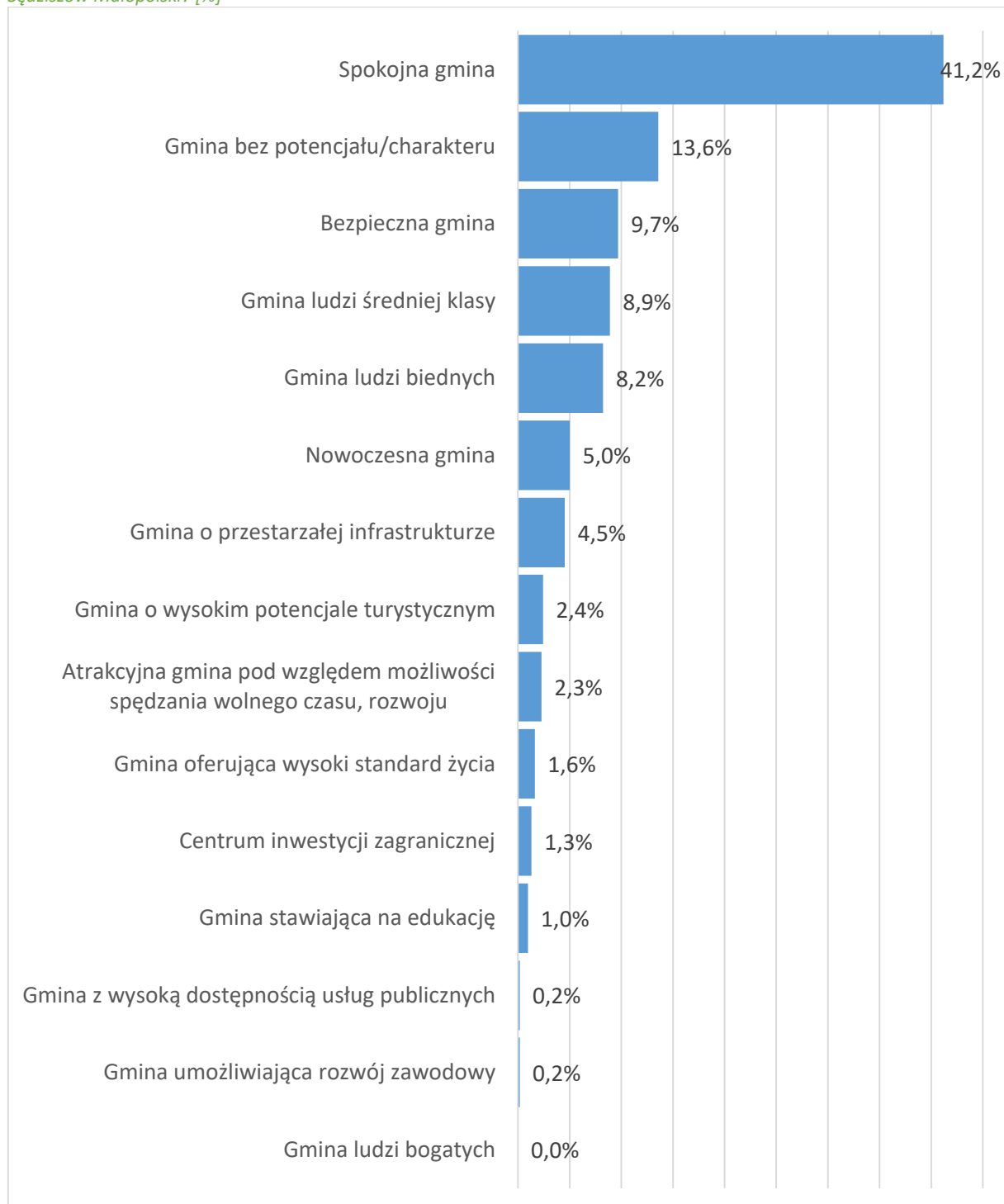

Źródło: badanie własne, n=645

- Gmina oczami mieszkańców to dla **41,2%** „spokojna gmina”, takie skojarzenie wybiera zdecydowana większość badanych, co więcej blisko 10% ocenia ją jako bezpieczną. Innymi słowy charakterystykę Gminy Sędziszów Małopolski można określić jako miejsce sielskie oraz cechujące się utrwalanym ładem i porządkiem publicznym.
- Kilkanaście procent badanych (**13,6%**) odbiera gminę nieco negatywnie, jako miejsce bez określonej właściwości. Ciekawym faktem jest zbieżność tego wyniku z odsetkiem osób krytycznie oceniających jakość życia w gminie.

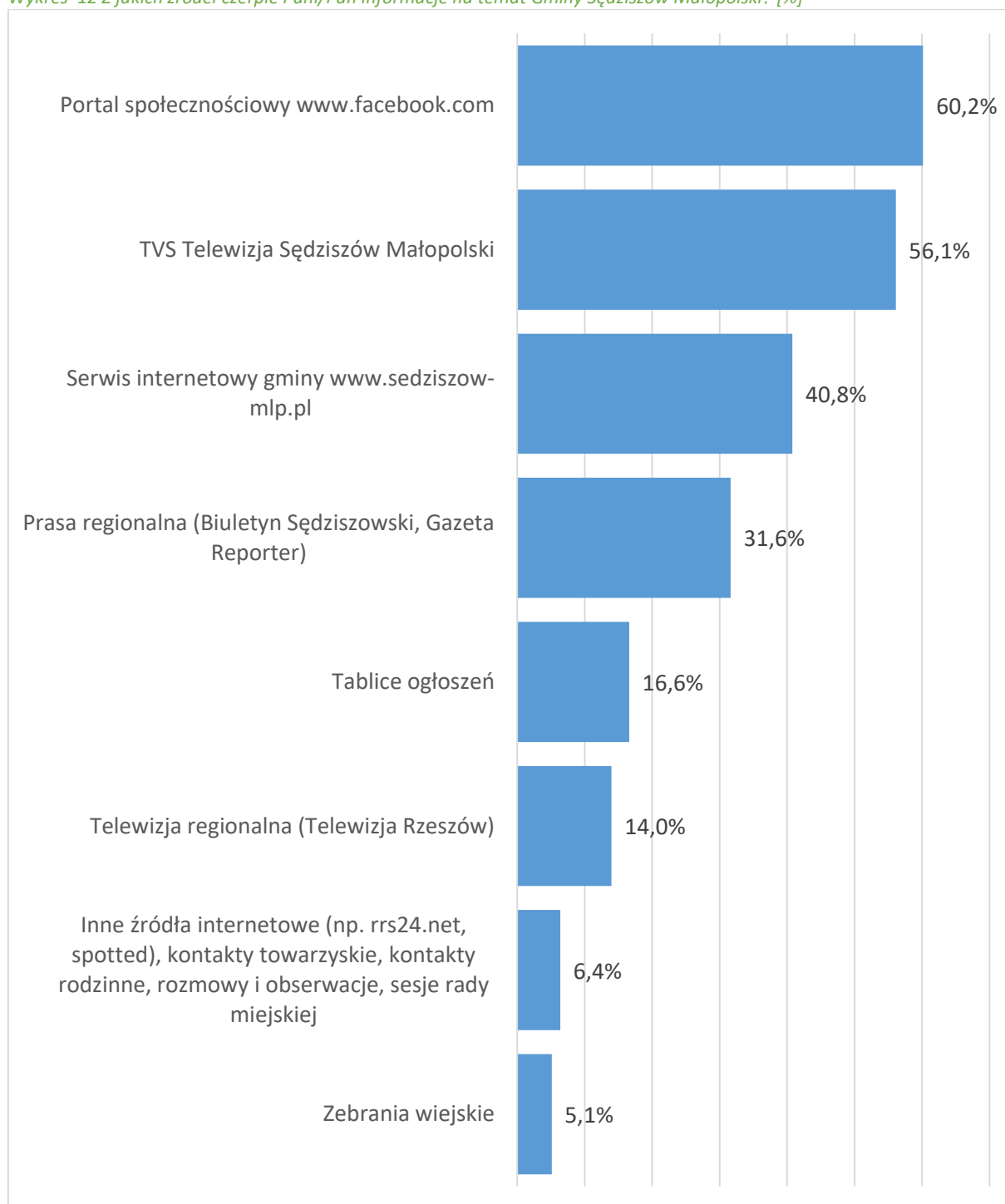
Wykres 11 Proszę zaznaczyć to skojarzenie, które jako pierwsze przychodzi Pani/Panu do głowy, kiedy myśli Pani/Pan o Gminie Sędziszów Małopolski? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Respondenci czerpią wiedzę na temat swojej gminy z różnych źródeł, niemniej najważniejszą rolę aktualnie pełni Facebook oraz Telewizja Sędziszów Małopolski.
- Warto podkreślić, że fakt ankietyzacji elektronicznej w pewnym sensie zwiększył udział badanych w młodym wieku i jak można interpretować, zmniejszył deklaracje pozyskiwania informacji z tradycyjnych analogicznych źródeł.

Wykres 12 Z jakich źródeł czerpie Pani/Pan informacje na temat Gminy Sędziszów Małopolski? [%]

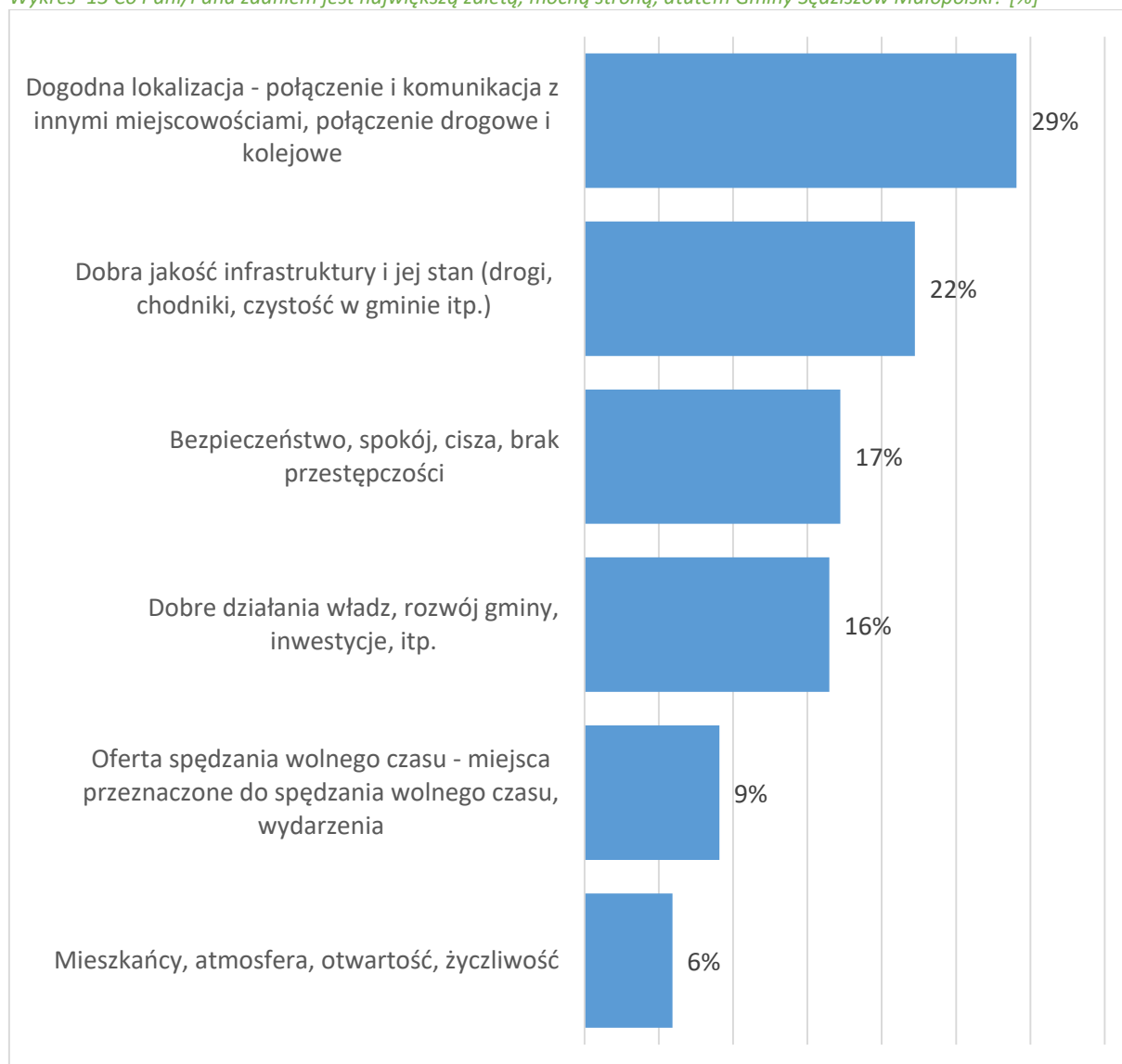

Źródło: badanie własne, n=645

Respondenci byli również proszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania o charakterze otwartym, które nie tworzyły zamkniętego katalogu odpowiedzi. Badani w ich ramach wskazywali największe zalety i wady gminy, jak również kluczowe pożądane przedsięwzięcia do realizacji. Wypowiedzi zostały skategoryzowane tak ażeby móc je zilustrować w formie zbiorczej.

- Mieszkańcy biorący udział w badaniu jako ważną zaletę gminy wskazywali uwarunkowania lokalizacyjne, bliskość stolicy województwa oraz przebieg autostrady A4, które wpływają znacząco na budowę przewag konkurencyjnych przez gminę (**29%**).
- Istotnym wyróżnikiem w opiniach respondentów jest również stan i jakość infrastruktury oraz czystość na terenie gminy (**22%**).
- Trzecim najczęściej wskazywanym elementem jest bezpieczeństwo i swoisty „klimat” panujący w Sędziszowie Małopolskim jako gminie.

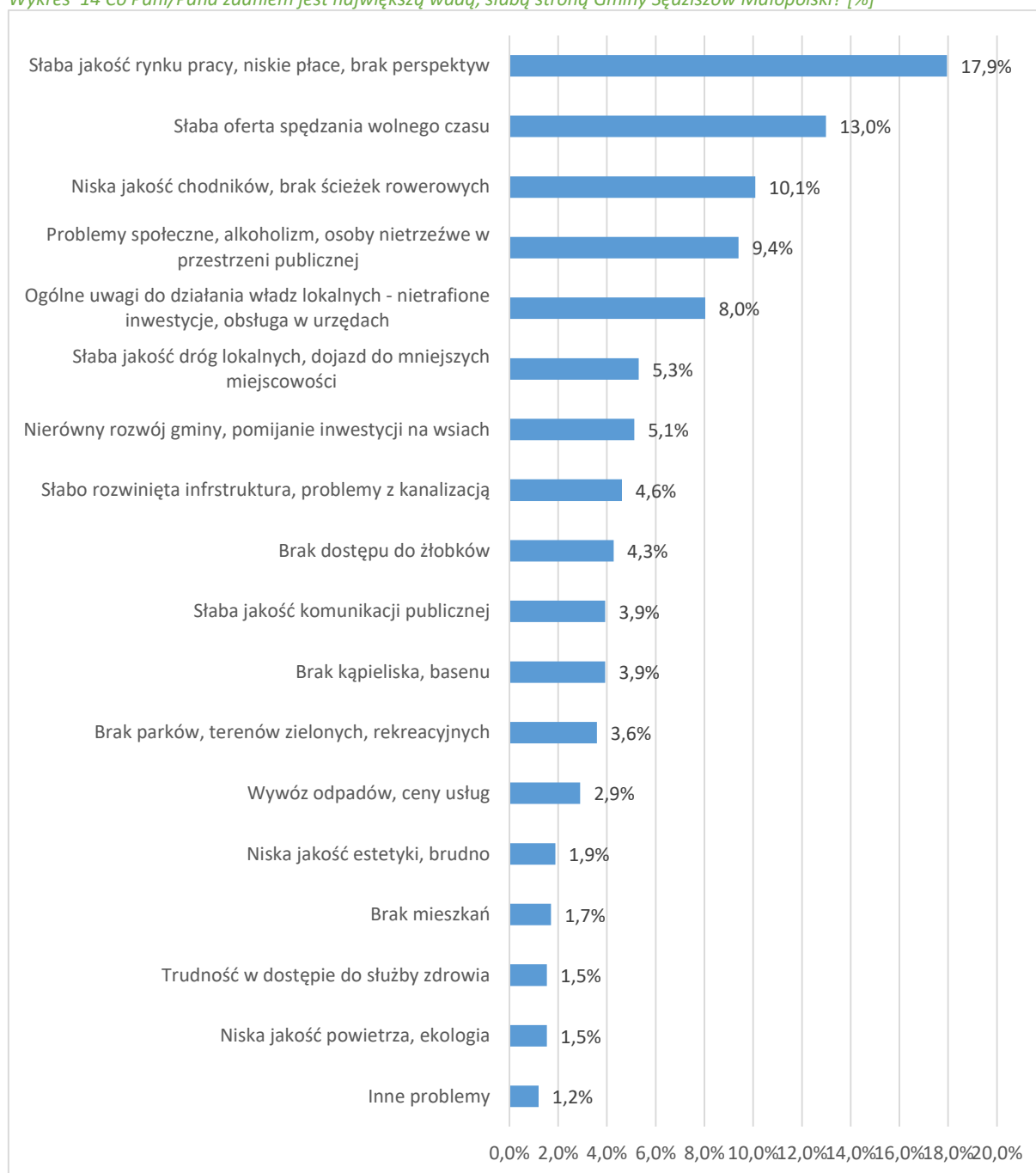
Wykres 13 Co Pani/Pana zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Sędziszów Małopolski? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Dwa podstawowe problemy, a zarazem wyzwania stojące przed samorządem to sfera gospodarcza oraz oferta spędzania czasu wolnego. Te dwa elementy stanowią oś narracyjną w ramach prezentowanych wyników badania.
- W odpowiedziach respondentów pobrzmiewa również wątek nierówności rozwojowych i relacji między terenami wiejskimi i miejskimi.
- Niemal co dziesiąty badany jako bolączkę gminy wskazuje na widoczne w przestrzeni społecznej problemy natury społecznej, potwierdza to tezę o problemach związanych z alkoholizmem.

Wykres 14 Co Pani/Pana zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Sędziszów Małopolski? [%]

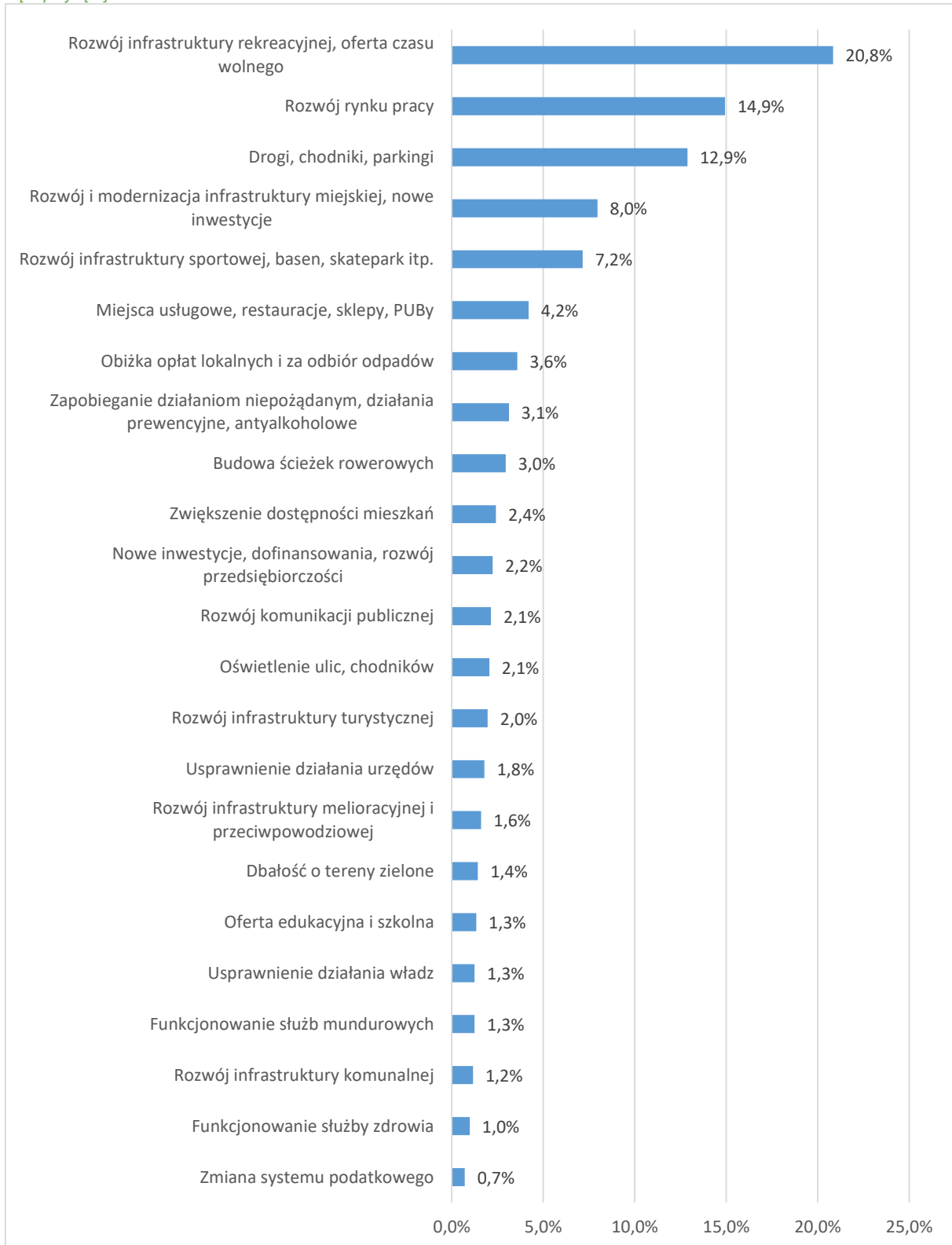

Źródło: badanie własne, n=645

Oczekiwania mieszkańców związane z realizacją konkretnych działań w przyszłości skupiają się na gospodarce oraz ofercie czasu wolnego, co „spina” kłamrą całą analizę i jednoznacznie ułatwia wyznaczenie zasadniczych celów rozwojowych na przyszłość.

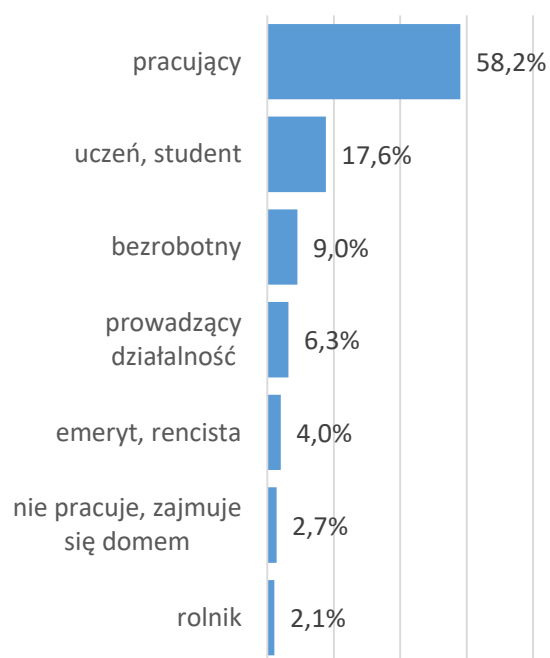
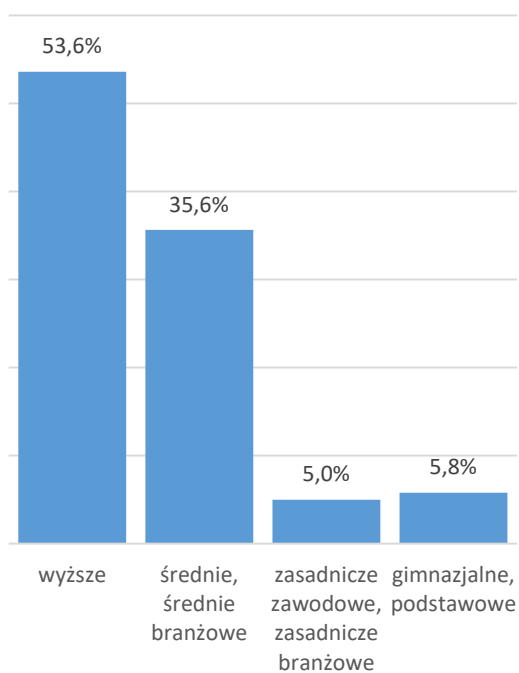
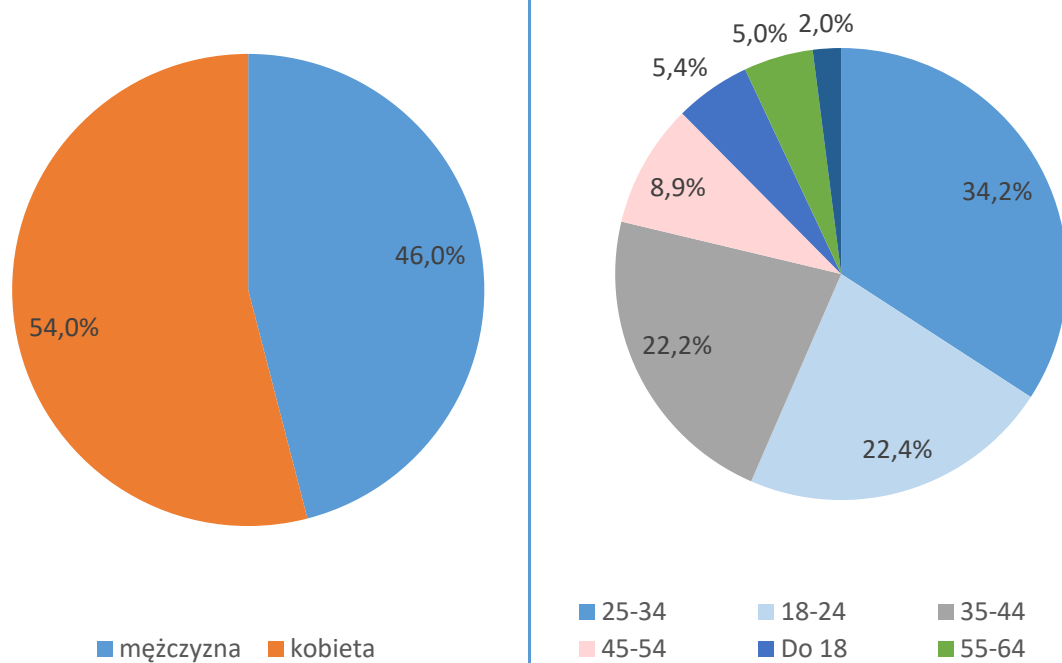
Wykres 15 Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Sędziszów Małopolski żyło się lepiej? [%]

Źródło: badanie własne, n=645

- Większość respondentów stanowiły kobiety (**54%**), a dominującą grupą w badaniu były osoby w wieku do 34 roku życia (nieco ponad **56%** próby badawczej).
- Z punktu widzenia wykształcenia najliczniejszą grupą były osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów wyższych (53,6%) oraz osoby pracujące **58,2%** (zwraca uwagę wysoki odsetek osób uczących się lub studiujących przekraczający **17%**).

Wykres 16 Metryczka respondentów

Źródło: badanie własne, n=645

Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Sędziszów Małopolski

Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywatelowi, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno

sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej

Głównym zadaniem polityki przestrzennej jest określenie sposobu organizacji struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu sprzyjającej realizacji ustalonych celów rozwojowych, z uwzględnieniem uwarunkowań, szans i zagrożeń wynikających ze zróżnicowanych cech przestrzeni oraz potrzeb zapewnienia uporządkowanego rozwoju przestrzennego i ładu w zagospodarowaniu. Aby proces ten był efektywny, musi wynikać lub odpowiadać obecnym i przyszłym potrzebom lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju.

Stąd rekomendacje (wnioski), dotyczące kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej sformułowano w porządku analogicznym do porządku tematycznego Strategii Rozwoju Gminy Sędziszów Małopolski na lata 2021-2030 – IV Strategiczne założenia rozwojowe. Założenia rozwojowe stanowią wyciąg i komentarz do modelu i odnoszą się do sfery przestrzennej gminy, nie tracąc z horyzontu ściśle z nią powiązanych zagadnień gospodarczych i społecznych:

1. **Misja Gminy Sędziszów Małopolski**, obejmująca dbanie o zamożność i dobrostan wszystkich mieszkańców oraz podejmowanie efektywnych działań ukierunkowanych na wykorzystywanie pojawiających się szans rozwojowych.
2. **Wizja Gminy Sędziszów Małopolski**, w myśl której gmina jako samorząd wpisuje się w nowoczesne trendy technologiczne, wdrożenie zasad SMART CITY usprawnia funkcjonowanie administracji samorządowej oraz wzmacnia komfort życia mieszkańców. Gmina to obszar spokojny i bezpieczny, cieszący się aktywnymi obywatelami i otwartą na inicjatywy władzą lokalną. Zamieszkujący Gminę Sędziszów Małopolski to dynamicznie powstająca klasa średnia: efekt dostępności i atrakcyjności osiedleńczej obszaru oraz dynamiki lokalnego rynku pracy. Zdywersyfikowana struktura gospodarcza jest odporna na wahania cykli koniunkturalnych i zapewnia stabilną sytuację społeczno-ekonomiczną. Sędziszów Małopolski rozwija swoje funkcje miejskie i symboliczne, a tereny wiejskie cechują się

zrównoważonym rozwojem. Skutecznie rozwiązuje główne wyzwania związane z gospodarką wodno-ściekową oraz adaptacją do zmian klimatu. Gmina Sędziszów Małopolski korzysta z premii lokalizacyjnej oraz wykorzystuje istniejące powiązania funkcjonalne z Miastem Rzeszów. Gmina to atrakcyjne miejsce spędzania czasu wolnego, popularne wśród gości i odwiedzających wydarzenia na trwale wpisały się w festiwalowy krajobraz regionu i kraju.

3. **Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym**, które wyznaczają obszary działania Gminy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz mają charakter kontynuacji i nawiązania do już zrealizowanych projektów.
4. **Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych** wpisujące się w określone w celach strategicznych trzy wymiary tematyczne: społeczny, gospodarczy i przestrzenny. Wszystkie one są bardzo istotne a co więcej - ściśle ze sobą powiązane, gdyż niemal każde działanie generuje potrzeby przestrzenne lub przynajmniej ingerencję w przestrzeń publiczną, a także wynikające z niej możliwości konfliktu interesów - swoistą "walkę o przestrzeń".

Wydaje się, że można w tym miejscu podkreślić rolę polityki przestrzennej jako - oprócz ogólnie rozumianego rozwoju czy doskonalenia infrastruktury - godzenie potrzeb przestrzennych uczestników życia społecznego. W nawiązaniu do powyższych rekomendacji określa się wytyczne polityki przestrzennej w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, mające na celu wskazanie zamierzeń, jakie należy realizować, aby osiągnąć ład przestrzenny i zrównoważony rozwój miasta. Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowiące podstawę prowadzenia polityki przestrzennej samorządu gminy zostały wskazane w zakresie następujących dziedzin:

1. Osadnictwo - poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej
  - 1.1. Poprawa spójności miasta i wzmocnienie jego roli jako ośrodka kreującego wysoką jakość życia mieszkańców
  - 1.2. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego
  - 1.3. Kształtowanie zielonych pierścieni
  - 1.4. Wielofunkcyjny rozwój obszaru
  - 1.5. Zapewnienie dostępności terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych wraz z towarzyszącymi im usługami
  - 1.6. Zapewnienie dostępności terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą – przemysłowo-składowych
  - 1.7. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego
  - 1.8. Zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych
  - 1.9. Przeciwdziałanie degradacji terenów otwartych, zwłaszcza cennych pod względem kulturowym, przyrodniczym i krajobrazowym

- 1.10. Stosowanie recyklingu przestrzeni: wykorzystywanie w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych (*brownfield*) i niewchodzenie na niezagospodarowane tereny (*greenfield*)
- 1.11. Intensyfikacja zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową)
- 1.12. Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozlewaniu zabudowy

2. Środowisko

- 2.1. Kształtowanie struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego
- 2.2. Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów
  - 2.2.1. Ochrona zasobów wodnych
  - 2.2.2. Zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych
  - 2.2.3. Ochrona zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej
- 2.3. Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków
  - 2.3.1. Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych
  - 2.3.2. Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka
- 2.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego
  - 2.4.1. Zachowanie i ochrona zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych
  - 2.4.2. Zachowanie i ochrona walorów przestrzeni, w tym walorów krajobrazu kulturowego
  - 2.4.3. Zachowanie i ochrona współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego
  - 2.4.4. Ochrona pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zasobów niematerialnych
- 2.5. Wskazanie, poszanowanie i ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz walorów krajobrazu kulturowego (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony)
- 2.6. Kształtowanie sieci ekologicznej (ciągłość obszarów przyrodniczych, przewietrzanie, dostępność terenów dla celów rekreacyjnych i komunikacji pieszej)
- 2.7. Ochrona i zapewnienie drożności korytarzy ekologicznych, po ustaleniu ich przebiegu
- 2.8. Ochrona systemu obszarów otwartych (rolnych, leśnych, naturalnych)
- 2.9. Ochrona zasobów wodnych i leśnych
- 2.10. Wzmacnianie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i zagrożenie utraty bezpieczeństwa energetycznego
- 2.11. Wspieranie inwestycji ograniczających emisję komunikacyjną, w tym dotyczących niskoemisyjnego taboru oraz infrastruktury transportu publicznego
- 2.12. Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka, poprawa jakości powietrza (m.in. wymiana indywidualnych źródeł ciepła, kompleksowa poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej);
- 2.13. Zachowanie i ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- 2.14. Tworzenie nowych szlaków kulturowych oraz tras turystycznych wykorzystujących elementy kulturowe

- 2.15. Zachowanie i ochrona dóbr kultury współczesnej o znaczeniu regionalnym, a także innych obiektów i założeń spełniających ustawowe kryteria dóbr kultury współczesnej
  - 2.16. Wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych, w tym atrakcyjnych krajobrazowo terenów leśnych i rolnych dla rozwoju funkcji turystycznej i wypoczynkowej
  - 2.17. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej z uwzględnieniem zróżnicowania ich dostępności przestrzennej
3. Infrastruktura społeczno-gospodarcza
- 3.1. Wykorzystanie powiązań z sąsiadującym Rzeszowskim Obszarem Funkcjonalnym
  - 3.2. Podniesienie poziomu życia mieszkańców
    - 3.2.1. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej
    - 3.2.2. Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego
    - 3.2.3. Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
  - 3.3. Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego
    - 3.3.1. Zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej
    - 3.3.2. Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego
    - 3.3.3. Zrównoważony rozwój turystyki
  - 3.4. Rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców
  - 3.5. Realizacja inwestycji związanych z rozwojem usług adresowanych do osób starszych, umożliwiającym tym osobom aktywny udział w życiu społecznym
  - 3.6. Poprawa dostępności do usług wyższego rzędu
  - 3.7. Rozwój infrastruktury opieki społecznej, w tym placówek stacjonarnej pomocy społecznej
  - 3.8. Rozwój i dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do zachodzących zmian demograficznych (starzenie się społeczeństwa) i epidemiologicznych
  - 3.9. Wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego
  - 3.10. Kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
  - 3.11. Rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska naturalnego
  - 3.12. Zrównoważony rozwój turystyki, zwłaszcza turystyki weekendowej
  - 3.13. Rozwój gospodarczy - rozbudowa terenów inwestycyjnych w celu uzyskania wzrostu ilości miejsc pracy
  - 3.14. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
  - 3.15. Rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego
  - 3.16. Rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej
4. Komunikacja
- 4.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, organizacja wydajnej sieci transportowej - wydajniejsza organizacja transportu publicznego
  - 4.2. Poprawa jakości dróg publicznych
  - 4.3. Rozwój spójnego systemu kolejowego
  - 4.4. Budowa ścieżek rowerowych - stworzenie rozwiązań systemowych przez rozwój infrastruktury, powiązanie gminnych tras i ścieżek rowerowych
  - 4.5. Rozwój infrastruktury dla ruchu pieszego

5. Infrastruktura techniczna

5.1. Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego

5.1.1. Rozwój sieci elektroenergetycznych

5.1.2. Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE)

5.2. Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej

5.2.1. Zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód

5.2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego

5.2.3. Rozwój gospodarki ściekowej

5.3. Rozwój systemu gospodarki odpadami

5.3.1. Racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi

5.3.2. Gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów

5.4. Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej

5.4.1. Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia

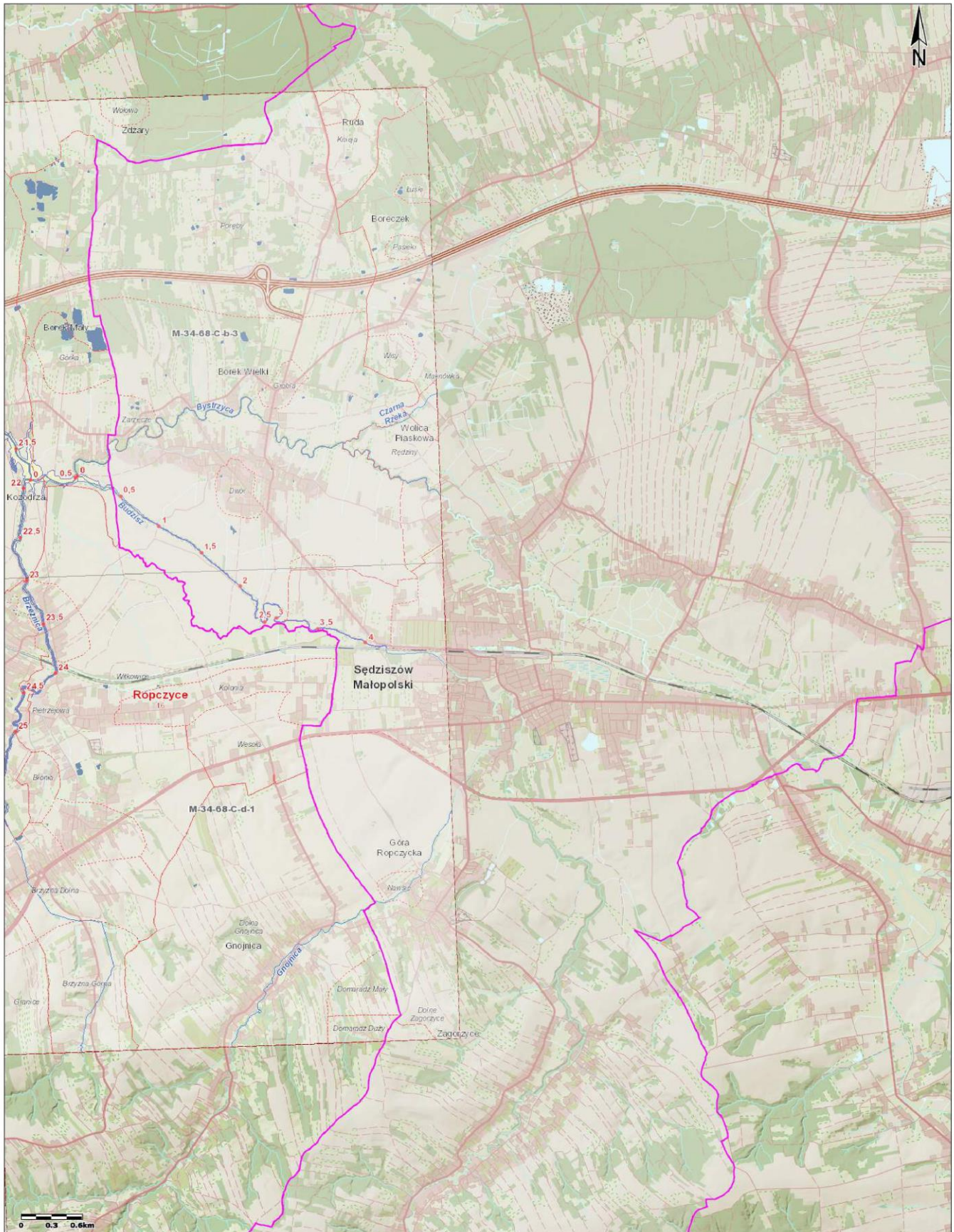

Mapa:

Mapy ryzyka powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

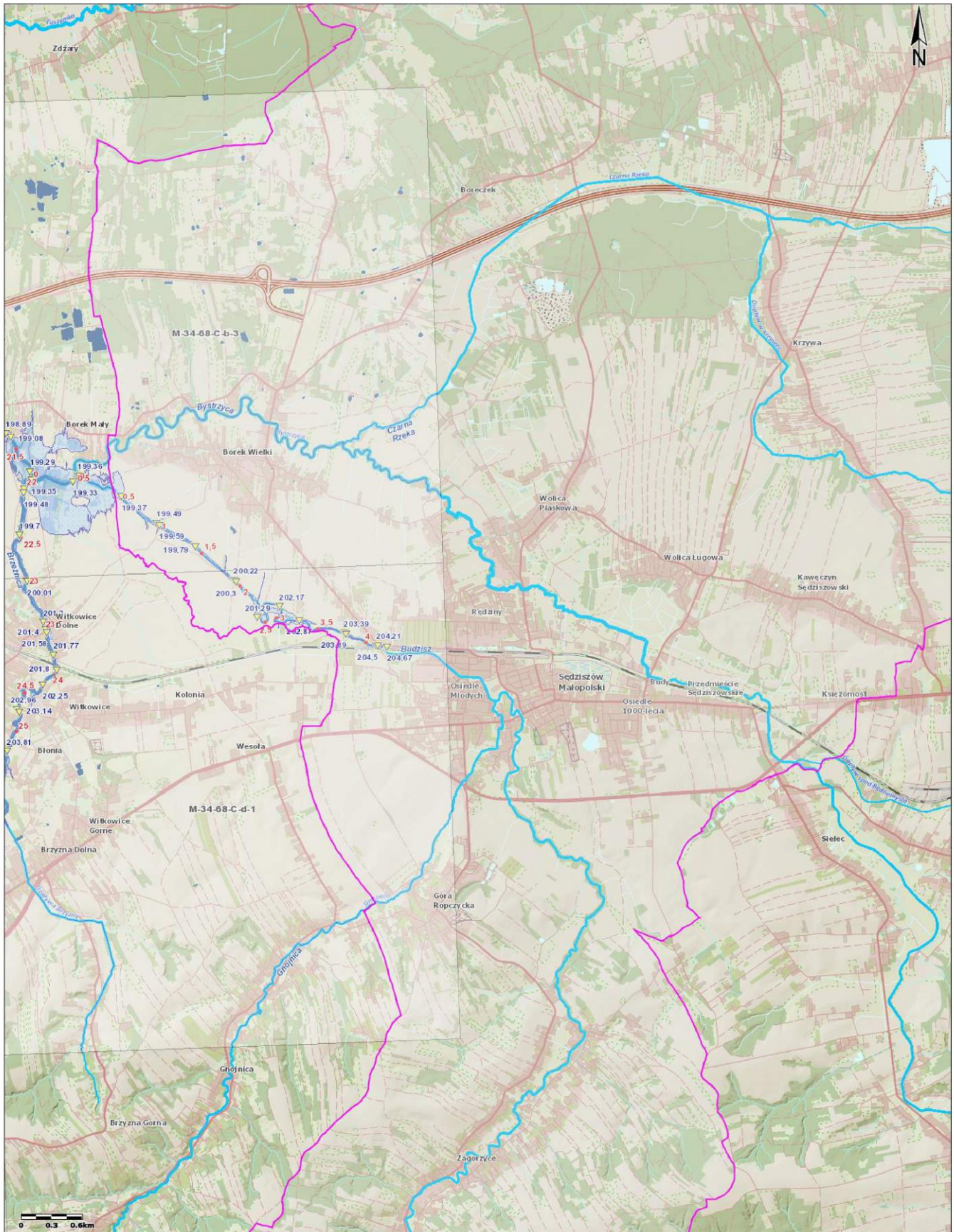
© 2019 Wody Polskie, Wszystkie prawa zastrzeżone.

Mapa:

Mapy zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

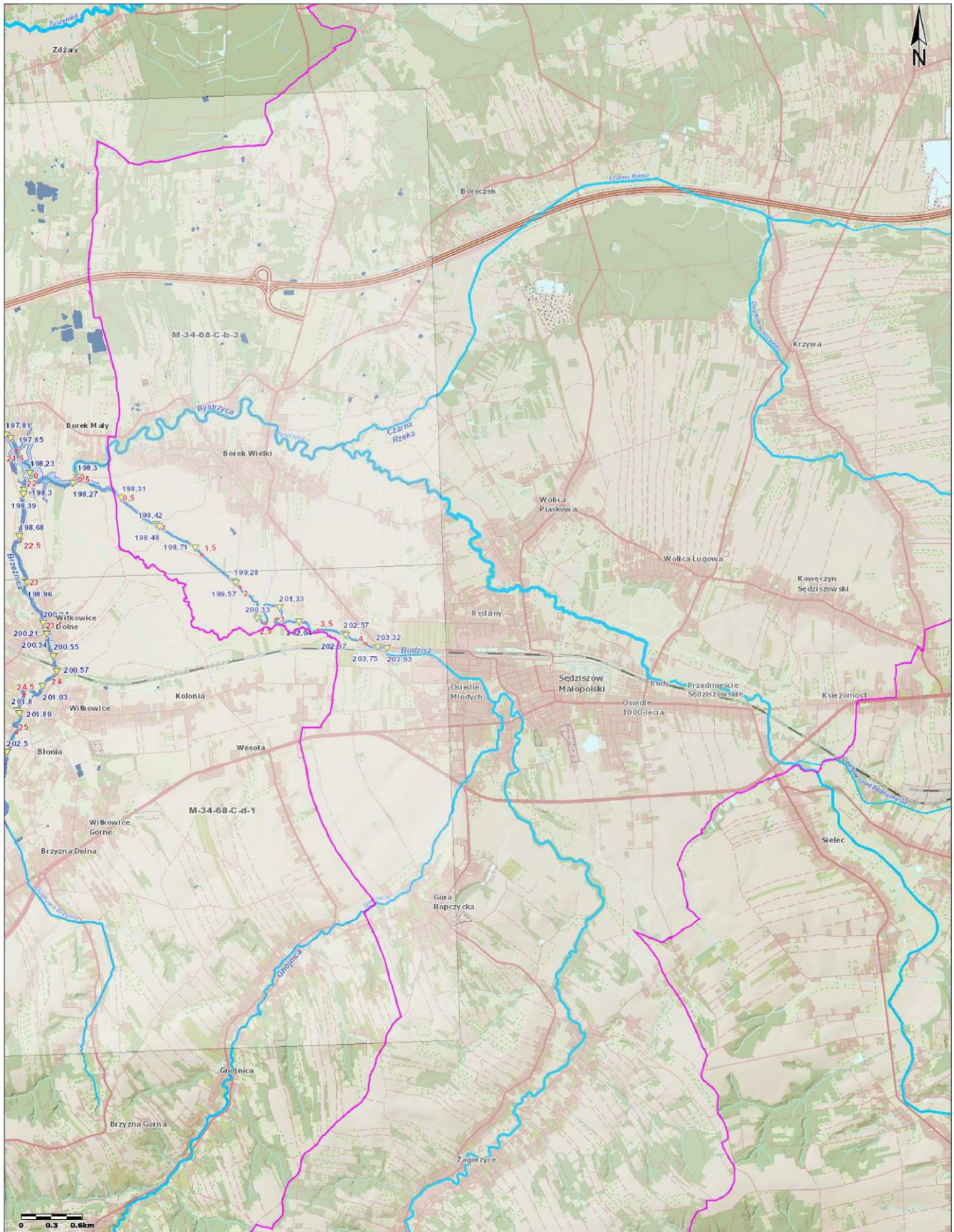
© 2019 Wody Polskie, Wszystkie prawa zastrzeżone.

Mapa:

Mapy zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

© 2019 Wody Polskie, Wszystkie prawa zastrzeżone.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- 72,56
maksymalna rzędna zwierciadła wody
- 75,15
rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- 50
kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody [m]
  - h ≤ 0,5
  - 0,5 < h ≤ 2,0
  - 2,0 < h ≤ 4,0
  - h > 4,0
- ciekły naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przelania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zapórę boczną
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa
- granica gminy

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

- klasy użytkowania terenu:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej
  - tereny przemysłowe
  - tereny komunikacyjne
  - lasy
  - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
  - grunty ome i uprawy trwałe
  - użytki zielone
  - tereny pozostałe
  - wody powierzchniowe
- zakłady przemysłowe:
  - instalacje mogące powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości
  - zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
  - o kategorii działalności:
    - przemysł energetyczny
    - produkcja i obróbka metali
    - przemysł mineralny
    - przemysł chemiczny
    - gospodarka odpadami
    - inne rodzaje działalności
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń:
  - składowisko odpadów komunalnych
  - składowisko odpadów przemysłowych
  - składowisko odpadów mieszanych
  - cmentarz
  - oczyszczalnia ścieków
  - przepompownia ścieków
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
  - 50
kilometr rzeki
  - ciekły naturalne i kanały
  - wał przeciwpowodziowy
  - zapora boczna
  - granica gminy
  - granica powiatu
  - granica województwa
  - granica państwa
  - granica gminy Sędziszów Małopolski

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

- budynek mieszkalny w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:
  - ≤ 2,0
  - >2,0
- budynek o znaczeniu społecznym w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:
  - ≤ 2,0
  - >2,0
- oznaczenie budynku o znaczeniu społecznym:
  - żłb.* - żłobek, *przedszk.* - przedszkole, *szk.* - szkoła,
  - P* - jednostki Policji, *rem.* - jednostki ochrony przeciwpożarowej, *SG* - jednostki Straży Granicznej,
  - szpit.* - szpital, *san.* - sanatorium, *d. op.* - dom pomocy społecznej, dom opieki, hospicjum,
  - c. han.* - centrum handlowo-usługowe, *H* - hotel, *d. wyp.* - dom wypoczynkowy,
  - d. wych.* - dom wychowawczy, *z. kar.* - zakład karny, zakład poprawczy, areszt śledczy
- wartość potencjalnych strat powodziowych [zł/m²]
  - obszary, dla których nie oblicza się strat
  - ≤ 1
  - 2 - 50
  - 51 - 150
  - 151 - 300
  - 301 - 600
  - > 600
- 50
kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- ciekły naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- granica części miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa
- KALISZ**
1380 nazwa miasta i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią
- Chotów**
52 nazwa wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią
- Rypinek**
15 nazwa części miasta lub wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

